

Wójt Gminy Rudnik

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RUDNIK**

Przyjęte Uchwałą Nr

Rady Gminy Rudnik

z dnia

Rudnik 2011

Opracowanie wykonane na zlecenie
Gminy Rudnik

przez

SoftGIS s.c.

51-616 Wrocław, ul. Parkowa 25

tel. (071) 345-92-51;

NIP 898-20-01-760, REGON 932815350

Zespół autorski:

mgr inż. Radosław Jończak – główny projektant (upr. nr Z- 417)

mgr inż. Jan Grajczyk

mgr inż. Jakub Cipior

mgr inż. Wojciech Kozłowski

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ I. WPROWADZENIE	7
1. WPROWADZENIE	8
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	9
3. CELE STUDIUM.....	9
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
5. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY.....	12
ROZDZIAŁ II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY .	14
Dział I. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE	15
5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	16
5.1. ABIOTYCZNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.....	16
5.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, RZEŻBA TERENU.....	16
5.1.2. BUDOWA GEOLOGICZNA	18
5.1.3. WARUNKI WODNE	20
5.1.3.1. WODY PODZIEMNE	22
5.1.3.2. WODY POWIERZCHNIOWE.....	23
5.1.4. KLIMAT	24
5.1.5. GLEBY	25
5.1.6. SUROWCE NATURALNE.....	26
5.1.7. SZATA ROŚLINNA	27
5.1.8. LASY	28
5.2. OBSZARY OBJĘTE RÓŻNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	28
5.3. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO.....	28
5.4. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	44
5.5. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	45
5.6. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH.....	45
6. ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	32
6.1. OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	32
6.2. WYKAZ OBIEKTÓW FIGURUJĄCYCH W GMINNEJ LUB WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	33
6.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	35
6.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW I WALORÓW ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	37
Dział II. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE	37
7. DEMOGRAFIA	40
7.1. DYNAMIKA ROZWOJU ZALUDNIANIA I CECHY BIOLOGICZNE POPULACJI.....	40
7.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH.....	40
8. MIESZKALNICTWO	44
8.1. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO I DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU ZASOBÓW I STANDARTÓW MIESZKANIOWYCH	44
8.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻONEGO ROZWOJU MIESZKALNICTWA ...	45
9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	46
9.1. WARUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ	46
9.2. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO I DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU	46

9.3.	CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY	48
9.4.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ	49
9.5.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	48
10.	B A Z A E K O N O M I C Z N A G M I N Y	50
10.1.	DOTYCHCZASOWA STRUKTURA GOSPODARKI	51
10.2.	UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE.....	51

Dział III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW		53
11.	S T A N P R A W N Y G R U N T Ó W.....	54
11.1.	STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW	54
11.2.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY WŁADANIA GRUNTAMI.....	54
12.	K O M U N I K A C J A I T R A N S P O R T	55
12.1.	UKŁAD DROGOWY	55
12.1.1.	DROGI KRAJOWE.....	55
12.1.2.	DROGI WOJEWÓDZKIE.....	55
12.1.3.	DROGI POWIATOWE	56
12.1.4.	DROGI GMINNE	56
12.2.	KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	56
12.3.	KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA.....	57
12.4.	RUCH ROWEROWY I PIESZY	57
12.5.	OBSŁUGA RUCHU SAMOCHODOWEGO	58
12.6.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU KOMUNIKACJI I TRANSPORTU.....	58
13.	U K Ł A D F U N K C J O N A L N O – P R Z E S T R Z E N N Y I S T R U K T U R A U Ź Y T K O W A N I A T E R E N Ó W.....	58
13.1.	STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW ORAZ WSKAŹNIKI INTENSYWNOŚCI ICH ZAGOSPODAROWANIA.....	58
13.2.	STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ.....	59
13.3.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY UŻYTKOWNIA TERENÓW.....	63
14.	I N F R A S T R U K T U R A T E C H N I C Z N A	63
14.1.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	63
14.2.	ZAOPATRZENIE W WODĘ	64
14.3.	ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW.....	64
14.4.	GOSPODARKA ODPADAMI	65
14.5.	GOSPODARKA ELEKTROENERGETYCZNA	65
14.5.1.	ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA.....	65
14.5.2.	ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.....	66
14.5.3.	ZAOPATRZENIE W GAZ.....	66
14.6.	TELEKOMUNIKACJA	66
14.7.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	66
14.8.	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO WYPOSAŻENIA W SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	67
15.	P O T R Z E B Y I M O Ź L I W O Ś C I R O Z W O J U G M I N Y.....	67
16.	Z A D A N I A S Ł U Ź A Ć E R E A L I Z A C J I P O N A D L O K L N Y C H C E L Ó W P U B L I C Z N Y C H.....	69

ROZDZIAŁ III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY..... 70

17.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	71
17.1.	ZMIANY W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I W UKŁADACH OSADNICZYCH.....	71
17.2.	OBSZARY PRZESTRZENI CHRONIONEJ	72
17.3.	ZMIANY W UKŁADZIE KOMUNIKACYJNYM	72
17.4.	ZMIANY W SYSTEMACH INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	73
18.	K I E R U N K I I Z A S A D Y Z A G O S P O D A R O W A N I A O R A Z U Ź Y T K O W A N I A T E R E N Ó W.....	74
18.1.	TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	74

18.2.	FUNKCJONALNE JEDNOSTKI TERENOWE – OGÓLNE ZASADY I STANDARDY ZAGOSPODAROWANIA.....	75
18.3.	FUNKCJONALNE JEDNOSTKI TERENOWE - SZCZEGÓŁOWE ZASADY I STANDARDY ZAGOSPODAROWANIA.....	78
18.4.	WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	87
19.	OBSZRY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU NATURALNEGO I KULTUROWEGO.....	88
19.1.	ZASADY ORAZ KIERUNKI OCHRONY	88
19.2.	ZASADY REALIZACJI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ NA OBSZARACH CHRONIONYCH	89
20.	OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ... ..	89
20.1.	ZASADY ORAZ KIERUNKI OCHRONY	89
21.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I TRANSPORTU.....	93
21.1.	UKŁAD I HIERARCHIA WAŻNIEJSZYCH DRÓG	93
21.2.	USTALENIA DOTYCZĄCE POZOSTAŁYCH ELEMENTÓW KOMUNIKACJI I TRANSPORTU.....	94
21.3.	WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	95
22.	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	94
22.1.	ZASADY WYPOSAŻANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	96
22.2.	WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	98
23.	ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	99
24.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	101
25.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE.....	102
26.	TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE.....	102
27.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.....	102
27.1.	ZASADY ORAZ KIERUNKI PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI ORAZ REKULTYWACJI	102
28.	OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	103
28.1.	INWESTYCJE O ZNACZENIU LOKALNYM.....	103
28.2.	INWESTYCJE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	103
29.	STREFY UZDROWISKOWE.....	103
30.	TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJĘ OBIEKTÓW HANDLOWYCH WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH.....	104
31.	NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM.....	104
31.1.	OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO .	104
31.2.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, KTÓRYCH SPORZĄDZANIE JEST OBOWIĄZKOWE	105
31.3.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	106
31.4.	WSPÓLNE PROBLEMY POLITYKI PRZESTRZENNEJ Z SĄSIADUJĄCYMI GMINAMI, WNIOSKI DO PLANÓW GMINNYCH.....	106

ROZDZIAŁ IV. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA.....	107
PODSTAWY PRAWNE	110

WYKAZ TABEL:

- Tab. 1. Liczba ludności, powierzchnia i gęstość zaludnienia poszczególnych sołectw w gminie Rudnik.*
- Tab. 2. Podział gruntów ornych na klasy bonitacyjne w gminie Rudnik [ha].*
- Tab. 3. Użytkowanie terenów w gminie Rudnik.*
- Tab. 4. Wykaz zabytków na terenie gminy Rudnik wpisanych do rejestru zabytków.*
- Tab. 5. Wykaz obiektów zabytkowych na terenie gminy Rudnik niewpisanych do rejestru zabytków.*
- Tab. 6. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Rudnik.*
- Tab. 7. Liczba mieszkańców gminy Rudnik w roku 2011 na tle województwa oraz powiatu.*
- Tab. 8. Liczba mieszkańców gminy Rudnik w latach 2000-2010 z podziałem na płeć.*
- Tab. 9. Migracje w gminie Rudnik.*
- Tab. 10. Ludność gminy Rudnik według płci i ekonomicznych grup wieku (dane na 2010 rok).*
- Tab. 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie Rudnik.*
- Tab. 12. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie Rudnik.*
- Tab. 13. Wydatki na poszczególne cele w gminie Rudnik.*
- Tab. 14. Wiodące typy pozarolniczych działalności gospodarczych w gminie Rudnik.*
- Tab. 15. Struktura sieci drogowej w gminie Rudnik.*
- Tab. 16. Drogi powiatowe na terenie gminy Rudnik.*
- Tab. 17. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Rudnik.*

CZĘŚĆ GRAFICZNA:

1. Gmina Rudnik Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego – **Uwarunkowania Rozwoju Przestrzennego** (skala 1:10 000),
2. Gmina Rudnik Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego – **Kierunki Rozwoju Przestrzennego** (skala 1:10 000).

Rozdział I. WPROWADZENIE

1. W P R O W A D Z E N I E

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy, koordynującym działania samorządu lokalnego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów, które muszą być zgodne z zapisami Studium (art. 15 ust 1 w/w ustawy).

Zmiana Studium została wykonana w związku ze zmianami prawnymi, zgłaszanymi wnioskami mieszkańców gminy, oraz w wyniku zmian jakie nastąpiły od chwili sporządzenia poprzedniego Studium, wpływającymi na dezaktualizację treści opisujących uwarunkowania.

Niniejsze Studium składa się z części tekstowej i graficznej (zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*).

Tekst studium składa się z czterech części:

- Rozdział I – wprowadzenie zawiera informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli i prawnej podstawie sporządzenia oraz podstawowych celach Studium;
- Rozdział II - uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, podzielone na trzy działy odpowiadające elementom sfery przyrodniczej, społecznej, gospodarczej, funkcjonalno przestrzennej oraz technicznej;
- Rozdział III – kierunki rozwoju przestrzennego gminy, kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, ochrony środowiska, przyrody, rozwój komunikacji i infrastruktury technicznej;
- Rozdział IV - synteza ustaleń studium wraz z uzasadnieniem objaśniającym przyjęte rozwiązania.

Tekst Studium uzupełniają dwa rysunki zatytułowane „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” oraz „Kierunki rozwoju Przestrzennego” w skali 1:10 000, obejmujące cały obszar gminy.

Z uwagi na zapewnienie czytelności rysunków podział treści w niektórych sytuacjach jest umowny.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Podstawą formalną sporządzenia studium jest Uchwała Nr XXXVIII/300/2010 Rady Gminy Rudnik z dnia 26 maja 2010 roku o przystąpieniu do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik.

Niniejsze Studium stanowi opracowanie jednolite, którego zmiany zostały przyjęte Uchwałą Nr Rady Gminy Rudnik z dnia w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik. Zmiana studium została opracowana wraz z opracowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. CELE STUDIUM

Głównym celem *studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik* jest, poprzez rozpoznanie i diagnozę aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem, sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy Rudnik.

W tym celu określono:

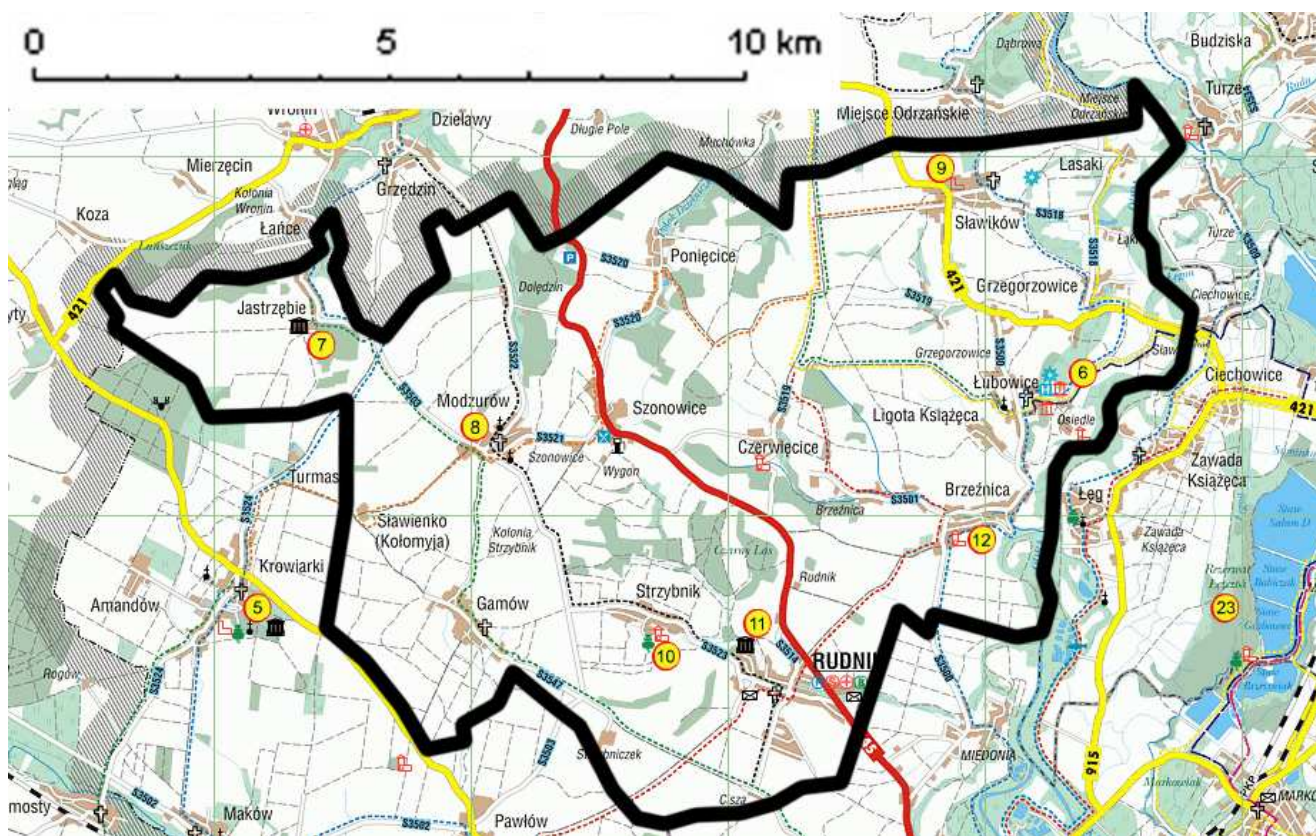
- ❑ kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- ❑ obszary przestrzeni chronionej;
- ❑ kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- ❑ obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego;
- ❑ obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- ❑ kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- ❑ obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- ❑ obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego

województwa śląskiego i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;

- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych oraz obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie;

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Rudnik jest gminą wiejską leżącą w południowo-zachodniej części województwa śląskiego i północno-zachodniej części powiatu raciborskiego. Gmina graniczy z gminą Kuźnia Raciborska od północnego-wschodu na linii rzeki Odry oraz od wschodu również przez rzekę z gminą Nędza. Od południowego-wschodu gmina graniczy z Raciborzem, natomiast od południowego zachodu z gminą Pietrowice Wielkie. Od północnego-zachodu gmina graniczy z gminą Baborów, a od północy z gminą Cisek oraz z gminą Polska Cerekiew.

Źródło: Interaktywna Mapa Powiatu Raciborskiego, www.powiatraciborski.pl

Gminę cechuje dobre położenie komunikacyjne. Przez jej obszar przebiega dwupasmowa droga krajowa nr 45 (o długości 8,8 km na terenie gminy) relacji Opole, Racibórz i Chałupki do granicy z Republiką Czeską. Przez teren gminy przebiega także droga wojewódzka nr 421 Kędzierzyn Koźle – Kuźnia Raciborska o długości 6 km na terenie gminy. Ponadto w odległości około 45 km na północ od granicy gminy przebiega autostrada A4 z wjazdem w okolicach Krapkowic. Planowany odcinek autostrady A1 relacji Gdańsk-Łódź-Katowice-Gorzyczki będzie przebiegać około 22 km na wschód do granicy gminy. W odległości 16 i 29 km znajdują się przejścia graniczne z Republiką Czeską – Pietraszyn i Chałupki. Odległość do portu lotniczego Pyrzowice to 75 km i 35 km do portu lotniczego w Ostrawie. Na terenie gminy nie występują szlaki kolejowe.

W skład gminy wchodzi czternaście sołectw, wyszczególnionych w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba ludności (stan na 06.2011r.)	Powierzchnia	Gęstość zaludnienia
1.	Brzeźnica	553	7,15 km ²	77,3 os./km ²
2.	Czerwięcice	105	4,0 km ²	26,2 os./km ²
3.	Gamów	464	5,16 km ²	89,9 os./km ²
4.	Grzegorzowice	610	5,0 km ²	122 os./km ²
5.	Jastrzębie	160	4,55 km ²	35,1 os./km ²

6.	Lasaki	187	1,55 km ²	120,6 os./km ²
7.	Ligota Książęca	146	1,75 km ²	83,4 os./km ²
8.	Łubowice	366	3,7 km ²	198,9 os./km ²
9.	Modzurów	375	9,25 km ²	40,5 os./km ²
10.	Ponięcice	249	5,7 km ²	43,6 os./km ²
11.	Rudnik	939	9,3 km ²	100,9 os./km ²
12.	Sławików	435	6,0 km ²	72,5 os./km ²
13.	Strzybnik	289	6,3 km ²	45,8 os./km ²
14.	Szonowice	279	4,71 km ²	59,2 os./km ²

Tab. 1. Liczba ludności, powierzchnia i gęstość zaludnienia poszczególnych sołectw w Gminie Rudnik¹

Oprócz wyszczególnionych sołectw na terenie gminy Rudnik znajduje się jeszcze jedna wieś Sławienko zamieszkiwana przez 13 mieszkańców i jedna osada Dołędzin zamieszkiwana przez 29 mieszkańców.

Obszar gminy zajmuje powierzchnię 73,94 km² (7394 ha) co stanowi 4,7 % obszaru całego powiatu i zamieszkiwany jest przez 5199 osób, co daje średnią zaludnienia na poziomie 70 mieszkańców/km².

Głównym ośrodkiem osadniczym jest wieś Rudnik, położona w południowej części gminy. Największe wsie oprócz Rudnika to leżące blisko Odry Grzegorzowice i Brzeźnica.

Obszar gminy charakteryzuje się głównie równinną rzeźbą terenu. W krajobrazie wyróżniają się malownicze obniżenia rzek Odry i Psiny. Zasoby leśne obejmują poniżej 8 % powierzchni gminy, a obszary użytkowane rolniczo – 85,1 %. Dane te wskazują na dominujący rolniczy charakter użytkowania gruntów gminy.

5. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne”.

¹ źródło: Gmina Rudnik

Znaczna część istniejącej zabudowy o cechach zabytkowych jest w złym stanie technicznym. Nowopowstające budynki to w głównej mierze zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lokalizowana jako uzupełnienie już istniejącego układu zabudowy lub na nowo wyznaczonych terenach inwestycyjnych przylegających do terenów już zainwestowanych. Ze względu na tendencje do dalszego rozwoju terenów inwestycyjnych niezbędne jest przyjęcie przez gminę kierunków dalszego rozwoju.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej gminy, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów gminy.

Rozdział II.

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Dział I.
UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

5.1. ABIOTYCZNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Elementami abiotycznymi środowiska są:

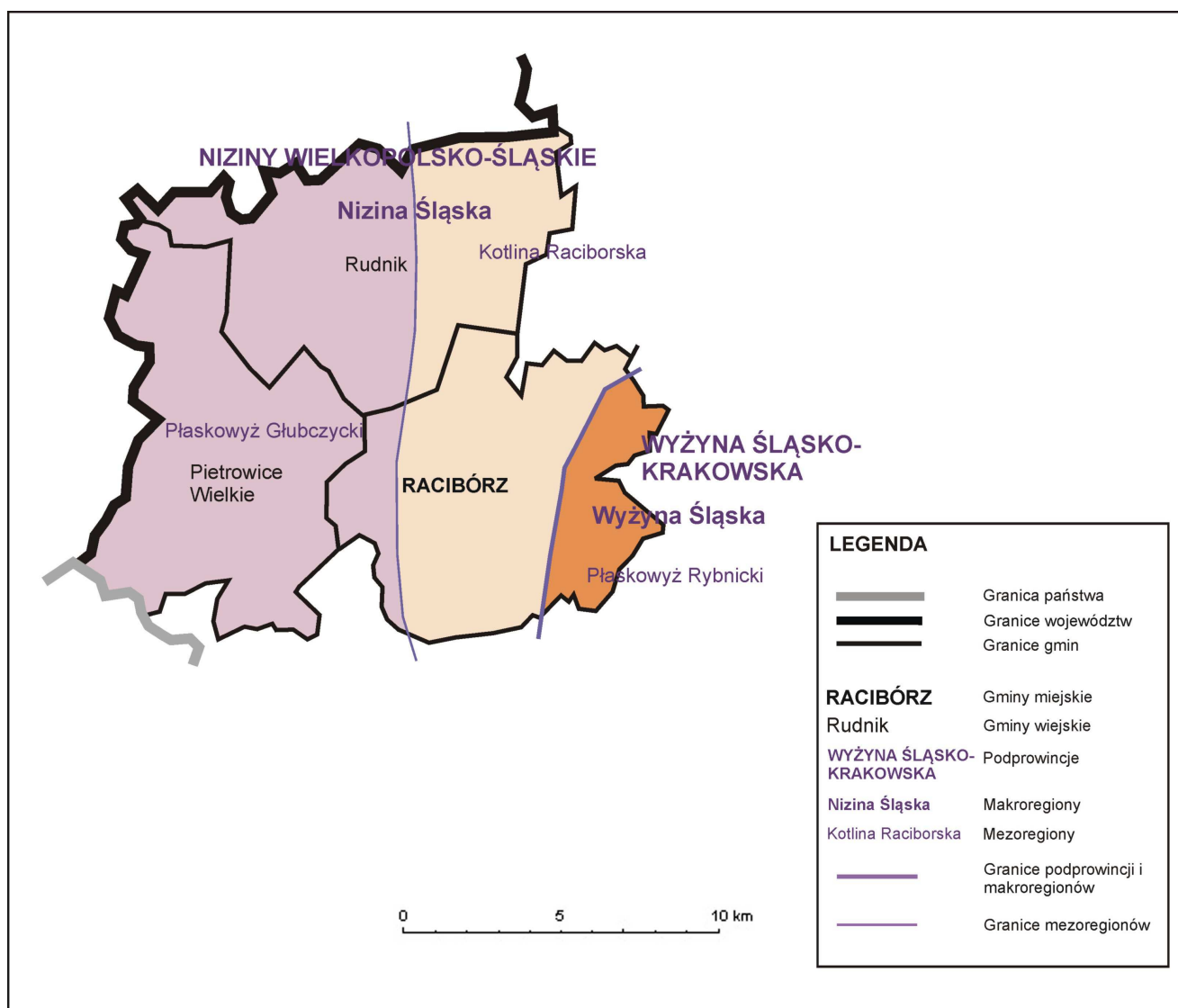
- woda,
- gleba,
- rzeźba terenu,
- klimat,
- temperatura,
- gazy atmosferyczne (tlen, azot, dwutlenek węgla).

Tworzą one biotop, czyli nieożywioną część ekosystemu.

5.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, RZEŻBA TERENU

Gmina Rudnik, według regionalizacji fizyczno-geograficznej (Kondracki, 2000), leży w makroregionie Niziny Śląskiej, w obrębie 2 mezoregionów:

Płaskowyż Głubczycki (318.58),
Kotlina Raciborska (318.59).

Rys. 1. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Rudnik²

Obszar gminy cechuje się równinnym ukształtowaniem terenu o deniwelacjach nie przekraczających 3 – 5m i spadkach terenu 0 – 3%. Miejscami można zaobserwować falistą rzeźbę terenu o deniwelacjach 5 – 10m i spadkach terenu 3 – 5%. Krajobraz urozmaicają płaskodenne obniżenia dolin cieków wodnych, wypełnione systemami tras zalewowych i nadzalewowych.

Gmina położona jest na terenie o umiarkowanym zróżnicowaniu hipsometrycznym.

Pod względem struktury rzeźby terenu można tu wyróżnić:

² źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2004-2015.

- wysoczyznę moreny dennej oraz denudowaną równinę akumulacji wodnolodowcowej, stanowiącą płaską równinę pokrytą w dużej części warstwą utworów lessowych i lessopodobnych,
- równinę trasy akumulacyjnej i erozyjno-denudacyjnej o rzeźbie równinnej lub falistej,
- równinę trasy niskiej, miejscami w pradolinie plejstoceniowej o rzeźbie płaskiej lub lekko falistej,
- holoceniowe dna dolin rzecznych, występujące wzdłuż rzek, które od czasu ostatniego zlodowacenia posiadają potencjał akumulacyjny i erozyjny zdolny do wykształcenia własnej doliny. Na terenie gminy jest to przede wszystkim Odra. Geomorfologia holoceniowych dolin charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem wysokościowym. Silnie zaznaczającymi się elementami rzeźby są obiekty antropogeniczne – wały przeciwpowodziowe.

5.1.2. BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem morfologicznym na obszarze gminy Rudnik zdecydowanie dominuje podprovincja Niziny Śląskiej obejmująca całą zachodnią i środkową część powiatu raciborskiego wraz z doliną Odry. W obrębie gminy składają się na nią dwa mezoregiony. Płaskowyż Głubczycki i Kotlina Raciborska.

Rys. 2. Położenie Raciborza na tle szkicu geologicznego regionu bez utworów kenozoicznych³

³ źródło: opracowanie na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2004-2015.

Płaskowyż Głubczycki (318.58)

Płaskowyż Głubczycki jest równiną lessową, o krajobrazie zbliżonym do wyżynnego, wyniesioną do wysokości 235-260 m n.p.m. Cechą charakterystyczną krajobrazu Płaskowyżu Głubczyckiego jest występowanie słabo nachylonych powierzchni wierzchołków i gęstej sieci nieckowatych suchych dolin. Jest to region typowo rolniczy o dużym udziale urodzajnych gleb w strukturze glebowej. Osady lessowe charakteryzują się niewielką miąższością, pod nimi zalegają piaski i gliny.

Kotlina Raciborska (318.59)

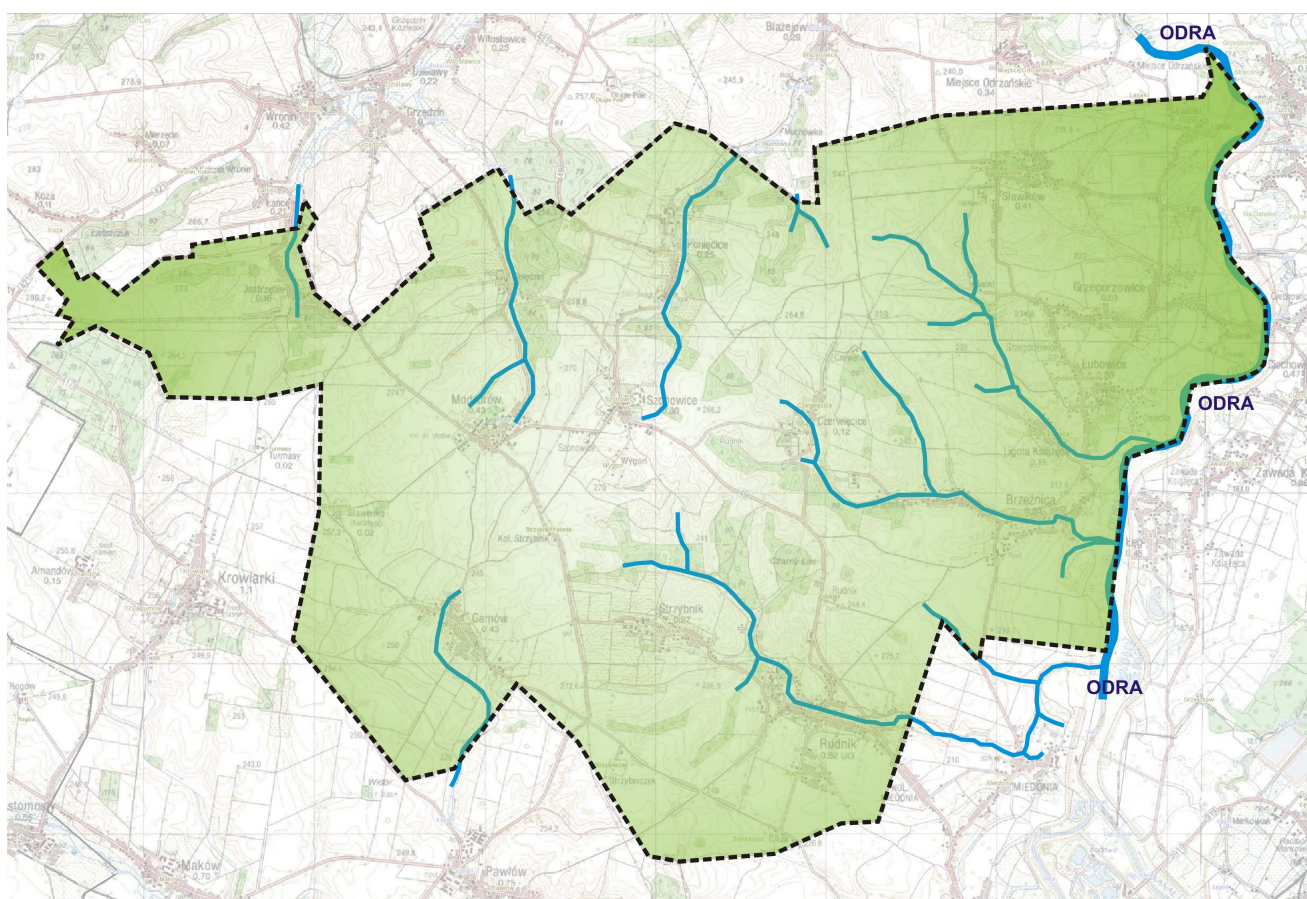
Kotlina Raciborska jest najdalej na południe wysuniętą częścią Niziny Śląskiej. Rozciąga się wzdłuż biegu Odry na terenie powiatu raciborskiego oraz dalej na północ w kierunku Kędzierzyna Koźła i Krapkowic, osiągając wysokości nieco poniżej 200 m n.p.m. Obszar ten jest bardzo słabo urozmaicony z przewagą rzeźby równinnej o różnicach wysokości z reguły nie przekraczających 3 m. Niewielkie urozmaicenia w rzeźbie tworzą zagłębienia w formie meandrycznych starorzeczy, często wypełnione wodą lub podmokłe. Charakterystycznymi formami geomorfologicznymi w dolinie Odry są terasy akumulacyjne: zalewowa sięgająca 0,5-2,0 m oraz nadzalewowa - 4-7 m nad poziomem rzeki.

Dno Kotliny budują osady holoceniowe. Są to głównie utwory gliniaste i pyłowe, rzadziej ilaste i piaszczyste o zróżnicowanej miąższości. Pod nimi zalegają osady okruchowe w postaci piasków i żwirów.

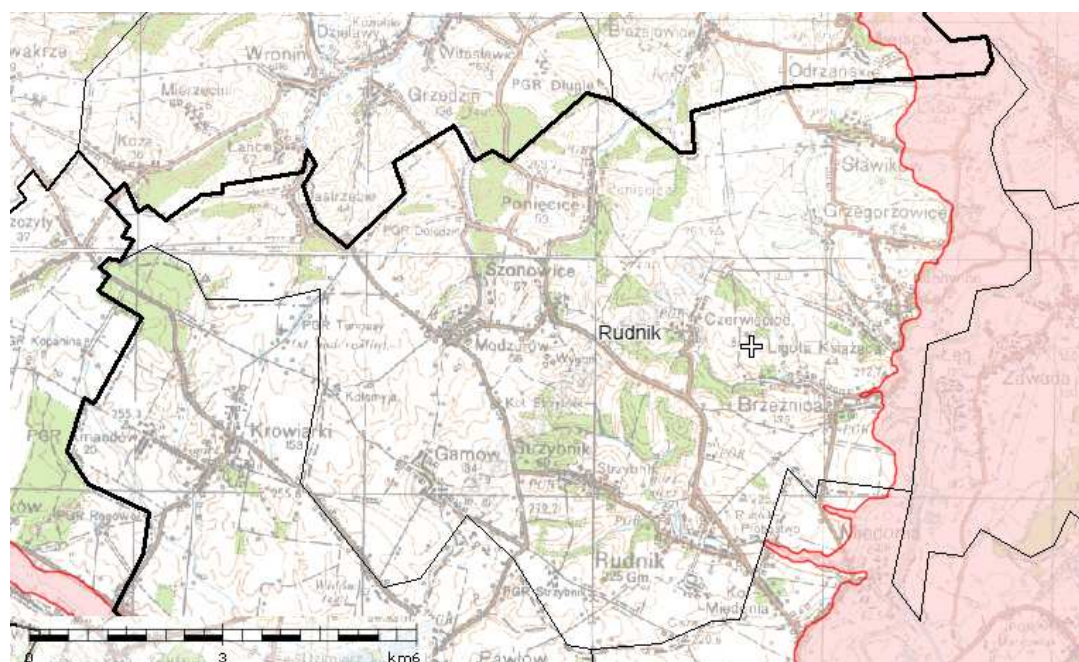
5.1.3. WARUNKI WODNE

Gmina Rudnik charakteryzuje się bogatym systemem wód powierzchniowych. Składają się na niego przede wszystkim największa w regionie rzeka Odra, a także liczne ciekі niższego rzędu w większości przekształcone w sieć melioracyjną. Cały obszar gminy znajduje się w dorzeczu Odry.

Największa rzeka gminy – Odra stanowi na długości ok. 8 km jej południową granicę. Koryto Odry na odcinku przebiegającym przez teren gminy jest uregulowane. Z racji bezpośredniego sąsiedztwa Odry wschodnia część gminy jest zagrożona okresowymi podtopieniami.

Rys. 3. System hydrograficzny gminy Rudnik⁴

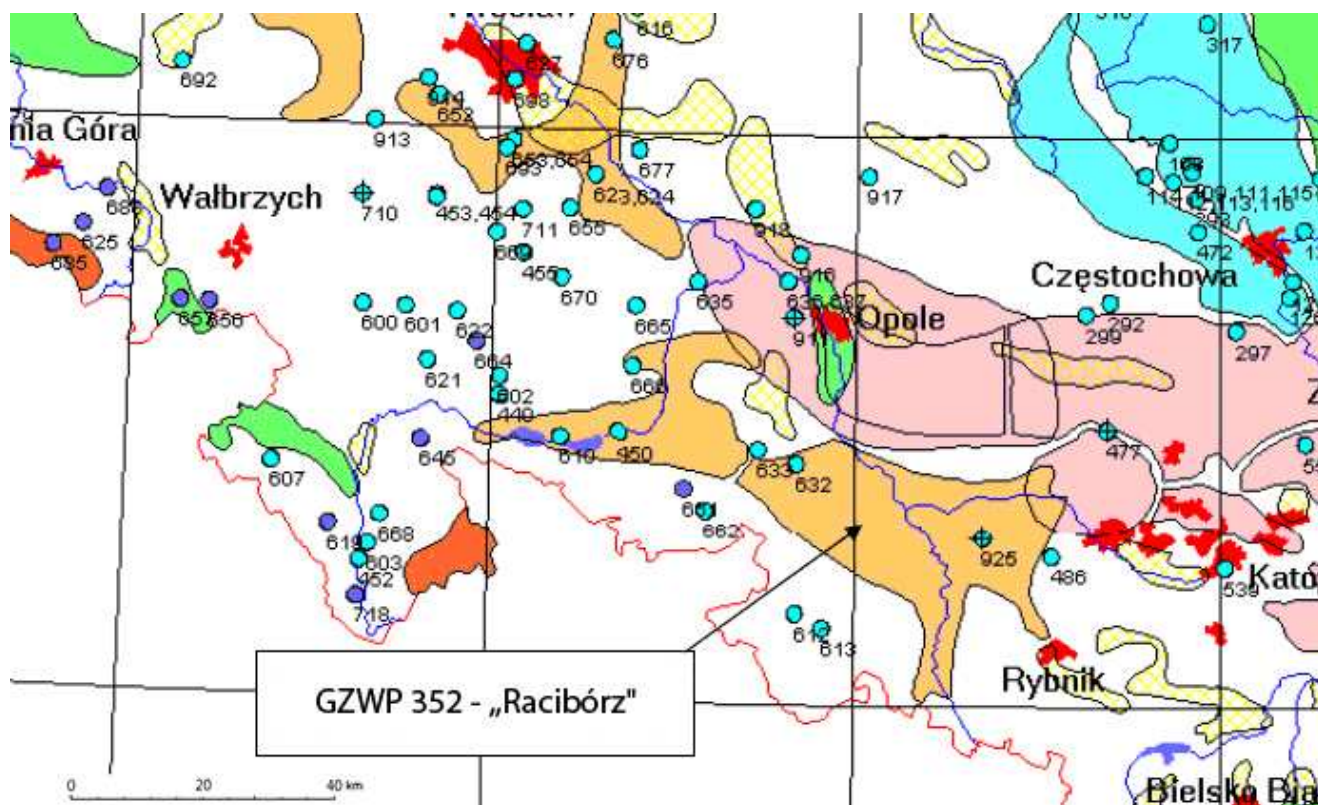
Rys. 4. Obszary zagrożone podtopieniami w gminie Rudnik⁵

⁴ źródło: Opracowanie własne

⁵ źródło: Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa

5.1.3.1. WODY PODZIEMNE

Obszar gminy Rudnik położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - GZWP 352 - „Racibórz”. Jest to zbiornik w utworach czwartorzędu, którego piętro wodonośne zostało w 2001 r. ocenione ogólnie jako wody wysokiej jakości klasy Ib. Częstym składnikiem wód w utworach czwartorzędowych są: żelazo, związki azotu, fosforany, które w zasadniczy sposób rzutują na klasę jakości. Pod względem hydrochemicznym w wodach tego poziomu dominuje typ wielojonowy i występują przeważnie HCO_3^- - SO_4 -Ca, HCO_3^- - SO_4 -Ca-Mg, HCO_3^- - SO_4 -Ca-Mg-Na. Na terenie gminy wyznaczono również trzeciorzędowy Użytkowy Poziom Wodonośny – UPWP, badany w studni czynnej nr 72 regionalnego monitoringu wód. Podstawą zaopatrzenia w wodę z tych utworów są kilkunasto-, kilkudziesięciometrowe utwory wodonośne sarmatu oraz (rejon Raciborza) kopalne struktury dolinne wypełnione utworami pliocenu (lub pliocenu i czwartorzędu). W utworach tych notowano w większości wody typów: HCO_3^- - SO_4 -Ca, HCO_3^- - SO_4 -Ca-Mg. - SO_4 -Ca-Mg-Na. Jakość wód jest dobra (klasa Ib i II). Pod względem przydatności do picia i na potrzeby gospodarcze wody te spełniają odpowiednie normy. Dla poszczególnych zbiorników zostały ustanowione strefy ochronne - obszary wymagające najwyższej ochrony (ONO) i wysokiej ochrony (OWO). Na terenie gminy Rudnik, użytkowy poziom wodonośny stanowią spągowe piaszczyste partie czwartorzędu oraz stropowe partie trzeciorzędowe wykształcone jako żwiry grube z otoczkami i piaskiem. Jest to więc połączony czwartorzędowo - trzeciorzędowy poziom wodonośny ograniczony od góry przez pyły i piaski silnie pylaste, a od dołu przez łyły torontu. Miąższość tego poziomu wynosi ok. 22-23 m (od 37-39 m do 60-61m), prowadzi od wody o zwierciadle napiętym, stabilizującym się na głębokości od 29 m do powierzchni terenu.

Rys. 5. Zasięg występowania wód podziemnych na terenie gminy Rudnik⁶

5.1.3.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren gminy odwadniają cztery główne ciekі powierzchniowe wraz ze swoimi dopływami.

Są to:

- rzeka Odra wraz z lewobrzeżnymi dopływami,
- potok Dzielniczka wraz z dopływami,
- rzeka Cisek wraz z dopływami,
- potoki K2, K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, lewy dopływ rzeki Odry - Psina.

Do Odry, jako jej lewobrzeżne dopływy, uchodzą potoki z sołectw Szonowice, Czerwięcice, Brzeźnica oraz sołectwa Sławików i Ligota Książęca. Rzeka Dzielniczka, lewobrzeżny dopływ Odry, posiada swoje źródła w sołectwie Szonowice i płynie w kierunku północnym poza granice gminy. Rzeka Cisek, lewobrzeżny dopływ Odry, płynie od sołectwa Modzurów w kierunku północnym. Potok K2 posiada swoje źródła w miejscowości Szonowice, płynie w kierunku wschodnim i uchodzi do rzeki Odry w miejscowości Miedonia. Całą sieć hydrologiczną gminy uzupełniają rowy melioracyjne odwadniające tereny rolne i leśne. Na wschód od gminy Rudnik położone są liczne zbiorniki wodne.

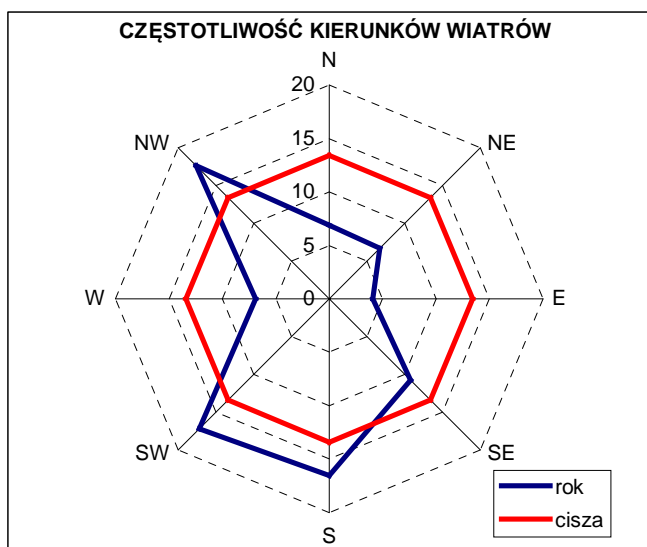
⁶ źródło: Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa

5.1.4. KLIMAT

Według podziału Polski na regiony klimatyczne E. Romera powiat raciborski znajduje się w krainie klimatycznej zwanej „Bramą Morawską”. Jest to obszar o korzystnych warunkach klimatycznych, należący do grupy najcieplejszych stref klimatycznych w Polsce, charakteryzujący się najdłuższym okresem wegetacji. Poniżej przedstawiono podstawowe dane charakteryzujące klimat gminy Rudnik:

- Temperatura powietrza
 - średnia temperatura roczna 8,0°C
 - średnia temperatura stycznia -2,1°C
 - średnia temperatura lipca 18,0°C
 - dni z przymrozkami 100-110
 - okres wegetacyjny 220 dni
- Opady atmosferyczne
 - średnia roczna 656 mm
 - dni z opadem 170 dni
 - w tym ze śniegiem 45 dni
 - pokrywa śnieżna 60 dni
- Zachmurzenie
 - maksymalne od listopada do stycznia
 - minimalne od sierpnia do września
- Wilgotność względna powietrza o godz. 13.00
 - średnia dobowa 78%
 - dni z mgłą 34,3
- Usłonecznienie
 - średnie w roku ok.1400 godz.
 - dni z usłonecznieniem ponad 10 godzin 30
- Wiatry - wzdłuż osi Odry (N-S)

Zimą i jesienią przeważa wiatr z wycinka południowego, wiosną i latem odwrotnie - z kierunku północnego, występuje duży udział cisz - 18, 6%. Średnie prędkości wiatrów wahają się od 1,7 do 3,4 m/s.

Rys. 6. Częstotliwość kierunków wiatru w gminie Rudnik⁷

Na warunki klimatu lokalnego wpływ ma ukształtowanie powierzchni terenu. Odrębne klimaty lokalne posiadają Płaskowyż Głubczycki i dolina Odry.

Płaskowyż Głubczycki charakteryzuje się zróżnicowaniem warunków w zależności od ekspozycji terenu. Ogólnie warunki klimatu lokalnego na płaskowyżu są korzystne dla rolnictwa i osadnictwa. Odrębne cechy mikroklimatyczne posiadają wąskie dolinki boczne. Są one słabo przewietrzane z dość częstymi inwersjami temperatur co nie sprzyja uprawom wrażliwym na przymrozki i grzybienie, nie jest również korzystne dla osadnictwa.

Szeroka, płaskodenna dolina Odry posiada cechy doliny inwersyjnej. Inwersji tych notuje się jednak stosunkowo niewiele i nie osiągają one większych miąższości. Ogólnie warunki klimatyczne doliny Odry nie są korzystne, zwłaszcza w obrębie najniżej położonych terenów pomiędzy wałami przeciwpowodziowymi. Dodatkowe pogorszenie warunków klimatycznych doliny powodują naturalne i sztuczne przegrody terenowe usytuowane poprzecznie do jej osi.

5.1.5. GLEBY

Rudnik jest gminą o charakterze rolniczym. Obszar gminy jest równinny, miejscami lekko falisty. Charakteryzuje się dobrymi warunkami fizjograficznymi do rozwoju rolnictwa. Gmina posiada szczególnie korzystne warunki glebowe, gdyż udział klas najwyższych (I – IIIb) w ogólnej powierzchni gruntów ornych wynosi aż 94%. W większości są to gleby lessowe. Wysoka urodzajność gleb zdecydowała o strukturze użytkowania gruntów, w której udział użytków rolnych zdecydowanie zdominował inne formy, jak np. powierzchnie zalesione. Dobre warunki glebowe nie oznaczają jednak, że brak jest czynników ograniczających żyzność gleb.

⁷ źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego

W przypadku gleb brunatnych mają one niski poziom próchnicy, a przez to ważne jest wapnowanie i właściwe nawożenie organiczne.

Klasa	R I	R II	R III a	R III b	R IV a	R IV	R V	R VI	R VIz
Areal	184,8	1476,9	2314,0	1085,5	237,4	71,8	8,1	1,0	-

Tab. 2. Podział gruntów ornych na klasy bonitacyjne w gminie Rudnik [ha]⁸

Na terenie Gminy Rudnik występują gleby wytworzone ze skał Płaskowyżu Głubczyckiego i Kotliny Raciborskiej.

Płaskowyż Głubczycki

Przeważają gleby brunatne i bielcowe wytworzone z utworów pyłowych lessopodobnych. Charakteryzują się wysoką zawartością próchnicy, dobrymi warunkami fizycznymi, dobrą pojemnością wodną, posiadają dobrą zasobność w składniki pokarmowe. Ich odczyn jest obojętny lub lekko kwaśny. Zaliczają się do klas bonitacyjnych I do IIIa (gleby najlepsze, bardzo dobre i dobre). Są to gleby kompleksu pszenno-buraczanego, nadają się pod uprawę wszystkich ziemiopłodów i sadownictwa. Występują tutaj również gleby pyłowe wytworzone z utworów lessopodobnych, gorszych klas bonitacyjnych (IIIb do IVa), są to gleby kompleksu pszenno-ziemniaczanego. Na zboczach lokalnych dolinek o większych spadkach na skutek zachodzących procesów erozyjnych wartość tych gleb może się obniżyć do klasy V. Przyczyną erozji są nieprawidłowo prowadzone zabiegi agrotechniczne, wadliwy układ pól, klimat, struktura gleb, wycinka zadrzewień.

Kotlina Raciborska

Występujące tutaj gleby zostały wytworzone na podłożu piasków słabogliniastych i piasków gliniastych. Są to przeważnie gleby przepuszczalne, okresowo suche i ubogie w składniki pokarmowe. Zalicza się je do klasy bonitacyjnej IVb i V, są to gleby kompleksu zbożowo-pastewnego, lub do przeznaczenia na cele nierolnicze, np. zalesianie. Jednak w dolinie Odry dominują mady. Mady bardzo ciężkie i ciężkie przeważają na terenach płaskich i charakteryzują się wysoką zawartością próchnicy, odczynem od słabo kwaśnego do zasadowego.

5.1.6. SUROWCE NATURALNE

Obecność kopalin na terenie Gminy Rudnik wynika głównie z budowy geologicznej struktur czwartorzędowych budujących podłoże tego obszaru. Występują tutaj jedynie złoża kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych do produkcji ceramiki budowlanej. Dominującym surowcem są piaski pochodzenia fluwioglacjalnego spotykane na całym obszarze gminy, głównie jednak

⁸ źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015.

w części północnej. W obrębie Płaskowyżu Głubczyckiego piaski pochodzenia fluwioglacjalnego przykryte są glinami piaszczystymi i lessopodobnymi. Utwory żwirowo-piaszczyste występują w obrębie teras erozyjno-akumulacyjnych i akumulacyjnych rzek Odry i Psiny. Na uwagę zasługują żwiry i piaski doliny Odry, które są głównym źródłem pozyskiwania kruszyw naturalnych. Miąższości złóż kruszywa w dolinie Odry wynoszą średnio 7 m. Właściwości fizyczne żwirów są bardzo dobre i mało zróżnicowane. Oprócz przeważających surowców piaszczystych i żwirowych występują surowce ilaste. Stanowią je muły rzeczne i gliny piaszczyste związane genetycznie z rzeką Odrą oraz gliny lessopodobne Płaskowyżu Głubczyckiego. Zasobność i jakość glin i mułków rzecznych nie należy do najwyższych; nie jest to obszar potencjalnych zasobów surowców ilastych.

Na obszarze Gminy Rudnik nie występują żadne udokumentowane złoża kopalin, co za tym idzie obecnie nie eksploatuje się żadnych złóż surowców naturalnych.

5.1.7. SZATA ROŚLINNA

W szacie roślinnej gminy Rudnik dużą rolę odgrywają zbiorowiska antropogeniczne, rozwijające się na terenach będących pod silnym wpływem różnorodnej działalności człowieka. Należą do nich tak zwane zbiorowiska segetalne, rozwijające się obecnie przede wszystkim w postaci zubożałej, nieprzedstawiające większej wartości przyrodniczej. W tej sytuacji na szczególną ochronę zasługują wszelkie fragmenty roślinności naturalnej, bądź przypominającej ze względu na skład gatunkowy naturalne układy. Wymagają one jednak szczegółowego rozpoznania. Należy spodziewać się potencjalnego występowania grądu subkontynentalnego – *Tilio-Carpinetum* na większości obszaru gminy oraz łągów ze związku *Alno-Ulmion*, w dolinach cieków wodnych, w tym łągów jesionowo-wiązowych – *Fraxino-Ulmetum* na wyższych terasach Odry oraz łągów jesionowo-olszowych - *Fraxino-Alnetum*, w bezpośrednim sąsiedztwie drobnych cieków wodnych. Stan rozpoznania środowiska przyrodniczego gminy Rudnik, pod kątem występowania rzadkich i ginących elementów flory i fauny jest niepełny. Wskazana byłaby szczegółowa waloryzacja przyrodnicza gminy.

Występowanie roślinności łąkowej i bagiennej nierozzerwalnie związane jest z dolinami rzecznyymi charakteryzującymi się specyficznymi warunkami gruntowo-wodnymi. Prace melioracyjne użytków zielonych spowodowały daleko idące procesy odwodnień i nieodwracalnej degradacji tych terenów. Końcowym efektem było wyginięcie roślinności związanej z dawnymi metodami gospodarki łąkarskiej oraz ograniczenie zasięgu występowania cennych przyrodniczo łąk. Obecnie tereny łąkowe zajmują 424 ha, co stanowi 9,6 % ogólnej powierzchni gminy. Roślinność łąkową uzupełnia roślinność bagienna, głównie trzcinowo-szuwarowa porastająca brzegi Odry i liczne nieużytki występujące w jej dolinie.

5.1.8. LASY

W gminie Rudnik lasy zajmują poniżej 8% powierzchni gminy. Wskaźnik lesistości gminy jest trzykrotnie niższy od przeciętnej lesistości województwa (25,5%) i kraju (27,5%). Tak niski udział lasów w strukturze użytkowania gruntów jest wynikiem dużej presji na ich rolnicze wykorzystanie, w związku z dobrą jakością gleb występujących w gminie. Udział klas najwyższych (I – IIIb) w ogólnej powierzchni gruntów ornych wynosi, bowiem aż 94%. Stopień zalesienia należy jednak uznać za zdecydowanie zbyt mały.

Lasy na terenie gminy zachowały się w postaci fragmentarycznej, w związku z rolniczym charakterem gminy. Występują one w postaci kilkudziesięciu izolowanych fragmentów, z których największe, usytuowane w centralnej części gminy (okolice Czerwięcic) nie przekraczają powierzchni 100 ha.

Obszary leśne posiadają różne znaczenie, wśród których wymienić trzeba: gospodarcze, turystyczne i ekologiczne.

Gospodarcze znaczenie lasów jest niewielkie. Na stan taki wpływ mają przede wszystkim: duże rozdrobnienie powierzchni leśnych, młoda struktura drzewostanów, małe zróżnicowanie gatunków, niska odporność siedliskowa. Nie bez znaczenia jest fakt, że lasy stanowią niewielki odsetek powierzchni gminy. Gospodarcza rola lasów ogranicza się, zatem do prac pielęgnacyjnych i bieżących potrzeb właścicieli.

Małe jest również znaczenie turystyczno-wypoczynkowe. Najbardziej predysponowane do tych celów są kompleksy leśne położone w okolicach wsi Czerwięcice. Występujący tam las i bór mieszany świeży z drzewostanem w wieku 40-60 lat tworzy swoisty klimat wnętrza lasów, sprzyjający pobytowi ludzi i regenerujący ich zdrowie. Obszary leśne podnoszą atrakcyjność krajobrazową. Tylko drzewostany młode do lat 40 wymagają wyznaczenia dróg do penetracji ze względu na małą odporność drzew na zniszczenie.

Specyfika środowiska przyrodniczego sprawia, że pewne znaczenie posiada ekologiczna funkcja lasów (glebochronna, wiatrochronna, klimatyczna). Lasy tego typu poprzez swoją odmienność florystyczną i ekologiczną stanowią istotny element wzbogacający otwarty krajobraz wiejski.

5.2. OBSZARY OBJĘTE RÓŻNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Na obszarze gminy nie występują żadne obszary objęte formami ochrony przyrody i krajobrazu. Na wschodzie gmina poprzez rzekę Odrę graniczy z obszarem Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”.

5.3. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Obszar opracowania zaliczany jest do grupy krajobrazów kulturowych (antropogenicznych) - są to tereny użytkowane i ukształtowane przez człowieka, a ich równowaga wewnętrzna jest podtrzymywana przez celowe zabiegi i stały ludzki wkład energii. Szczególnie krajobraz rolniczy, charakteryzuje się obecnością fauny i flory w znacznym stopniu zorganizowanej i kontrolowanej przez człowieka, przy jednoczesnym silnym antropogenicznym wpływie na gleby (nawożenie) i roślinność (zbiorowiska ruderalne, neofityzacja).

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się generalnie średnią odpornością środowiska na degradację oraz zmienną w przestrzeni zdolnością środowiska do regeneracji. W zakresie degradacji odporne na nią są ekosystemy wielkopowierzchniowe o dużej naturalności, gdzie związki funkcjonalne pomiędzy poszczególnymi elementami ożywionymi i nieożywionymi są silne, zróżnicowane i naturalne (słabo zaburzone). Ekosystemy takie mają znaczące zdolności wewnętrznego buforowania degradujących czynników zewnętrznych. Jednak takie ekosystemy na terenie opracowania nie występują. Uproszczenie łańcuchów troficznych i ingerencja człowieka w procesy biocenotyczne osłabia odporność na zmiany w ekosystemach.

Pod względem użytkowania walorów florystyczno-faunistycznych większość obszarów ich występowania obejmuje nieużytki lub ekstensywnie użytkowane grunty rolne (głównie łąki i pastwiska) oraz kompleksy leśne. Generalnie obserwuje się następującą prawidłowość, że im bardziej ekstensywne formy zagospodarowania tym większa wartość przyrodnicza przestrzeni.

Zasoby „użytkowe” reprezentowane przez grunty orne należące w większości do wyższych klas bonitacyjnych (I, II, III) są użytkowane rolniczo. Nielicznie występujące na obszarze opracowania kompleksy leśne, chociaż mocno przekształcone reprezentują znaczną wartość ekologiczną i biocenotyczną.

Teren opracowania w większości charakteryzuje się małymi lub średnimi walorami krajobrazowymi. W chwili obecnej można wyróżnić następujące walory krajobrazowe:

- o małe (obszar intensywnie użytkowany rolniczo, ubogi w elementy wzbogacające),
- o średnie (mozaika zadrzewień, pól i łąk),
- o wysokie (mozaika zadrzewień, pól i łąk wpisana w urozmaiconą rzeźbę terenu).

Aktualny stan środowiska na obszarze gminy Rudnik kształtowany jest przez zespół oddziaływań wewnętrznych i zewnętrznych, związanych z bliższym i dalszym otoczeniem. Na ogólny stan środowiska na obszarze opracowania składają się głównie: stan zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych oraz klimat akustyczny.

Emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w Gminie Rudnik wynika z działalności lokalnych źródeł emisyjnych (tzw. niska emisja zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych, kotłowni oraz z działalności zakładów przemysłowych) oraz z napływu zanieczyszczeń zewnętrznych, przenoszonych w ramach ogólnej cyrkulacji atmosferycznej.

Lokalnymi źródłami zanieczyszczeń liniowych są przebiegające przez tereny opracowania trasy komunikacyjne, w szczególności droga krajowa nr 45 oraz droga wojewódzka nr 422. Mogą tu występować podwyższone poziomy emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (NO_x , CO, SO_2 , ołów, pył zawieszony, węglowodory). Zasięg przestrzenny emisji zanieczyszczeń liniowych nie przekracza kilku-kilkunastu metrów. W strefie tej należy spodziewać się również lokalnego zanieczyszczenia gleby metalami ciężkimi.

Potencjalnym **źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych** na terenie opracowania jest przede wszystkim użytkowanie rolnicze (nawożenie, środki ochrony roślin) oraz „dzikie” wysypiska śmieci. Zwłaszcza, że część obszaru charakteryzuje się stosunkowo dobrą przepuszczalnością gruntów. Jakość wody dla celów pitnych może być chroniona poprzez ustanowienie stref pośrednich ochrony ujęć.

Brak kanalizacji sanitarnej może powodować **zagrożenie wód powierzchniowych** ściekami sanitarnymi. Nieszczelne szamba oraz wywożenie ścieków w miejsca niedozwolone np. do lasów i na pola może powodować zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Zagrożeniem dla wód może być również źle prowadzona gospodarka gnojowicą i gnojówką w gospodarstwach rolnych, przenawożenie, używanie środków ochrony roślin.

Główne **źródła uciążliwości akustycznej** stanowią ciągi komunikacyjne. Pod względem akustycznym najbliższe otoczenie pasów drogowych jest obszarem o obniżonych parametrach jakościowych klimatu akustycznego.

5.4. STAN ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Tereny użytków rolnych na obszarze gminy Rudnik zajmują 6299 ha, co stanowi 85,2% powierzchni gminy. Znaczna część tych użytków to gleby o klasie bonitacyjnej I-III, czyli bardzo dobrej jakości. Świadczy to o utrzymującej się silnej i wiodącej pozycji rolnictwa w strukturze gospodarczej gminy, zarówno jako jej podstawowej bazy ekonomicznej jak i podstawowego źródła utrzymania miejscowej ludności. W strukturze produkcji dominuje kierunek roślinny, zwłaszcza uprawa zbóż, głównie pszenicy.

UŻYTKI ROLNE (stan na 2010 rok)		
Powierzchnia użytków rolnych		
ogółem	ha	6 305
grunty orne		
ogółem	ha	5 388
sady		
ogółem	ha	200
łąki		
ogółem	ha	429
pastwiska		
ogółem	ha	288
LASY		
Lasy i grunty leśne		
ogółem	ha	564
POZOSTAŁE GRUNTY I NIEUŻYTKI		
ogółem	ha	525

Tab. 3. Użytkowanie terenów w gminie Rudnik⁹

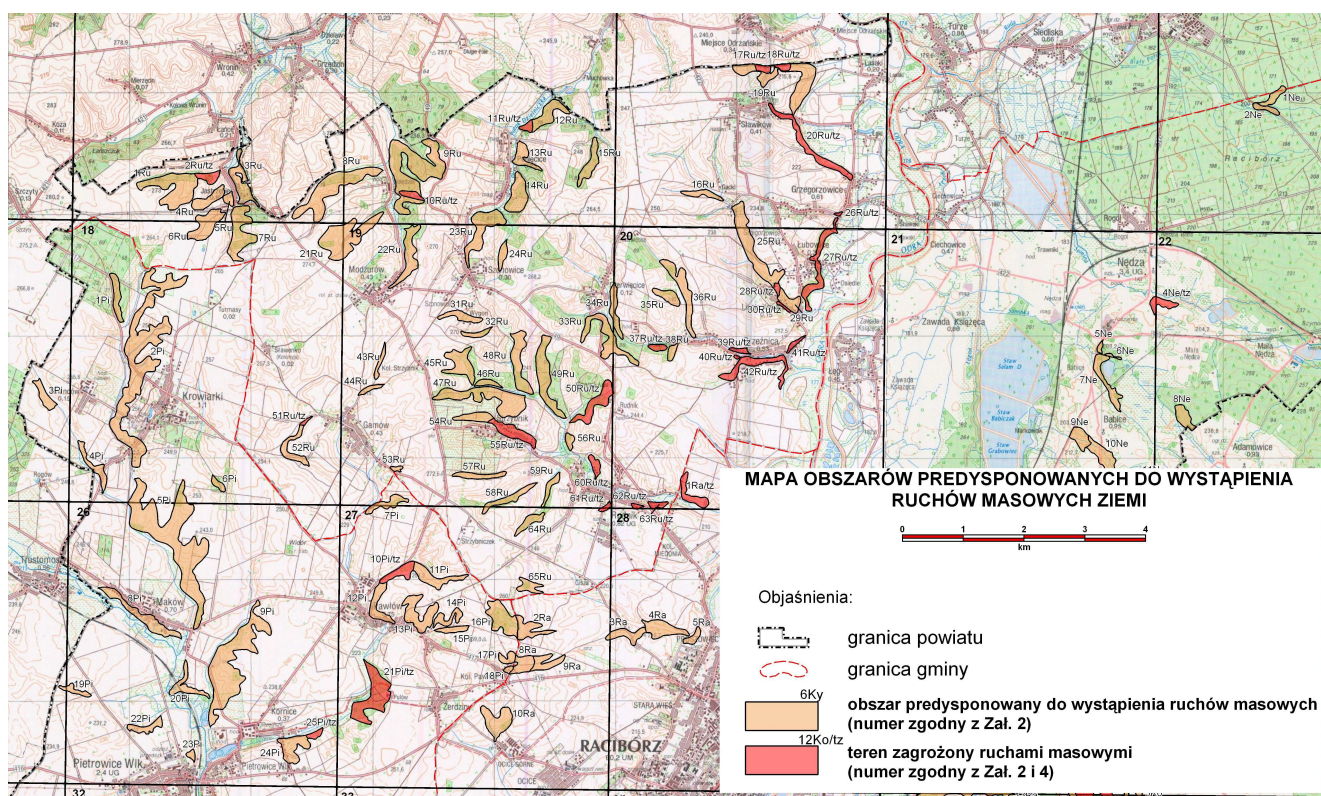
5.5. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na obszarze Gminy Rudnik nie występują tereny górnicze.

5.6. WYSTĘPOWNIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na obszarze Gminy Rudnik występują obszary predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi. Szczegółowy rozkład tych obszarów przedstawia poniższa mapa:

⁹ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Rys. 7. Występowanie obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych ziemi w gminie Rudnik¹⁰

6. ŚRODOWISKO KULTUROWE

6.1. OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Zabytki architektury i budownictwa w rejestrze zabytków Województwa Śląskiego:

Jednostka administracyjna	Wieś / dzielnica	Określenie obiektu	Czas powstania	Opis obiektu	Określenie stylu	Nr rejestru zabytków Data wpisu
Gmina Rudnik	Brzeźnica	Ruina dworu	Druga połowa XVII wieku	murowany	barok	A/Op-651/59
Gmina Rudnik	Brzeźnica	Spichlerz dworski				A/1752/1815/98 31.12.1998
Gmina Rudnik	Czerwieńce	Zespół pałacowo-parkowy: Pałac, park, stodoła	Pałac z 1898 roku	murowany	Uproszczony neoklasycyzm	A/1650/97 15.11.1997
Gmina Rudnik	Gamów	Kościół parafialny pod wezwaniem świętej Anny	Połowa XVIII w	murowany	skromne cechy barokowe	A/Op-621/59
		Zespół pałacowo-parkowy:	Druga połowa XIX wieku	murowany	W stylu romantyzmu niemieckiego z	A/1433/91 30.08.1991

¹⁰ źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Gmina Rudnik	Jastrzębie	<ul style="list-style-type: none"> Pałacyk Oficyna <p>Park o charakterze krajobrazowym</p>	Koniec XIX wieku XVIII wiek	murowany	elementami neogotyku angielskiego z elementami neogotyku	
Gmina Rudnik	Jastrzębie	Budynek dawnej szkoły (obecnie budynek mieszkalny na ulicy Raciborskiej 35)		murowany		A/314/10 01.09.2001
Gmina Rudnik	Ligota Książęca	Spichlerz - przy domu nr 24 (przeniesiony)				A/1775/181 8/98 31.12.1998
Gmina Rudnik	Modzurów	Pałac	Trzecia ćwierć XIX wieku	murowany	neogotyck	A/Op-654/59
Gmina Rudnik	Sławików	Kościół parafialny świętego Jerzego	1846 rok projekt J.Linke	murowany	neoromański	A/Op-618/59
Gmina Rudnik	Sławików	Cztery kaplice cmentarne	Okolo połowy XIX wieku	murowane	późnoklasycystyczne	A/Op-616/59
Gmina Rudnik	Sławików	Ruina pałacu	3 ćw. XIX.	murowany	eklektyczny	A/Op-746/64
Gmina Rudnik	Strzybnik	Spichlerz - położony na terenie zespołu pałacowo-parkowego	1815 rok	drewniany		A/1759/182 0/66 31.12.1998

Tab. 4. Wykaz zabytków na terenie gminy Rudnik wpisanych do rejestru zabytków¹¹

6.2. WYKAZ OBIEKTÓW FIGURUJĄCYCH W GMINNEJ LUB WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.

obiekt	adres	lata	numer	rejon
budynek mieszkalny	ul. Raciborska 19		10	JASTRZĘBIE
zagroda typu frankońskiego	ul. Raciborska 19	poł. XIX w.		JASTRZĘBIE
budynek mieszkalny	ul. Raciborska 3		12	JASTRZĘBIE
budynek mieszkalny	ul. Raciborska 20	1920	11	JASTRZĘBIE
budynek mieszkalny	ul. Raciborska 20a	1832	4	JASTRZĘBIE
budynek mieszkalny	ul. Raciborska 32		5	JASTRZĘBIE
budynek mieszkalny	ul. Raciborska 33	XIX/XX w.	6	JASTRZĘBIE
Dom Nauczyciela	ul. Raciborska 35	XIX/XX w.	7	JASTRZĘBIE

¹¹ źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków, Katowice.

budynek mieszkalny	ul. Raciborska 39	XIX/XX w.	8	JASTRZĘBIE
kapliczka przydrożna	ul. Raciborska 20a	XIX/XXw		JASTRZĘBIE
zagroda typu frankońskiego	ul. Raciborska 8a,10	poł. XIX w.		JASTRZĘBIE
dworek	ul. Słowackiego	XIX w.	3	SZONOWICE
obora	ul. Słowackiego	XIX w.	2	SZONOWICE
kapliczka murowana	ul. Obrońców Pokoju 10	koniec XIX w.		SZONOWICE
budynek mieszkalny	ul. Główna 11		7	CZERWIĘCICE
kapliczka cmentarna	ul. Główna			CZERWIĘCICE
cmentarz parafialny	ul. Główna			CZERWIĘCICE
kapliczka domkowa	ul. Główna 12	XIX w		CZERWIĘCICE
budynek dworski - oficyna			4	CZERWIĘCICE
kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP	ul. Eichendorfa	XIX w.	1	ŁUBOWICE
ruiny pałacu	ul. Zamkowa		5	ŁUBOWICE
cmentarz nieczynny	ul. Wolności			ŁUBOWICE
kapliczka św. Nepomucena	ul. Wolności			ŁUBOWICE
obory na terenie d. dworu		1904r.	6	MODZURÓW
spichlerz na terenie d. dworu		Koniec XIX w.	7	MODZURÓW
obora na terenie d. gosp. przypałacowego		pocz. XX w.		MODZURÓW
kościół parafialny p.w. św. Trójcy	ul. Strzybnego	koniec XIX w.	1	MODZURÓW
kapliczka cmentarna	ul. Strzybnego	koniec XIX w.		MODZURÓW
budynek mieszkalny	ul. Słowackiego 4		11	MODZURÓW
budynek mieszkalny	ul. Słowackiego 2		10	MODZURÓW
mauzoleum pałacowe	ul. Słowackiego	2 ćwierć XVIIIw.	2	MODZURÓW
kapliczka	ul. Słowackiego	poł. XIX w.		MODZURÓW
budynek mieszkalny nr 1			1	KOLONIA STRZYBNIK
plebania			2	GAMÓW
młyn	ul. Długa 4		11	GAMÓW
zagrody typu francuskiego	ul. Długa 35 i 37	poł. XIX w.		GAMÓW
kapliczka słupowa z rzeźbą św. Jana Nepomucena	ul. Długa 24	1 poł. XIX w.		GAMÓW
kapliczka szafkowa	ul. Długa 63	XX w.		GAMÓW
kapliczka domkowa	ul. Długa 28	XIX w.		GAMÓW
kapliczka cmentarna	ul. Długa			GAMÓW
kapliczka domkowa	ul. Długa 36	XIX wiek		GAMÓW
kapliczka	ul. Długa 40			GAMÓW
kapliczka domkowa	ul. Długa 33			GAMÓW
budynek gospodarczy - teren d. dworu		XIX wiek	11	STRZYBNIK
kuźnia - teren d. dworu		pocz. XX w.	4	STRZYBNIK
budynek mieszkalny	ul. Długa 22	pocz. XX w.	8	STRZYBNIK
mauzoleum			10	STRZYBNIK
dwór				STRZYBNIK
gorzelnia - teren d. dworu	ul. Sylwestra		12	RUDNIK
oficyna pałacowa - teren d. dworu	ul. Sylwestra		11	RUDNIK
obora - teren d. dworu	ul. Sylwestra		10	RUDNIK
pałac	ul. Sylwestra		5	RUDNIK
kapliczka	ul. Sylwestra 41		20	RUDNIK
kapliczka domkowa	ul. Sylwestra 3		18	RUDNIK
budynki mieszkalne	ul. Sylwestra 5,7,9	XIX/XX w.		RUDNIK
budynek mieszkalny	ul. Sylwestra 27		17	RUDNIK
plebania	ul. Sylwestra	XIX/XX w.	2	RUDNIK

kościół parafialny p.w. św. Katarzyny	ul. Sylwestra	XIX/XX w.	1	RUDNIK
kaplica cmentarna			4	RUDNIK
zagroda typu frankońskiego	ul. Sylwestra 41	XIX/XX w.		RUDNIK
kaplica	ul. Kozielska	XIX wiek		BRZEŹNICA
kapliczka domkowa	ul. Kozielska 24	XIX wiek		BRZEŹNICA
młyn	ul. Leśna	XIX wiek		BRZEŹNICA
dawny dwór	ul. Powstańców Śląskich 21B	XIX wiek		GRZEGORZOWICE
kapliczka domkowa	Gacki	lata 30-ste XX wieku		GRZEGORZOWICE
kapliczka domkowa	ul. Powstańców Śląskich 36	XIX wiek		GRZEGORZOWICE
kapliczka domkowa	ul. Powstańców Śląskich 6	1 poł. XIX w.		GRZEGORZOWICE
kapliczka domkowa	ul. Powstańców Śląskich 7	1 poł. XIX w.		GRZEGORZOWICE
kapliczka domkowa	ul. Adama Asnyka w pobliżu posesji nr 30	pocz. XIX w.		LIGOTA KSIĄŻĘCA
kapliczka domkowa	ul. Łąkowa w pobliżu nr 42	XVIII/XIX w.		PONIĘCICE
kapliczka domkowa	ul. Łąkowa	XIX w.		PONIĘCICE

Tab. 5. Wykaz obiektów zabytkowych na terenie gminy Rudnik niewpisanych do rejestru zabytków¹²

6.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

stanowisko	numer	miejsowość	chronologia
nieokreślone; nieokreślone; nieokreślone; nieokreślone; ślad osad.	10-14	Sławików	wcz. średniowiecze; neolit, kultura celtycka; neolit; k. łużycka; pradzieje
nieokreślone; nieokreślone; nieokreślone	2	Sławików	epoka kamienia; V brąz-halsztat, k. łużycka; okr. rzymski
ślad osadniczy	8	Sławików	k. przeworska
nieokr.; grodzisko; nieokr.	1-7	Jastrzębie	epoka kamienia
nieokr.; nieokr.; nieokr.	66-68	Szonowice	k. łużycka, halsztat, neolit; X-XII w., neolit
ślad osadniczy	73	Brzeźnica	neolit; kult. puch. lejk, kult. amfor kul.; neolit
osada; nieokr.; nieokr.; luźne	88-100	Czerwęcice	ep. kamienia
nieokr.; zamek; nieokr.; nieokr.; cmentarzysko ciałopalne	29-35	Ponięcice	poł. XIII w.; neolit; średniowiecze; okr. wpt. rzym
ślad osadniczy	23	Ponięcice	neolit; mezolit; ep. kamienia;
ślad osadn.; ślad osadn.	22	Ponięcice	ep. kamienia
ślad osadniczy	24	Ponięcice	ep. kamienia; pradzieje
ślad osadniczy	54	Szonowice	ep. kamienia
ślad osadn.; ślad osadn.	25	Ponięcice	ep. kamienia
ślad osadniczy	27	Ponięcice	k. łużycka; pradzieje
ślad osadn.; ślad osadn.; ślad osadn.; nieokreślone	3	Sławików	pradzieje
ślad osadn.; nieokr.; nieokr.	23	Grzegorzowice	mezolit; epokakamienia; pradzieje; średniowiecze
ślad osadniczy	31	Grzegorzowice	ep. kamienia; pradzieje; średniowiecze
			mezolit

¹² źródło: Gmina Rudnik

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RUDNIK

nieokreślone; ślad osadniczy	5	Strzybnik	średniowiecze; pradzieje
nieokr.; ślad osadn.; nieokr.	26	Grzegorzowice	ep.kamienia; neolit,KPL; średniowiecze
nieokr.; ślad osadn.; nieokr.	29	Grzegorzowice	ep.kamienia; halsztat,kłużycka; pradzieje
nieokreślone; nieokreślone	30	Grzegorzowice	ep.kamienia; VII-Xw.
ślad osadniczy	33	Grzegorzowice	pradzieje
osada; ślad osadniczy	53	Łubowice	neolit; pradzieje
ślad osadniczy	34	Grzegorzowice	pradzieje
osada	35-47	Grzegorzowice	neolit
osada; ślad osadn.; skarb; nieokr.; nieokr.	54-60	Łubowice	neolit; pradzieje; okr.rzymski; okr.rzymski; pradzieje
nieokreślone; nieokreślone	28	Grzegorzowice	pradzieje; średniowiecze
nieokreślone	4	Sławików	epoka kamienia
ślad osadniczy	50	Modzurów	ep.kamienia
ślad osadn.; ślad osadn.	48	Modzurów	ep.kamienia; X-XIIIw.
ślad osadn.; ślad osadn.	49	Modzurów	neolit; pradzieje
nieokreślone; ślad osadn.	47	Modzurów	X-XIIIw.; średniowiecze
nieokreślone	101	Gamów	ep.kamienia
pracownia krzem.; cmentarzysko ciałopalne; grób ciałopalny	40	Modzurów	ep.kamienia; ep.brązu,k.łużycka; okr.wpł.rzym.
cmentarzysko ciałopalne	41	Modzurów	eo.brązu,k.łużycka
cmentarzysko	39	Modzurów	k.łużycka, III brąz
cmentarzysko ciałopalne	42	Modzurów	
nieokr.;nieokr.;nieokr.;nieokr.;neokr.;nieokr.;nieokr.;nieokr.	35-42	Rudnik	neoli;neolit;epoka brązu;epoka brązu;neolit;neolit;neolit;młodszy brąz
(26) nieokreślone, (27) nieokreślone	26-27	Strzybnik	(26) epoka kamienia, (27)wcz. Średniowiecze
ślad osadniczy	29	Rudnik	pradzieje
nieokreślone; ślad osadniczy	28	Rudnik	X-XIIIw.; pradzieje
ślad osadniczy	30	Rudnik	epoka kamienia
ślad osadniczy; nieokreślone	22	Strzybnik	XIII-XIVw.; pradzieje
ślad osadniczy	23	Strzybnik	X-XIIIw.
ślad osadniczy; niokreślone	24	Strzybnik	X-XIIIw.; pradzieje
nieokreślone; nieokreślone	25	Strzybnik	X-XIIIw.; pradzieje
nieokreślone	15	Gamów	pradzieje
ślad osadniczy; ślad osadniczy; ślad osadniczy	16	Gamów	epoka kamienia; średniowiecze; pradzieje
ślad osadniczy; nieokreślone	17	Gamów	X-XIIIw.; pradzieje
ślad osadniczy; ślad osadniczy; nieokreślone	14	Gamów	kultura łużycka; średniowiecze; pradzieje
nieokreślone	13	Gamów	pradzieje
ślad osadniczy; ślad osadniczy	7	Gamów	średniowiecze; pradzieje
ślad osadniczy	4	Gamów	pradzieje
ślad osadniczy; ślad osadniczy	11	Gamów	kultura łużycka; pradzieje
ślad osadniczy	9	Gamów	pradzieje
(19) osada; osada, (20) cmentarzysko (21) cmentarzysko	19-21	Gamów	(19) kultura łużycka,okres halsztacki; XII-XIIIw.;(20); (21) epoka brązu
skarb	2	Gamów	V okr.epoki brązu,kultura łużycka
nieokreślone	56	Szonowice	neolit
ślad osadn.; ślad osadn.	61	Szonowice	ep.kamienia; X-XIIIw.
ślad osadn.; ślad osadn.	60	Szonowice	ep.kamienia; X-XIIIw.
ślad osadniczy	58	Szonowice	ep.kamienia
ślad osadniczy	104	Strzybnik	ep.kamienia
ślad osadn.; ślad osadn.	103	Strzybnik	neolit; pradzieje
nieokreślone	79	Czerwięcice	pradzieje
ślad osadn.; ślad osadn.	85	Czerwięcice	średniowiecze; pradzieje
nieokr.; nieokr.	86	Czerwięcice	neolit; pradzieje
ślad osadniczy	83	Czerwięcice	pradzieje

śląd osadn.; ślad osadn.	78	Czerwięcice	ep.kamienia; pradzieje
nieokreślone	106	Rudnik	neolit
lužne; osada; nieokreślone	51-53	Modzurów	okr.wpł.rzym.; koniec XIIIw.; k.łużycka
nieokreślone; osada; osada	68	Brzeźnica	k.łużycka; późny rzym,k.przeworska; średniowiecze
śląd osadniczy; ślad osadniczy	70	Brzeźnica	pradzieje; X-XIIIw.
nieokreślone; nieokreślone	69	Brzeźnica	X-XIIIw.; średniowiecze
nieokreślone; osada; osada	66	Brzeźnica	ep.kamienia; wcz.średniowiecze; średniowiecze
śląd osadniczy	67	Brzeźnica	ep.kamienia
nieokr.; ślad osadn.; nieokr.,śląd osadn.	74-76	Brzeźnica	pradzieje,ep.brązu; pradzieje; okr.rzymski,k.przeworska,342r.
nieokreślone; nieokreślone	61	Ligota Książęca	ep.kamienia; średniowiecze
śląd osadniczy; nieokreślone	12	Gamów	X-XIIIw.; pradzieje
śląd osadniczy; nieokreślone; ślad osadniczy	10	Gamów	neolit; średniowiecze; pradzieje
śląd osadniczy	7	Sławików	kultura łużycka
śląd osadniczy	6	Sławików	wczesne średniowiecze
śląd osadn.; ślad osadn.; nieokr.; cmentarzysko; skarb	15-19	Sławików	neolit; ep.kamienia; ep.kamienia; III brąz,k.łużycka; okr.rzymski
śląd osadniczy	71	Brzeźnica	późny rzym,k.przeworska
śląd osadniczy	72	Brzeźnica	ep.kamienia
grób; ślad osadniczy; nieokreślone	77-79	Brzeźnica	halsztat,k.łużycka; pradzieje; okrrzymski
śląd osadniczy	9	Dolędzin	pradzieje
nieokr.; nieokr.; nieokr.; nieokr.; nieokr.;	11-18	Dolędzin	k.łużycka, ep.kamienia, ep.brązu, wcz.średniowiecze, paleolit
śląd osadniczy, ślad osadniczy	10	Dolędzin	k.łużycka, średniowiecze
nieokreślone	26	Ponięcice	neolit
śląd osadn.; ślad osadn.; nieokr.	21	Ponięcice	ep.kamienia; okr.lateński,k.celtycka; pradzieje
nieokreślone; ślad osadn.	45	Modzurów	X-XIIIw.; pradzieje
nieokreślone; ślad osadn.	62	Szonowice	X-XIIIw.; średniowiecze
śląd osadn.; osada	65	Szonowice	neolit; pradzieje
śląd osadn.	64	Szonowice	ep.kamienia
śląd osadniczy	102	Gamów	neolit
śląd osadniczy	69	Czerwięcice	ep.kamienia
śląd osadniczy	73	Czerwięcice	pradzieje
śląd osadniczy; nieokreślone	74	Czerwięcice	X-XIIIw.; pradzieje
śląd osadn.; ślad osadn.; osada	75	Czerwięcice	X-XIIIw.; średniowiecze; pradzieje
śląd osadniczy	76	Czerwięcice	ep.kamienia
śląd osadniczy; nieokreślone	77	Czerwięcice	średniowiecze; X-XIIIw.
śląd osadniczy	80	Czerwięcice	pradzieje

Tab. 6. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Rudnik¹³

6.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW I WALORÓW ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Teren Gminy Rudnik należy do obszaru o atrakcyjnych walorach krajobrazowych i kulturowych ukształtowanych historycznie (układy ruralistyczne, zabytkowe panoramy wsi). Na terenie gminy Rudnik znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków

¹³ źródło: Gmina Rudnik

województwa Śląskiego. Wszelkie działania odnoszące się do tych obiektów oraz ich otoczenia wymagają konsultacji oraz pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy znajduje się także wiele obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Zabytkowe walory tych obiektów umieszczonych w ewidencji zabytków powinny być uwzględniane w przypadku przebudowy, rozbudowy, nadbudowy i remontu. Stwarzają one pewne ograniczenia we wprowadzaniu różnych sposobów zagospodarowania. Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla gminy Rudnik.

Istnieje także potrzeba prowadzenia działań zmierzających do uporządkowania polityki przestrzennej w gminie w aspekcie kompozycji i estetyki. Uporządkowanie struktury przestrzennej oraz wprowadzenie jasnych zasad zabudowy terenów wiejskich powinno poprawić estetykę i wizerunek poszczególnych miejscowości.

Dział II.
UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-
GOSPODARCZE

7. DEMOGRAFIA

Gmina wiejska Rudnik jest jedną z 8 gmin powiatu raciborskiego i zajmuje ok. 73,9 km². Na terenie gminy znajduje się 14 sołectw. Według danych na rok 2011 obszar gminy zamieszkuje 5199 osób, a gęstość zaludnienia wynosi ok. 70 mieszkańców/km². Osadnictwo gminy w większości skupione jest we wsi Rudnik, oraz wsiach: Grzegorzowice i Brzeźnica. Liczbę ludności gminy Rudnik na tle województwa oraz powiatu przedstawia tabela nr 5.

Klasyfikacja	Ludność	Procent ludności
Województwo Śląskie	4638462	0,11%
Powiat Raciborski	110551	4,76%
Gmina Rudnik	5199	100%

Tab. 7. Liczba mieszkańców gminy Rudnik w roku 2011 na tle województwa oraz powiatu.¹⁴

Liczbę mieszkańców gminy wg płci przedstawia tabela nr 8. Widoczna jest utrzymująca się na przestrzeni lat przewaga ilości kobiet.

Klasyfikacja	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem	5 450	5 369	5 309	5 271	5 203	5 251	5 239	5 237	5 228	5 275	5 270
Mężczyźni	2 657	2 612	2 580	2 564	2 533	2 548	2 533	2 530	2 538	2 564	2 575
Kobiety	2 793	2 757	2 729	2 707	2 670	2 703	2 706	2 707	2 690	2 711	2 695

Tab. 8. Liczba mieszkańców gminy Rudnik w latach 2000-2010 z podziałem na płeć.¹⁵

7.1. DYNAMIKA ROZWOJU ZALUDNIANIA I CECHY BIOLOGICZNE POPULACJI

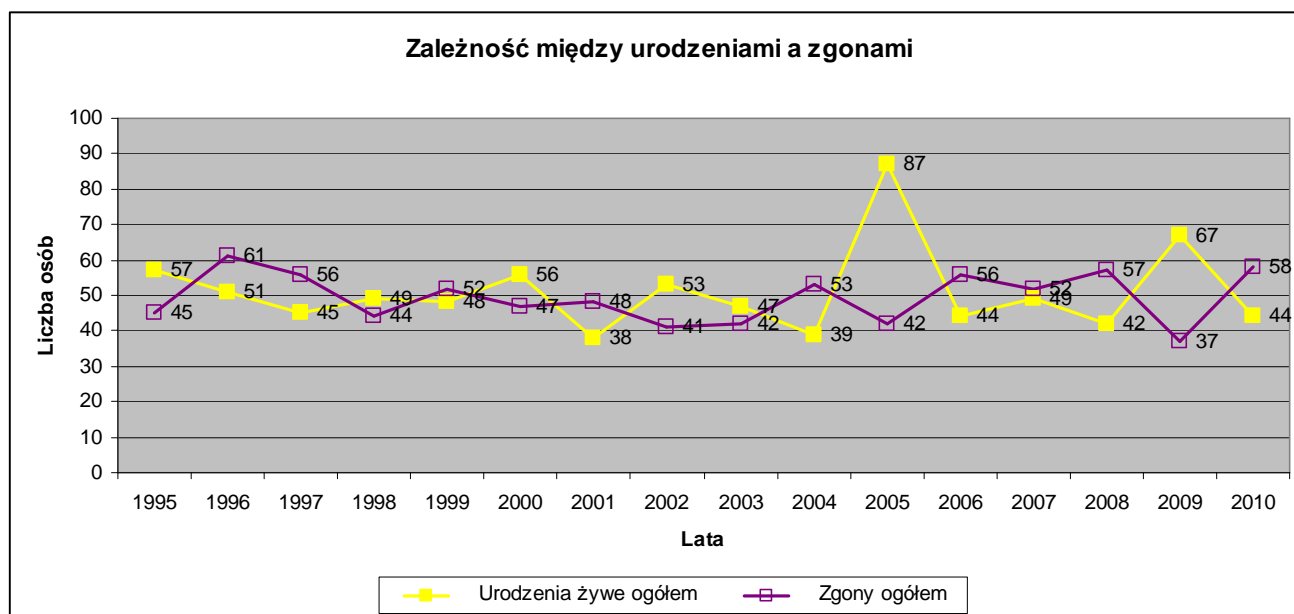
Na liczbę urodzeń wpływa dzietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zamożności społeczeństwa, a także ilości zawieranych małżeństw i polityki społecznej państwa. Powszechnie znana jest zależność, która polega na tym, że im bogatsze jest

¹⁴ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

¹⁵ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

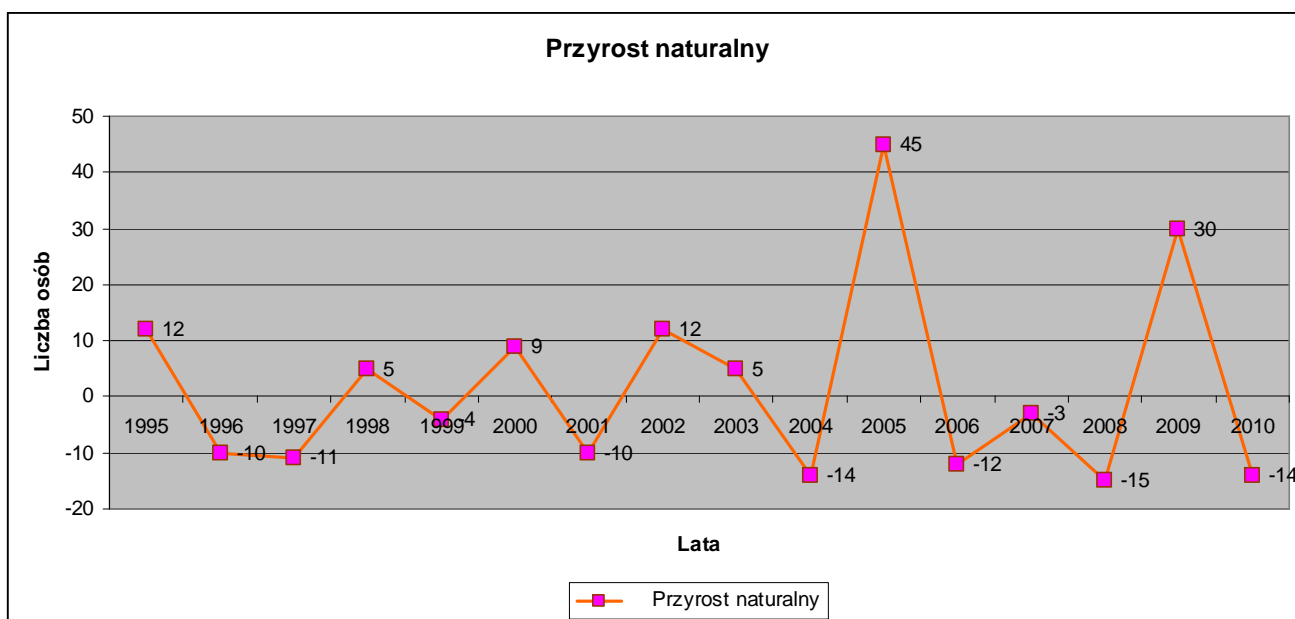
społeczeństwo, tym mniejsza liczba urodzeń. Natomiast liczbę zgonów kształtuje struktura wiekowa i jakość życia, tj. ochrona zdrowia, opieka społeczna, poziom życia. Przyrost naturalny wynika z relacji pomiędzy tymi wartościami.

Wśród czynników w istotnym stopniu określających dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy, ważną rolę odgrywa przyrost naturalny ludności. Podlegał on w latach 1995 - 2010 wahaniom. Liczbę urodzeń i zgonów w latach 1995 - 2010 przedstawia wykres na rys. 7. Obie linie wykresów są do siebie generalnie zbliżone, za wyjątkiem dwóch wahań w roku 2005 i 2009, kiedy to nastąpił wyraźny wzrost narodziń.

Rys. 7. Zależność między urodzeniami a zgonami w gminie Rudnik w okresie 1995-2010.¹⁶

¹⁶ źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS.

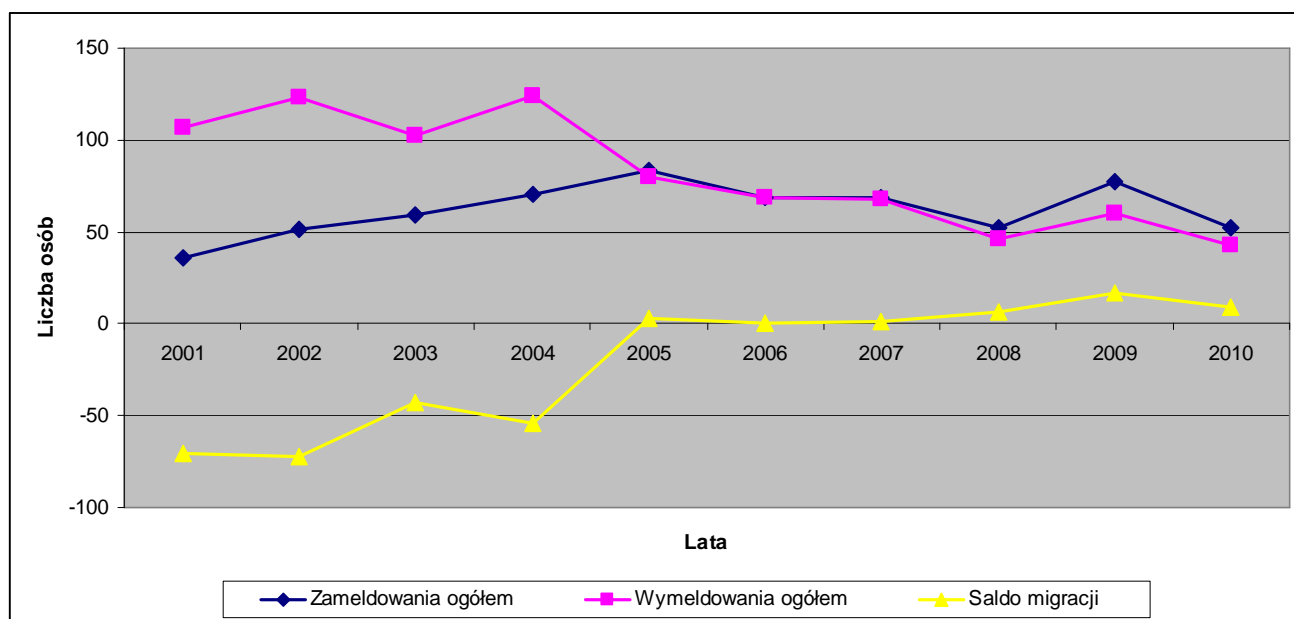
Rys. 8. Przyrost naturalny w gminie Rudnik w okresie 1995-2010.¹⁷

Kolejnym czynnikiem kształtującym dynamikę procesów demograficznych jest migracja ludności. Zameldowania oraz wymeldowania na terenie gminy Rudnik przedstawia wykres na rys. 9. Widać tu kilka ciekawych zjawisk. Liczba wymeldowań za granicę wyraźnie spada od 2005 roku. Prawdopodobnie wiąże się to z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. W dużej mierze dzięki tej tendencji saldo migracji od 2005 roku jest dodatnie, podczas gdy wcześniej było ujemne. Interesujący jest także fakt, że większość nowych mieszkańców przynosi się z miast.

Klasyfikacja	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zameldowania ogółem	36	51	59	70	83	69	69	52	77	52
Zameldowania z miast	22	28	38	49	41	48	42	27	56	34
Zameldowania ze wsi	8	18	20	13	30	19	19	16	18	14
Zameldowania z zagranicy	6	5	1	8	12	2	8	9	3	4
Wymeldowania ogółem	107	123	102	124	80	69	68	46	60	43
Wymeldowania do miast	26	28	27	35	17	16	14	25	25	14

¹⁷ źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS.

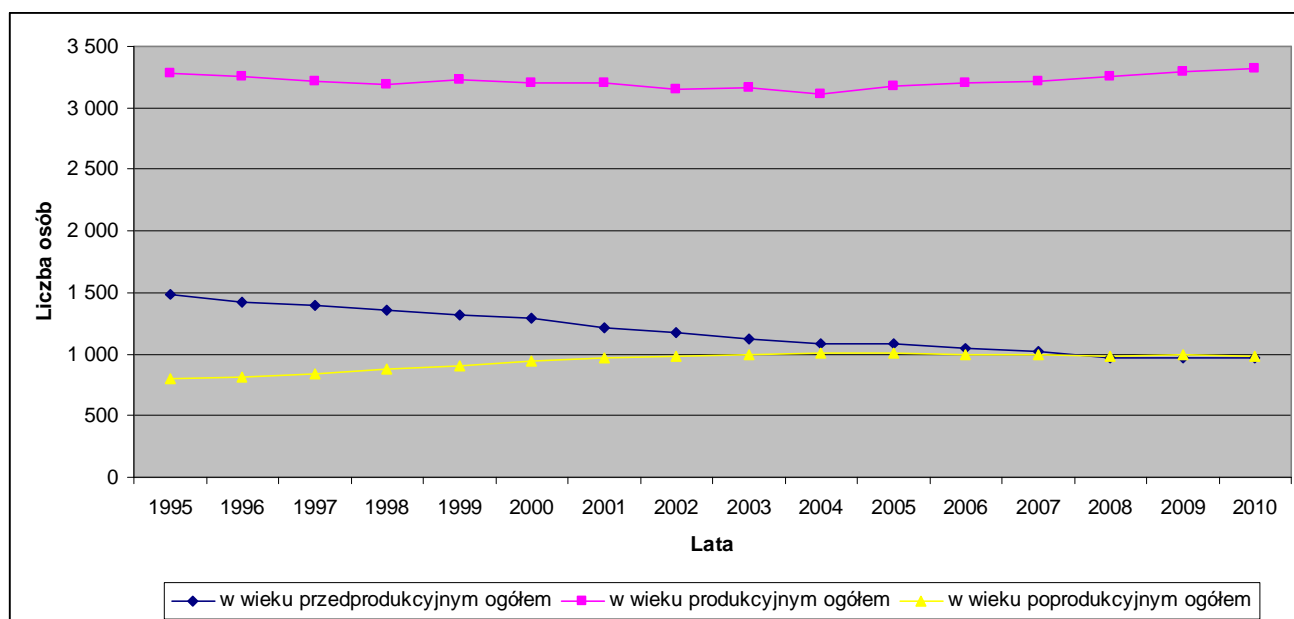
Wymeldowania na wieś	9	23	24	24	29	25	20	7	26	14
Wymeldowania za granicę	72	72	51	65	34	28	34	14	9	15
Saldo migracji	-71	-72	-43	-54	3	0	1	6	17	9

Tab. 9. Migracje w gminie Rudnik¹⁸Rys. 9. Migracje w gminie Rudnik w okresie 2001-2010.¹⁹

W gminie Rudnik struktura wiekowa ludności w aspekcie produkcyjnym utrzymuje się na ustabilizowanym poziomie, co ukazuje wykres na rys. 10. Podobną tendencję obserwuje się także w strukturze osób w wieku przedprodukcyjnym, a liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wykazuje powolny trend wzrostowy.

Klasyfikacja	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	967	494	473
Ludność w wieku produkcyjnym	3314	1728	1586
Ludność w wieku poprodukcyjnym	976	353	625
Ogółem	5280	2575	2695

Tab. 10. Ludność gminy Rudnik według płci i ekonomicznych grup wieku (dane na 2010 rok)²⁰¹⁸ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.¹⁹ źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS.²⁰ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Rys. 10. Korelacja liczby osób w wieku produkcyjnym do liczby osób w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym w Gminie Rudnik w okresie 1995-2010.²¹

7.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH

Przyrost naturalny wykazuje tendencję spadkową. Na wzrost liczby mieszkańców gminy wpływa przede wszystkim dodatnie saldo migracji ludności a nie liczba urodzeń. Występuje zjawisko starzenia się ludności gminy. Pomimo tego, że migracja ze wsi do miast jest obecnie znacznie trudniejsza ze względu na problemy ze znalezieniem pracy i stosunkowo wysokie ceny kupna oraz wynajmu mieszkań, nadal jest to ważne zjawisko dla kształtowania liczby mieszkańców gminy.

Zgodnie z tendencją krajową w gminie występuje nadwyżka kobiet nad mężczyznami.

8. MIESZKALNICTWO

Na obszarze gminy przeważa budownictwo jednorodzinne i gospodarcze. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego za okres 2009 r., wynika iż na terenie gminy Rudnik znajdowało się 1209 budynków mieszkalnych, w tym 1464 mieszkania.

8.1. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO I DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU ZASOBÓW I STANDARTÓW MIESZKANIOWYCH

²¹ źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS.

Gmina Rudnik jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty wolnostojące i jednorodzinne. Przeważają mieszkania będące własnością osób fizycznych. Jakość zasobów mieszkaniowych zależy od stanu technicznego budynków i uzbrojenia terenów. Działania samorządu lokalnego powinny zmierzać w kierunku dalszej poprawy warunków zamieszkania w gminie. Dotyczy to zarówno polepszenia wskaźników, jak i standardów, poprzez wyposażenie zabudowy mieszkaniowej w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej. Niezbędne jest rozpoczęcie realizacji komunalnego budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza mieszkań socjalnych.

ZASOBY MIESZKANIOWE (stan na 2010 rok)			
Zasoby mieszkaniowe wg form własności			
ogółem			
mieszkania	mieszk.		1 464
izby	izba		7 288
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2		147 904
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)			
mieszkania	mieszk.		38
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2		1 957
Budynki mieszkalne w gminie			
ogółem	bud.		1 202
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne			
ogółem			
wodociąg	mieszk.		1 399
ustęp spłukiwany	mieszk.		1 157
łazienka	mieszk.		1 258
centralne ogrzewanie	mieszk.		1 133
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań			
na wsi			
wodociąg	%		95,6
łazienka	%		85,9
centralne ogrzewanie	%		77,4

Tab. 11. Zasoby mieszkaniowe w gminie Rudnik²²

8.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAŁOŻONEGO ROZWOJU MIESZKALNICTWA

Z sieci wodociągowej gminy korzysta niemal 100% gospodarstw domowych. Sieć kanalizacyjna jest bardzo słabo rozwinięta. Tylko mała część ścieków komunalnych jest odprowadzane do oczyszczalni ścieków. Żaden budynek nie jest podłączony do sieci gazowej.

²² źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

9.1. WARUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Do infrastruktury społecznej wlicza się usługi służące zaspokajaniu potrzeb gwarantowanych przez państwo i samorząd lokalny. Najważniejsze z nich to usługi z zakresu ochrony zdrowia oraz oświata. Zaliczmy również do tego usługi w zakresie kultury, sportu i rekreacji (utrzymywane wyłącznie lub w głównej mierze ze środków publicznych) jak również obiekty sakralne i cmentarze. Ze względu na niewielki udział gruntów będących własnością gminy w strukturze własnościowej rozwój infrastruktury społecznej jest utrudniony.

9.2. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO I DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU

Placówki oświatowe na terenie gminy:

Na terenie gminy w 2010 r. uczyło się 275 dzieci w szkołach podstawowych oraz 127 w gimnazjach. W trzech istniejących przedszkolach podzielonych na 5 oddziałów znajduje się 99 dzieci. Wszystkie szkoły posiadają świetlice oraz stołówki. Na obszarze gminy nie działają szkoły średnie, zawodowe, pomaturalne, policealne oraz szkolnictwa specjalnego dla dzieci i młodzieży.

- **Przedszkola:**

- Przedszkole Samorządowe w Gamowie
- Przedszkole Samorządowe w Grzegorzowicach
- Przedszkole Samorządowe w Rudniku z filią w Szonowicach
- Przedszkole przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Brzeźnicy

- **Szkoły podstawowe:**

- Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Brzeźnicy
- Społeczna Szkoła podstawowa w Gamowie
- Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Rudniku
- Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Grzegorzowicach
- Szkoła Podstawowa przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Szonowicach

- **Gimnazja:**

- Gimnazjum przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Rudniku
- Gimnazjum przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Grzegorzowicach
- Gimnazjum przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Szonowicach

Kultura:

Większość działalności kulturalnej skupia się w Górnośląskim Centrum Spotkań i Kultury w Łubowicach. Na terenie gminy działa także Towarzystwo Miłośników Josepha von Eichendorffa, które powstało w 1989 roku. Oprócz tego na terenie gminy znajduje się Biblioteka Publiczna w Rudniku, a także jej filia w Łubowicach. Działalność kulturalna odbywa się także w świetlicach wiejskich, które znajdują się w Rudniku, Szonowicach, Modzurowie, Ponięcicach, a także Gamowie. Na terenie gminy działa mniejszość niemiecka skupiona w Towarzystwie Społeczno-Kulturalnym Niemców, tzw. DFK w Rudniku, Brzeźnicy, Gamowie, Sławikowie, Jastrzębiu oraz Grzegorzowicach.

Parafie i kościoły:

Na terenie gminy ma siedzibę pięć parafii rzymskokatolickich, które należą do diecezji opolskiej. Pierwsza z nich to parafia Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Łubowicach, do której należą miejscowości Łubowice, Brzeźnica, Ligota Książęca oraz Grzegorzowice. Parafia należy do dekanatu Racibórz. Kolejna to parafia św. Jerzego w Sławikowie, do której należą miejscowości Czerwięcice, Sławików oraz Lasaki. Parafia należy do dekanatu Łany. Trzecią parafią na terenie gminy jest parafia św. Anny w Gamowie, która należy do dekanatu Pietrowice Wielkie. W Modzurowie znajduje się parafia Trójcy Świętej, do której należą miejscowości Dolędzin, Modzurów, Sławienko oraz Szonowice. Parafia należy do dekanatu Łany. Miejscowości Jastrzębie i Ponięcice należą do parafii św. Piotra i Pawła w Grzędzinie (dekanat Łany). Ostatnia parafia na terenie gminy to parafia św. Katarzyny w Rudniku, do której należą miejscowości Czerwięcice, Rudnik oraz Strzybnik. Parafia należy do dekanatu Racibórz. W Ponięcicach i Czerwięcicach znajdują się kaplice: Czerwięcice pw. Matki Bożej Różańcowej, Ponięcice pw. świętego Jacka.

Opieka społeczna:

Na terenie gminy działa jeden ośrodek pomocy społecznej, który mieści się w Rudniku. Gminny ośrodek pomocy społecznej działa od 1990 r. i obecnie zatrudnia 4 osoby. Swoim zasięgiem obejmuje wszystkie miejscowości gminy. Gmina nie posiada Domu Pomocy Społecznej.

Opieka zdrowotna:

Na terenie gminy znajdują się trzy ośrodki zdrowia. Są to Ośrodek Zdrowia w Rudniku, Ośrodek Zdrowia w Łubowicach oraz Punkt Lekarski w Szonowicach. Pielęgniarki z tych ośrodków pełnią opiekę nad dziećmi w czasie dyżurów w placówkach oświatowych. Na terenie gminy brak jest szpitala. Ponadto w gminie działają dwa punkty apteczne w Rudniku i Łubowicach.

Sport i rekreacja:

Na infrastrukturę sportową składają się boiska w Rudniku, Grzegorzowicach, Gamowie, Sławikowie, Ponięcicach i Brzeźnicy, a także sale gimnastyczne przy szkołach podstawowych

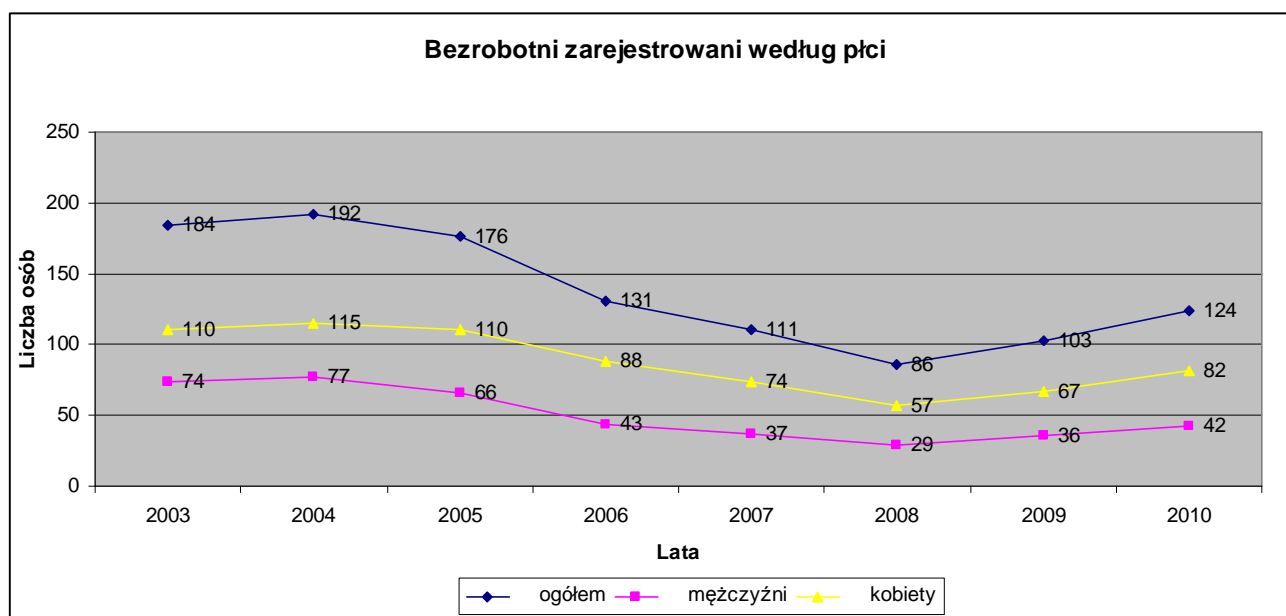
w Szonowicach, Grzegorzowicach oraz ukończona w 2007 r. sala przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Rudniku, w której odbył się już m.in. turniej finałowy halowych mistrzostw Polski kobiet w piłce nożnej 2009. Oprócz tego na terenie gminy działa Ludowy Klub Sportowy "Dąb", który posiada salę sportową w Brzeźnicy.

Turystyka:

Na walory krajobrazowe gminy składają się, oprócz Doliny rzeki Odry, mniejsze potoki, nieliczne lasy, zadrzewienia śródpolne, a także w dużej mierze liczne obiekty kulturowe. Malowniczo położona jest większość wsi z górującymi sylwetkami wież kościołów. Z daleka widoczne też są sylwetki dworów i pałaców z zespołami parków. Oprócz 6 szlaków rowerowych przez gminę Rudnik przebiega także trasa turystyczna - „Szlak im. Młodości J.Von Eichendorffa”.

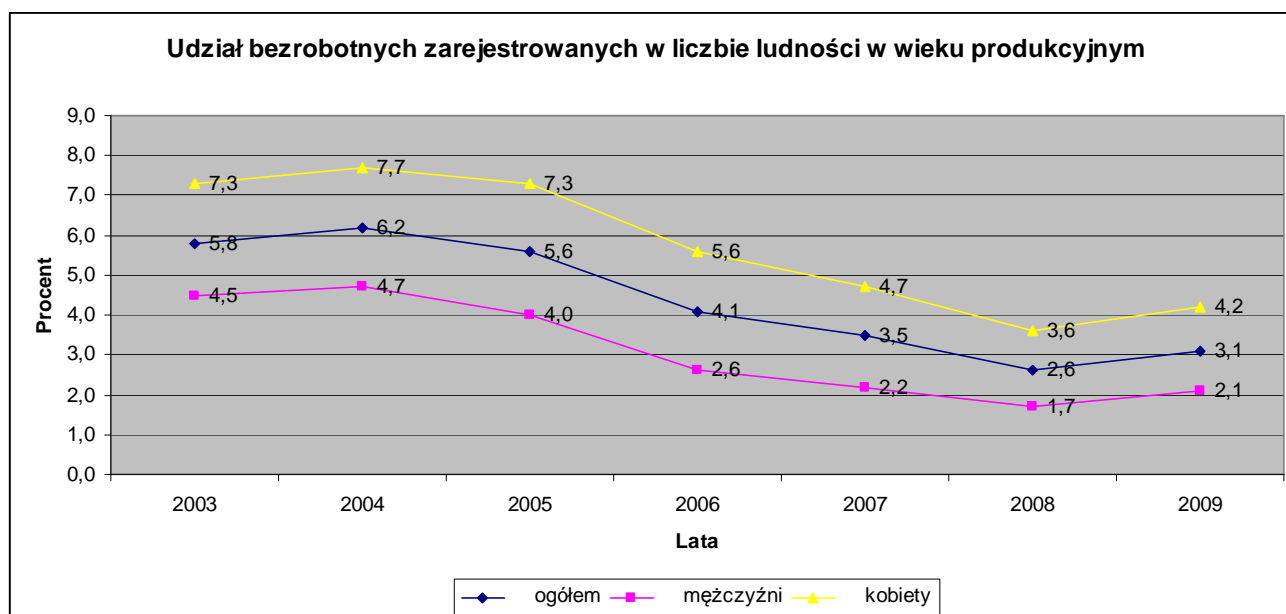
9.3. CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY

Ludność w gminie jest zatrudniona głównie w miejscowych gospodarstwach rolnych, instytucjach użyteczności publicznej, zakładach pracy i zakładach usługowych. Bezrobocie wśród kobiet jest dwa razy większe niż wśród mężczyzn, co obrazuje poniższy wykres.

Rys. 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Rudnik w okresie 2003-2010.²³

²³ źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS.

Rys. 12. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Rudnik w okresie 2003-2009.²⁴

Stopa bezrobocia wykazywała tendencję spadkową do 2008 roku, obecnie powoli rośnie. Na tyle kraju jest ona jednak stosunkowo niska. Oficjalne dane są jednak znacznie zaniżone w stosunku do rzeczywistego bezrobocia, gdyż wiele osób długotrwale bezrobotnych nie rejestruje się w urzędzie pracy. Ponadto znaczna część mieszkańców gminy pracuje sezonowo lub stale na zachodzie.

9.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Gmina charakteryzuje się powolnym wzrostem liczby ludności utrzymującej się ze źródeł poza rolniczych. Fakt ten należy uznać za zjawisko charakterystyczne dla całego kraju, związane z zapoczątkowanym wielofunkcyjnym rozwojem wsi. Na taki stan wpływa sytuacja w rolnictwie, która zmusza część ludności pracującej dotychczas w rolnictwie do poszukiwania pozarolniczych źródeł zarobkowania.

Gmina posiada bardzo dobre warunki do rozwoju agroturystyki, turystyki konnej i turystyki kajakowej. Bardzo atrakcyjnym miejscem z tego punktu widzenia są wschodnie tereny gminy w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Odry

9.5. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Do głównych czynników wpływających na zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia należy występujące na części terenu gminy zagrożenie powodziowe. Okresowo istnieje również

²⁴ źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, GUS.

zagrożenie klęskami żywiołowymi innymi niż powodzie, związanych z anomaliami pogodowymi jak choćby; śnieżyce, silne wiatry, susze. Ponadto na terenie gminy istnieją zagrożenia związane z przestępczością i pożarami. W związku z występującymi zagrożeniami bezpieczeństwa ludzi i mienia, obszar Gminy Rudnik objęty jest ochroną Policji, Straży Miejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej. Posterunek Policji znajduje się w miejscowości Rudnik. Gmina Rudnik posiada sześć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które znajdują się w miejscowościach: Rudnik, Modzurów, Strzybnik, Brzeźnica, Sławików oraz Gamów. Z czego jednostki w Rudniku i Modzuruwie włączone są do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Miejscowość	Posiadane wozy	Typ OSP
Brzeźnica	GBAM 2/16+8	S-1
Gamów	GBM 2/8	S-1
Modzurów	GBA 2,5/16, GLM 8	S-2
Rudnik	GCBA 4,8/16	S-1
Sławików	GBA 2,6/16, GLM 8	S-2
Strzybnik	GLM 8	S-1

Tab. 12. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie Rudnik²⁵

10. BAZA EKONOMICZNA GMINY

Dochód gminy Rudnik w 2010 roku wyniósł 15008589 zł, co daje 2848 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Wydatki wyniosły 17751885 zł, czyli 3369 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Strukturę wydatków w roku 2010 razem z ich procentowym udziałem w całości wydatków przedstawia poniższa tabela.

Wydatki na rolnictwo i łowiectwo	2802200 zł	16,4%
Wydatki na transport i łączność	1204323 zł	7,1%
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	294814 zł	1,8%
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową	323134 zł	1,9%
Wydatki na oświatę i wychowanie	6242815 zł	36,6%
Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	815721 zł	4,8%
Wydatki na ochronę zdrowia	77733 zł	0,6%

²⁵ źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu.

Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3200604 zł	18,7%
Wydatki na kulturę fizyczną i sport	168476 zł	0,9%
Wydatki na administrację publiczną	1556613 zł	9,1%
Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową	359589 zł	2,1%

Tab. 13. Wydatki na poszczególne cele w gminie Rudnik²⁶

10.1. DOTYCHCZASOWA STRUKTURA GOSPODARKI

Dominującym typem działalności produkcyjnej w gminie jest działalność rolnicza: uprawa roślin i hodowla. W 2007 roku w gminie Rudnik było 211 prywatnych podmiotów gospodarczych, z czego 152 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 4 spółdzielnie oraz 1 spółka handlowa z udziałem kapitału zagranicznego.

Ilość podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw rolnych według wybranych sekcji PKD, w roku 2004, przedstawia poniższe zestawienie:

• rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	811
• działalność produkcyjna	23
• budownictwo	14
• handel i naprawy	32
• restauracje i bary	6
• transport, składowanie, łączność	16
• pośrednictwo finansowe	7
• obsługa nieruchomości i firm	1
• ochrona zdrowia i opieka socjalna	4
• pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	30

10.2. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE

Na terenie gminy Rudnik w 2010 roku znajdowało się 195 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, z których większość to małe przedsiębiorstwa zatrudniające od jednej do pięciu osób. Najczęściej powtarzające się profile działalności pozarolniczych to:

²⁶ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Typ działalności	Liczba przedsiębiorców prowadzących daną działalność
Wykonywanie instalacji elektrycznych	10
Tynkowanie	18
Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej nieklasyfikowane	11
Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	17
Malowanie i szklenie	19
Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	11
Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	15
Zakładanie stolarki budowlanej	13

Tab. 14. Wiodące typy pozarolniczych działalności gospodarczych w gminie Rudnik²⁷

Za pozytywne zjawisko należy uznać również fakt, iż większość mieszkańców gminy zatrudnionych jest w małych i średnich przedsiębiorstwach, co znacząco minimalizuje ryzyko skokowego wzrostu bezrobocia w przypadku niekorzystnych zmian na rynku pracy.

Obsługa gospodarki rolniczej i przetwórstwo rolno-spożywcze

Głównymi obiektami zaplecza produkcyjnego dla rolnictwa i hodowli są:

- Raciborska Spółdzielnia Mleczarska,
- Stacja Hodowli Roślin Grupa Szelejewo S.A. w Modzurowie,
- RSP Ponięcice,
- RSP Modzurów,
- SURiŚ Racibórz,
- młyn zbożowy w Gamowie,
- skup zwierząt rzeźnych,
- obsługa weterynaryjna,
- sprzedaż nawozów i środków ochrony roślin.

²⁷ źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Dział III.

**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z
ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA I
STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW**

11. STAN PRAWNY GRUNTÓW

11.1. STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW

Na obszarze gminy Rudnik istotne znaczenie w strukturze własności gruntów mają grunty należące do Skarbu Państwa, a przede wszystkim do Agencji Nieruchomości Rolnych. Przeważnie przejęto je po byłych państwowych gospodarstwach rolnych. Są to z reguły duże działki rolne. Wynika to z typowego rolniczego charakteru gminy.

Porównywalny udział w strukturze własności gruntów gminy mają grunty należące do osób fizycznych. Są to przede wszystkim grunty orne, zlokalizowane na całym obszarze gminy oraz pastwiska i łąki.

Gmina Rudnik zajmuje powierzchnię ewidencyjną 7394 ha i w skład jej wchodzi:

- Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 3496 ha,
- Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste – 2 ha,
- Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – 131 ha,
- Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste – 1 ha,
- Grunty osób fizycznych – 3467 ha,
- Grunty spółdzielni – 255 ha,
- Grunty kościołów i związków wyznaniowych – 8 ha,
- Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie – 1 ha,
- Grunty spółek prawa handlowego – 33 ha.

11.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY WŁADANIA GRUNTAMI

Problemem utrudniającym prowadzenie polityki przestrzennej gminy jest niewielki udział działek gminnych w strukturze własności gruntów. W przypadku nowych inwestycji rodzi to konieczność kosztownego wykupu gruntów, co znacznie utrudnia prowadzenie inwestycji głównie infrastrukturalnych i drogowych. Kolejnym minusem takiego stanu rzeczy jest brak możliwości zasilania budżetu gminy przez sprzedaż gruntów gminnych.

12. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

12.1. UKŁAD DROGOWY

Podstawowy układ sieci drogowej gminy tworzą:

- droga krajowa DK 45 Chałupki-Opole (o długości 8,8 km w obrębie gminy), dwupasmowa, IV klasy technicznej, o szerokości jezdni 7 m, z 23 m pasem drogowym;
- droga wojewódzka DW 421 Kędzierzyn-Koźle przez wieś Grzegorzowice promem do Kuźni Raciborskiej o długości 6 km,
- 12 odcinków dróg powiatowych, łączących większość miejscowości gminy o długości 48,7 km w tym nawierzchnia twarda 39,5 km nawierzchnia ulepszona o długości 2,3 km oraz nawierzchnia gruntowa 9,2 km,
- sieć dróg gminnych, o łącznej długości 64 km z tego 32,2 km o nawierzchni bitumicznej.

Rodzaj dróg	długość w km	udział w %
Krajowe	8,8	7,0
Wojewódzkie	6	4,7
Powiatowe	48,7	38,5
Gminne	63	49,8
Razem :	126,5	100

Tab. 15. Struktura sieci drogowej w gminie Rudnik.²⁸

12.1.1. DROGI KRAJOWE

Środek gminy przecina dwupasmowa droga krajowa nr 45 o długości 8,8 km oraz szerokości 7 m, z 23 m pasem drogowym, która przebiega z Opola przez Racibórz i Chałupki do granicy z Republiką Czeską. Stan techniczny drogi jest dobry, bowiem w 2010 roku wykonano remont uszkodzonych fragmentów nawierzchni. Droga należy do IV klasy technicznej. Ponadto w odległości około 45 km na północ od granicy gminy przebiega autostrada A4, z wjazdem w okolicach Krapkowic. Planowany odcinek autostrady A1 relacji Gdańsk-Łódź-Katowice-Gorzyczki będzie przebiegać około 22 km na wschód do granicy gminy.

12.1.2. DROGI WOJEWÓDZKIE

Przez teren gminy przebiega także droga wojewódzka nr 421 Kędzierzyn Koźle-Kuźnia Raciborska o długości 6 km. Droga bierze swój początek w sołectwie Sławików, a kończy się na

²⁸ Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rudnik na lata 2004 – 2006.

przeprawie promowej w Grzegorzowicach. Istnieje potrzeba zastąpienia przeprawy promowej stałą przeprawą mostową, jaka istniała w tym miejscu do roku 1945. Południowo zachodnia granica gminy opiera się o drogę wojewódzką nr 417 relacji Laskowice – Kliszo – Szonów – Szczyty – Racibórz.

12.1.3. DROGI POWIATOWE

Drogi powiatowe to 12 ciągów dróg o łącznej długości 48,7 km, z czego 39,5 km to nawierzchnia twarda, 2,3 km – nawierzchnia ulepszona, a 9,2 km nawierzchnia gruntowa. Drogi te łączą większość miejscowości w gminie. Drogi powiatowe bardzo często posiadają niedostateczną geometrię (zbyt małą szerokość, nienormatywne łuki), natomiast stan nawierzchni bitumicznej ze względu na bardzo liczne spękania i uszkodzenia wymaga na znacznych odcinkach pilnego remontu. Zestawienie wszystkich dróg przedstawia poniższa tabela.

Numer drogi	Nazwa drogi	Długość odcinka w km
S3500	Grzegorzowice – Łubowice - Brzeźnica	7,9
S3501	Brzeźnica ul. Leśna	1,9
S3503	Jastrzębie – Modzurów - Strzybniczek	10,1
S3514	Rudnik - do DK 45	2,0
S3518	Sławików – Lasaki - Grzegorzowice	3,3
S3519	Grzegorzowice Gacki – Czerwięcice – DK45	6,6
S3520	DK45 – Ponięcice - Szonowice	2,6
S3521	Modzurów – Szonowice – DK45	1,7
S3522	Dolędzin - Modzurów	3,4
S3523	Rudnik-Strzybnik	3,4
S3524	Turmasy – Jastrzębie	0,5
S3547	Sławienko – Gamów – Strzybniczek	5,3

Tab. 16. Drogi powiatowe na terenie gminy Rudnik.²⁹

12.1.4. DROGI GMINNE

Sieć dróg gminnych tworzą drogi o łącznej długości 64 km. Drogi gminne, posiadają niezadowalające parametry techniczne i geometryczne, w większości nie posiadają chodników, poboczy i rowów odwadniających.. Mimo nie najlepszego ich stanu, a dodatkowo posiadające w dużej części nawierzchnię gruntową (31,8 km dróg) stanowią sieć uzupełniającą, która zaspakaja elementarne potrzeby i dostęp do dróg powiatowych, wojewódzkich i do drogi krajowej.

12.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA

²⁹ źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rudnik na lata 2004 – 2006.

Gmina Rudnik nigdy nie posiadała żadnej infrastruktury kolejowej. Najbliższe stacje kolejowe znajdują się we miejscowościach Kuźnia Raciborska, Nędza oraz Racibórz.

12.3. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA

Gmina nie posiada własnej komunikacji zbiorowej, a połączenia obsługiwane są przez PKS i PKM Racibórz oraz prywatnych przewoźników. Komunikacja ta nie jest częsta, a poszczególne miejscowości gminy posiadają od kilku do kilkunastu połączeń na dobę. Wymagana byłaby korekta połączeń i częstotliwości kursowania samochodów tych przedsiębiorstw.

12.4. RUCH ROWEROWY I PIESZY

Przez gminę Rudnik wiedzie 6 wyszczególnionych poniżej szlaków rowerowych. Trasy prowadzą przez najciekawsze tereny przyrodnicze i obejmują swoim zasięgiem ważniejsze zabytki gminy. Przebieg szlaków, dla zwiększenia atrakcyjności, jak również dla większego bezpieczeństwa rowerzystów został wytyczony głównie drogami gruntowymi, przez rzadko uczęszczane tereny.

Szlaki rowerowe:

- **Trasa 9-N**
 - Trasa: Racibórz → Miedonia → Brzeźnica → Łubowice → Sławików
- **Trasa 54-S**
 - Trasa: Racibórz → Rudnik → Strzybnik → Modzurów → Grzędzin → Dzielawy → Polska Cerekiew
- **Trasa 351-C**
 - Trasa: Pawłów → Rudnik → Brzeźnica → Czerwięcice
- **Trasa 354-N**
 - Trasa: Ocice Górne → Żerdziny → Pawłów → Maków → Krowiarki → Jastrzębie → Łańce → Grzędzin → Dzielawy
- **Trasa 344-Z**
 - Trasa: Markowice → Nędza → Ciechowice → Łubowice → Czerwięcice → Błazejowice → Łany → Polska Cerekiew
- **Trasa 342-Y**
 - Trasa: Modzurów → Szonowice → Ponięcice → Sławików

12.5. OBSŁUGA RUCHU SAMOCHODOWEGO

Na terenie gminy Rudnik znajduje się jedna stacja paliw – w miejscowości Szonowice. Obsługę serwisową pojazdów zapewniają prywatne warsztaty naprawcze, elektromechaniczne i lakiernicze, zlokalizowane na terenach zabudowy. Ponadto w okolicy drogi krajowej nr 45 mieści się punkt sprzedaży i serwis sprzętu rolniczego.

12.6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROZWOJU KOMUNIKACJI I TRANSPORTU

Gmina Rudnik jest stosunkowo dobrze skomunikowana poprzez drogę krajową nr 45 i drogi wojewódzkie nr 417 i 421. Najważniejsze znaczenie dla układu komunikacyjnego gminy ma droga krajowa nr 45, która zapewnia dobre połączenie gminy z innymi ośrodkami. Sieć połączeń komunikacji autobusowej – obsługujących miejscowość Rudnik – jest dość dobrze rozwinięta i zapewnia połączenia z najbliższymi ośrodkami, choć wymagana byłaby korekta połączeń i częstotliwości kursów.

Na drodze krajowej nr 45 odczuwalny jest brak obwodnicy miejscowości Szonowice. Prędkość ruchu tranzytowego jest w tym miejscu ograniczona. Niezbędnym jest utworzenie obwodnicy w/w miejscowości.

13. UKŁAD FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNY I STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW

13.1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW ORAZ WSKAŹNIKI INTENSYWNOŚCI ICH ZAGOSPODAROWANIA

Gmina zajmuje powierzchnię 74 km² (7394 ha), co równa się 0,6% obszaru całego Województwa Śląskiego. Powierzchnia ogólna gminy w podziale na poszczególne kategorie użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

- użytki rolne - 6463 ha (87,4%),
- grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzaczenia - 562 ha (7,60%),
- grunty zabudowane i zurbanizowane 279 ha (3,7%),
- nieużytki – 39 ha (0,5%),
- pozostałe tereny - 145 ha (1,9%).

Użytki rolne stanowią 87% powierzchni ogólnej gminy, zatem podstawową funkcją gminy jest rolnictwo. Podstawowa forma własności, to gospodarstwa indywidualne. W gminie uprawiane są głównie zboża, buraki cukrowe i kukurydza oraz hodowane jest bydło i trzoda chlewna. Na lasy

gminy Rudnik składają się przede wszystkim użytki leśne Nadleśnictwa Rud Raciborskich – 4,46 km² (87,5%), Stacji Hodowli Roślin Modzurów – 0,3187 km² (6,3%) oraz lasy prywatne – 0,3165 km². Na większości zalesionego obszaru gminy występują zespoły drzew liściastymi typu grab, łągi jesionowo-wiązowe, łągi jesionowo-olszowe. Działalność rolnicza spowodowała, że w gminie lasy zachowały się jedynie w formie fragmentarycznej, z których największe znalazły się w centrum gminy, niedaleko wsi Czerwięcice nie przekraczają one jednak powierzchni 1 km². Niewielkie jest znaczenie lasu jeśli chodzi o gospodarkę czy walory turystyczno-krajoznawcze. Gmina Rudnik jest gminą o statusie wiejskim z siedzibą we wsi sołectwie Rudnik, które otoczone jest ośrodkami wiejskimi o charakterze rolniczym. Wsie gminy, malowniczo położone, tworzą ładne panoramy z gdzieśgdzie dominującymi sylwetkami wież kościołów, oraz pałaców położonych w zespołach parków przypałacowych. We wsiach dominuje zabudowa typu ulicówki. Na terenie gminy występuje głównie ekstensywna zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna.

13.2. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO I DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU ZASOBÓW I STANDARTÓW MIESZKANIOWYCH

Gmina Rudnik jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty jednorodzinne oraz budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej. Budynki wielorodzinne stanowią mały odsetek i znajdują się w większości w Rudniku. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego za okres 2009 r. wynika, iż na terenie gminy Rudnik znajdowało się 1202 budynków, w tym 1464 mieszkania. W ostatnich latach obserwuje się przyrost zabudowy jednorodzinnej. Powstało również kilka budynków wielorodzinnych. Grunty, które są wykorzystywane rolniczo w większości należą do prywatnych gospodarstw rolnych, stanowią one 72% powierzchni użytków rolnych (3610 ha).

13.3. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ

Gamów

Pierwsza wzmianka historyczna pochodzi z 1223 r. Z daleka widoczny jest kościół p.w. św. Anny. Zbudowany w 1728r., w 1848 r. przedłużony ku wschodowi, posiada skromne cechy barokowe. Wyposażenie późnobarokowe (ołtarz główny z II poł. XVIII wieku) i klasycystyczne; w ostatnich latach odnowiony. Innymi zabytkami są kapliczki z XIX wieku i młyn z 1916 r. W Gamowie na uwagę zasługują zagrody z poł. XIX wieku w typie frankońskim, tworzące wraz z budynkami gospodarskimi zamknięty czworobok, odgradzony od ulicy murem z ozdobną bramą. W zagrodzie poza głównym budynkiem mieszkalnym, stodołą i oborą znajdował się oddzielny, mniejszy dom mieszkalny (dokładna kopia domu gospodarza) dla starych rodziców – zwany „wyłomem”. Spod

Gamowa rozciąga się daleki widok, sięgający przy dobrej widoczności nawet Pradziada (Praded – 1355 m n.p.m.) w Czechach. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Jastrzębie

Wioska położona w północno-zachodniej części powiatu raciborskiego, niedaleko Modzurowa. Rozległy 300 - hektarowy folwark od 1797 r. do 1945 r. był w posiadaniu mieszczańskiej rodziny Schramek, która pod koniec XIX stulecia wybudowała sobie tam siedzibę. Pałacyk, ostatnio pięknie odrestaurowany, położony jest w rozległym parku. Po wojnie mieściło się tu sanatorium. Od 1994 roku pałac znajduje się w rękach prywatnych. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Modzurów

Już w VI – X wieku istniała tu osada. Wieś wzmiankowana w 1274 roku; w roku 1358 roku jako Mozorow. Pierwszy kościół został tu wzniesiony już ok. 1300 roku. Obecny, neogotycki powstał w latach 1896 – 1897. W rozległym parku krajobrazowym znajduje się aleja grabowa i liczne okazy drzew egzotycznych, a także późnoklasycystyczne mauzoleum i neogotycka kapliczka (ok. 1890), w której okno wmurowano pochodzący z okna prezbiterium dawnego kościoła parafialnego, maswerk kamienny z około 1300 roku. W parku położony jest pałac w stylu neogotyku angielskiego, wybudowany przez von Königów, którzy od 1829 roku byli właścicielami majątku. W holu na uwagę zasługuje duży witraż z przewagą motywów roślinnych. W pałacu ma swoją siedzibę rolnicza stacja hodowli roślin współpracująca ze Stacją Hodowli Roślin w Szalejewie. W neogotyckim kościele p/w Św. Trójcy, wybudowanym w latach 1896 – 1897 na uwagę zasługują rzeźby barokowe (św. Notburgii z końca XVII wieku i Matki Boskiej Dobrej Rady) i późnobarokowa, przedstawiająca Chrystusa Zmartwychwstałego. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Czerwiecice

Najmniejsza wioska gminy Rudnik, za to wyjątkowo malowniczo położona pośród lasów, w samym sercu gminy, kilometr od drogi krajowej Racibórz – Opole.

Pierwsze wzmianki o miejscowości datują się na rok 1272. We wsi zachowała się klasycystyczna kaplica cmentarna Matki Bożej Różańcowej z pierwszej połowy XIX wieku (w jej ściany zewnętrzne wmurowano płyty nagrobne kamienne sięgające początków XVII w.), oraz kapliczka przydrożna z XVIII wieku z ołtarzykiem barokowym z połowy XVII wieku, przy której znajduje się krzyż kamienny z datą 1720 – prawdopodobnie jeden z najstarszych na ziemi raciborskiej. Dwór z 1892 roku otoczony zdewastowanym parkiem krajobrazowym. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Grzegorzowice

Wioska powstała po I wojnie światowej z połączenia wsi: Grzegorzowice, Ganiowice i osady Gacki. Najstarsza wiadomość dotyczy Ganiowic (1364r.), Grzegorzowice wspomina dokument z 1405 roku, a Gacki wzmiankowane są dopiero w roku 1845.

Zabytki Grzegorzowic: kapliczka przydrożna z poł. XIX wieku z ludowo-barokową rzeźbą św. Jana Nepomucena; granitowy krzyż pokutny, być może średniowieczny. W czasie działań II wojny światowej zniszczony został most łączący Grzegorzowice z Ciechowicami w gminie Nędza. Przeprawa przez Odrę w tym miejscu odbywa się promem. Jest to jedyna tego typu atrakcja w powiecie, którą rowerzyści chętnie wpisują w trasę swoich wycieczek. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Lasaki

Wieś istniała w XV wieku; jako samodzielne sołectwo istnieje od 1822 roku, dawniej była przysiółkiem Sławikowa (Sławikowski Górny Las). Zabytkiem jest neogotycka kapliczka z 1860 roku, prostokątna z nadbudowaną wieżyczką z dzwonem. Wieś położona jest przy starorzeczu Odry. Przez wiele lat zalewana przez wody tej rzeki. W 2011 roku ukończono budowę wału ochronnego. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Ligota Książęca

Wieś powstała w XIII wieku i od początku swego istnienia była zwolniona od wszelkich ciężarów na rzecz księcia (nazwa od słowa „Igota” – ulga). W 1337 roku wieś kupują Dominikanci raciborskie, a po ich sekularyzacji rząd pruski sprzedaje ją księciu Hohenlohe. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Łubowice

Wieś na wysokim brzegu Odry, w 1376 roku wzmiankowana jako własność Lubowiców, później wielokrotnie zmieniała właścicieli. W Łubowicach urodził się wybitny niemiecki poeta doby romantyzmu Joseph von Eichendorff (1788 – 1857). W parku krajobrazowym znajdują się ruiny rodzinnego pałacu poety. Neogotycki kościół parafialny Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1907 roku wybudowano obok poprzedniego drewnianego, istniejącego od 1679 roku (pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z roku 1447); w domu parafialnym urządzono izbę pamięci poety. Prezentuje ona kopie dokumentów rodzinnych, listy, wizerunki poety oraz akwarele, rysunki Łubowic i okolicy, a także meble i inne przedmioty z epoki poety. Przedmiotem ekspozycji są także różnojęzyczne wydania dzieł Eichendorffa. W pobliżu na starym cmentarzu, znajdują się groby rodziny Eichendorff. Znajdują się tam również tereny wykopalisk archeologicznych grodu kultury łużyckiej. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Brzeźnica

Wieś powstała na przełomie XIII i XIV wieku. Warto tu zobaczyć ruiny XVI wiecznego barokowego pałacu, otoczonego parkiem z wieloma pomnikami przyrody oraz barokową, kamienną figurę św. Jana Nepomucena z XVIII wieku. Na uwagę zasługuje młyn wodny z XIX w. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Poniecice

Wioska powstała z końcem XIII wieku. W 1305 r. wieś jest wymieniana jako „Ponienicze”. Zabytki: cmentarz dworski oraz kaplica cmentarna z końca XVIII wieku, kapliczka z wieku XVIII/XIX z barokowo-ludową rzeźbą św. Jana Nepomucena. Na terenie wioski znajduje się Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna – Poniecice, jedna z nielicznych instytucji, na terenie gminy dająca zatrudnienie miejscowym mieszkańcom. Ma tutaj siedzibę leśnictwo Poniecice. Wieś położona przy skraju lasu mieszanego. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Szonowice

Wieś powstała w początkach XIV wieku. Warto tu zobaczyć pałac i zabudowania dworskie z parkiem krajobrazowym z końca XIX wieku oraz kapliczkę przydrożną z cegły, posiadającą sklepienie krzyżowo-żebrowe (we wnętrzu neogotycki ołtarzyk); obok kapliczki znajduje się stara lipa. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Rudnik

Wieś, która ma największe w gminie perspektywy rozwoju. Decyduje o tym przede wszystkim bliskość miasta Raciborza. Rudnik wzmiankowano już w 1295 r. przy okazji budowy drewnianego kościoła. Na tym samym miejscu wzniesiono później co najmniej dwa nowe kościoły drewniane, a następnie w 1892 r. kościół murowany, neogotycki, wg planów Schneidera z Katowic. Część zabytkowego barokowego wyposażenia obecnego kościoła p/w św. Katarzyny, szczególnie złotnictwo, pochodzi z rozebranego po kasacie w XIX w. kościoła szpitalnego bożogrobców w Raciborzu. Obok kościoła p/w św. Katarzyny mieści się piękny budynek plebanii z XIX wieku. W parku dworskim znajduje się neobarokowy pałac i oficyna z początku XIX w., po wojnie wykorzystywane przez miejscowy PGR, obecnie popadają w ruinę. Na uwagę zasługują także dwie kapliczki z przełomu XVIII/XIX w., w których znajdują się rzeźby barokowo-ludowe św. Jana Nepomucena i św. Floriana.

Strzybnik

Wzmiankowano o nim po raz pierwszy około 1300 r. jako Strebrnikop (Srebrna Kopa). Najprawdopodobniej w czasach prehistorycznych wydobywano tu srebro.

W małym parku z okazami urozmaiconego drzewostanu (m.in. buk o obwodzie ok. 220 cm.) stoi późnoklasycystyczny pałac z poł. XIX wieku, przebudowany i odnowiony w 1919 r., obecnie zaniedbany. Na terenie folwarku znajduje się dwukondygnacyjny drewniany spichlerz z 1815 roku, nakryty mansardowym dachem, neobarokowa kuźnia i stajnia. Na podwórzu folwarcznym

stoi wieżyczka z zegarem. Na tarczy w miejsce godzin zostały wypisane litery reguły św. Benedykta: ora et labora – Bete u. Arbeite (módl się i pracuj). W XVIII wiecznej kapliczce znajduje się rzeźba św. Jana Nepomucena z 1736 r. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

Sławików.

Należy do najstarszych miejscowości ziemi raciborskiej. Wzmiankowano o nim w 1223 roku. Znajduje się tu kościół p. w. św. Jerzego, neoromański, zbudowany w latach 1842-46. Stanął on na miejscu drewnianego kościoła z roku 1657, przeniesionego w 1849-1850 r. do Zabełkowa (tam spłonął w 1976 r.) W otoczeniu kościoła znajdują się cztery murowane późnoklasycystyczne kaplice z połowy XIX w. W parku znajduje się przebudowany w 1865 r. eklektyczny pałac na rzucie prostokąta – obecnie w ruinie. Jego frontowa elewacja ma długość 62 metry i jest to największy, poza Rudami, pałac na ziemi raciborskiej. Niedaleko parku można zobaczyć ruiny dawnej oranżerii. Na uwagę zasługuje spichlerz folwarczny dwukondygnacyjny, prostokątny z dachem naczółkowym, zbudowany z cegły na przełomie wieku XVIII i XIX. Układ przestrzenny wsi to ulicówka.

13.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY UŻYTKOWNIA TERENÓW

Ukształtowana struktura gruntów jest typowa dla gminy wiejskiej. Większość obszaru gminy stanowią użytki rolne, co wynika z faktu iż, gmina posiada dobre warunki do rozwoju rolnictwa. Pomimo generalnie wysokich walorów przestrzeni rolniczej, obejmuje ona jednak także pewne arealy gruntów o niewysokich klasach bonitacyjnych. Udział powierzchni zalesionej (ok. 8 %) należy uznać za mały. Obserwuje się wzrost powierzchni terenów mieszkaniowych. W związku z tym wzrostem, a także potrzebą zalesienia części gruntów rolnych, udział rolniczej przestrzeni produkcyjnej będzie się nieznacznie zmniejszał. Gmina posiada stosunkowo małą ilość terenów sportowo-rekreacyjnych w stosunku do jej atrakcyjności w tym zakresie.

14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

14.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Kanalizacja sanitarna

Gmina Rudnik posiada bardzo ubogą sieć kanalizacji, dlatego jednym z priorytetów gminy powinno być sukcesywne kanalizowanie zwartych obszarów zabudowy. Jedynie częściowo

skanalizowana jest wieś Modzurów i część wsi Ponięcice. Kanalizacja w Modzurowie jest kanalizacją ogólnospławną, natomiast w Ponięcicach – sanitarną.

Kanalizacja deszczowa

Gmina nie posiada rozbudowanego systemu kanalizacji deszczowej. Nieznaczna część terenu w Rudniku posiada kanalizację deszczową o długości ok. 1,8 km. Poza tym, kanalizacja deszczowa może występować sporadycznie przy drogach, skąd zbiera i odprowadza wody deszczowe do przydrożnych rowów i lokalnych cieków.

14.2. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Wszystkie sołectwa gminy są zaopatrywane w wodę z wodociągów, które obsługuje Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku, z wyjątkiem Dolędzina gdzie nie ma sieci wodociągowej. W 2004 r. długość sieci rozdzielczej wynosiła 66,6 km, a przyłączy 39,6 km. Odsetek gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej wynosi 95,6%. Gmina przede wszystkim jest zaopatrywana w wodę z ujęć podziemnych zlokalizowanych w Rudniku o wydajności 2800 m³ na dobę. Zużycie wody jest stosunkowo niskie – część mieszkańców nadal korzysta z własnych studni do celów gospodarczych. Część zakładów i instytucji korzysta z własnych studni.

14.3. ODPROWADZANIE I UNIESZKODLIWIANIE ŚCIEKÓW

Ścieki z zabudowy wsi Modzurów odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Modzurowie wykonanej w 1973 r. Jest to oczyszczalnia w postaci rowu cyrkulacyjnego, o przepustowości 30 m³/d. Oczyszczalnia ta podczyszczała ścieki ogólnospławne z terenu byłej Stacji Hodowli Roślin w Modzurowie oraz wsi Modzurów. Obecnie oczyszczalnia ta działa jako rów przepływowy, w którym ścieki są napowietrzane za pomocą mieszadła mechanicznego. Przeprowadzono modernizację oraz remont oczyszczalni, co doprowadziło do osiągnięcia wymaganych prawem norm w zakresie zawartości poszczególnych substancji w ściekach. Natomiast ścieki z części wsi Ponięcice odprowadzane są do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej o przepustowości 14,4 m³/d w Ponięcicach. Jest to oczyszczalnia z lat 70tych, wybudowana w celu oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych z byłego Gospodarstwa Rolnego. Obecnie oczyszczalnia ta służy do oczyszczania ścieków ze wspólnot mieszkaniowych po byłym gospodarstwie. Stan techniczny oczyszczalni jest dobry, jednak wymaga przeprowadzenia gruntownej modernizacji.

Obydwie oczyszczalnie posiadają pozwolenie wodnoprawne. Pozostałe ścieki sanitarne na terenie gminy gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych lub odprowadzane są w sposób niekontrolowany do ziemi i wód płynących. Część ścieków jest wywożona do oczyszczalni ścieków w Raciborzu.

14.4. GOSPODARKA ODPADAMI

Składowanie odpadów z terenu gminy odbywa się na wysypisku śmieci zlokalizowanym w Kamieńsku. Na terenie gminy nie są zlokalizowane obiekty do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Około 99 % mieszkańców objętych jest na terenie gminy systemem zorganizowanego wywozu odpadów. Mieszkańcy posiadają pojemniki na odpady o pojemności 120, 240 oraz 1100l, które są opróżniane co najmniej raz w miesiącu w okresie letnim tj. od miesiąca kwietnia do września i dwa razy w miesiącu w okresie zimowym tj. od miesiąca października do marca. Odpady z terenu Gminy są wywożone na składowisko zlokalizowane w Kamieńsku. Ponadto na terenie gminy działa firma Recykling-Szkło Dawid Reszel, z siedzibą w Markłowicach przy ul. Bławatkowej 8 zajmująca się świadczeniem usług w zakresie wywozu odpadów selektywnie zbieranych na terenie gminy.

W Gminie Rudnik prowadzone jest selektywne zbieranie surowców wtórnych – szkła, tworzyw sztucznych oraz szmat w specjalnie wyznaczonych miejscach (gniazda na zbiórkę odpadów) w pojemnikach typu dzwon. Obecnie na terenie gminy nie prowadzi się na większą skalę zbiórki odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych. Podjęte zostały działania zmierzające do wydzielenia zużytych baterii ze strumienia odpadów komunalnych. Akcje zbiórki tego rodzaju odpadów prowadzone są w szkołach na terenie gminy. W związku z charakterem odpadów niebezpiecznych wymagają one specjalnego systemu zbierania, transportu oraz unieszkodliwiania. Obecnie istnieje poważne zagrożenie, że odpady niebezpieczne razem ze strumieniem odpadów komunalnych kierowane mogą być na składowisko.

Wywiezione ilości odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynoszą około 0,156 tony/rok. Zakłada się, że przeważająca część odpadów organicznych jest wykorzystywana w gospodarstwach domowych (kompostowanie, spalanie).

Niemniejsza część odpadów komunalnych jest porzucana na „dzikich wysypiskach” w Gamowie, Łubowicach i Sławikowie.

Gmina posiada aktualny Plan Gospodarki Odpadami.

14.5. GOSPODARKA ELEKTROENERGETYCZNA

14.5.1. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Tereny gminy zasilane są w energię elektryczną z czterech GPZ:

- Racibórz - Piaskowa,
- Racibórz – Studzienna,
- Kuźnia Raciborska,
- Polska Cerekiew.

Energia elektryczna rozprowadzana jest siecią napowietrzną średniego napięcia – 15 kV w układzie promieniowym, a dalej liniami napowietrznymi niskiego napięcia – 0,4 kV. Sieć elektroenergetyczna nN i SN jest z znacznym stopniem wyeksploatowana, co powoduje bardzo częste awarie i przerwy w dostawie energii elektrycznej. System zasilania w energię elektryczną nie jest wystarczający, a dla lepszego wykorzystania mocy, zmniejszenia strat na przesyłach i planów rozwoju gminy należy przewidzieć dalsze zwiększenie ilości stacji transformatorowych w okresie do roku 2015. Przez teren gminy biegnie również tranzytowa napowietrzna dwutorowa linia wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Wielopole z wyznaczoną wzdłuż niej strefą techniczną i linia 110 kV.

14.5.2. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu ciepłowniczego. Głównym źródłem energii cieplnej w budynkach mieszalnych i gospodarczych pozostają indywidualne kotłownie zasilane węglem, drewnem, gazem i olejem opałowym.

14.5.3. ZAOPATRZENIE W GAZ

Tereny gminy znajdują się w strefie nie objętej siecią gazu rozdzielczego. W gaz ziemny zaopatrywane jest miasto Racibórz. Istnieje możliwość wykorzystania gazu ziemnego jako głównego źródła zasilania dla całej gminy. Obecnie, aby przystąpić do realizacji tego zadania należy przygotować studium wykonalności tego przedsięwzięcia. Braki w zaopatrzeniu gazu sieciowego zaspokajane są gazem z butli propan-butan, z którego korzysta większość mieszkańców.

14.6. TELEKOMUNIKACJA

Cały obszar gminy Rudnik jest powiązany ze strefą numeracyjną Raciborza i obsługiwany przez katowickie automatyczne centrale telefoniczne. Liczba abonentów telefonicznych wzrosła prawie trzykrotnie po przyłączeniu gminy do raciborskiej strefy numeracji. Obecnie wynosi ok. 1000 abonentów. Na terenie gminy działa placówka pocztowa i centrala telekomunikacyjna. Istnieje problem z zasięgiem telekomunikacji cyfrowej, dla której konieczne jest umiejscowienie stacji przekaźnikowej na terenie gminy.

14.7. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

W chwili obecnej lewobrzeżna część doliny rzeki Odry na terenie Rudnika jest całkowicie chroniona wałem przeciwpowodziowym. Zbudowanie wału na prawobrzeżnej części doliny Odry sprawia, iż tereny położone w tym obrębie zagrożone są powodzią w czasie wezbrań wiosenno-

letnich. Obszar gminy leży całkowicie w dorzeczu rzeki Odry, a sieć rzeczna jest doskonale rozwinięta. Cechą charakterystyczną obszaru jest duża ilość cieków płynąca okresowo, zwykle wiosną po roztopach i latem po okresie intensywnych opadów atmosferycznych. W okresach wezbrań wiosenno-letnich stanowią zagrożenie w obrębie swych dolin. Terenami zagrożonymi powodzią są miejscowości Brzeźnica, Ligota Książęca, Grzegorzowice, Łubowice, Lasaki. Gmina posiada rozpoznany i sprecyzowany zakres niezbędnych przedsięwzięć dotyczących ochrony przed powodzią i suszą. W ramach programu „Odra 2006” zrealizowany został odcinek lewostronnego obwałowania rzeki Odry w miejscowości Brzeźnica o długości ok. 1 km, odcinek od Ligoty do Grzegorzowic o długości ok. 4,2 km oraz etap III lewostronnego obwałowania Odry, tj. brakujący odcinek o długości ok. 3,2 km. Planowany zbiornik wodny „Racibórz” - polder Buków – ma pełnić funkcje ochrony przeciwpowodziowej Doliny Górnej i Środkowej Odry. Gmina nie posiada map zagrożenia powodziowego i studium powodziowego.

14.8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEGO WYPOSAŻENIA W SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Sieć wodociągowa na terenie gminy ma długość 106,2 km i jest wykonana głównie z pcv. W gminie powinny zostać przyjęte cele strategiczne takie jak: zapewnienie wszystkim odbiorcom ciągłości dostawy w odpowiedniej ilości zdatnej do użycia wody, ochrona zasobów wód podziemnych. Na terenie gminy Rudnik znajdują się 2 czynne oczyszczalnie ścieków, w Modzurowie i Ponięcicach, obie po remoncie. Ponadto do końca roku zostanie skanalizowana część miejscowości Rudnik. Zdecydowana większość ścieków jest więc odprowadzana do zbiorników bezodpływowych. Sytuacja ta rodzi pilną potrzebę skanalizowania większych miejscowości w gminie, modernizacji istniejących oczyszczalni i budowę nowych. Przez teren gminy biegnie tranzytowa napowietrzna dwutorowa linia wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Wielopole z wyznaczoną wzdłuż niej strefą techniczną i linia 110 kV. Przez obszar gminy nie przebiegają żadne gazociągi. Gmina nie posiada zorganizowanego systemu ciepłowniczego. Głównym źródłem energii cieplnej w gminie pozostaną indywidualne kotłownie. Rozwój sieci telekomunikacyjnej jest uzależniony od rozbudowy planowanych obszarów mieszkaniowych, usługowych i form aktywności gospodarczej. Na terenach istniejącej zabudowy sieć będzie uzupełniana w miarę potrzeb. Przewiduje się zwiększenie liczby abonentów oraz budowę linii światłowodowych.

15. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Na terenie gminy Rudnik kierunki rozwojowe zostały określone w sporządzonym na potrzeby gminy Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Rudnik. Kierunki te określają priorytetowe działania

gminy w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców oraz sytuacji gospodarczej gminy. Rudnik podobnie jak znaczna część gmin rolniczych w kraju wymagają podjęcia działań z zakresu:

- ❖ Rozwój systemu dróg i infrastruktury drogowej:
 - Budowa i modernizacja dróg w gminie,
 - Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego.

- ❖ Wspieranie i rozwój działalności gospodarczej mieszkańców gminy oraz inwestorów z zewnątrz:
 - Rozwój rolnictwa,
 - Stworzenie systemu wsparcia dla przedsiębiorców,
 - Promocja gospodarcza dla pozyskania inwestorów,
 - Rozwój działalności gospodarczej na terenie gminy.

- ❖ Rozwój infrastruktury technicznej:
 - Budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz urządzeń uzdatniania wody,
 - Budowa sieci kanalizacyjnej,
 - Budowa sieci gazociągowej i urządzeń gazowych.

- ❖ Poprawa warunków życia mieszkańców:
 - Efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego w celu rozwijania świadomości proekologicznej i rozwoju infrastruktury turystycznej,
 - Rozwój zaplecza kulturalnego,
 - Poprawa bezpieczeństwa publicznego i drogowego,
 - Wspieranie projektów mających na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Działania te pokrywają się z 4 strategicznymi celami gminy jakimi są:

Cel strategiczny A:

**Rozwój rolnictwa i jego otoczenia,
efektywnie wykorzystującego warunki produkcji rolnej,
przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego**

Cel strategiczny B

**Poprawa warunków życia mieszkańców
oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych,
dzięki modernizacji i rozbudowie infrastruktury technicznej**

Cel strategiczny C:

**Rozwój kapitału społecznego gminy
poprzez wzrost dostępności do infrastruktury społecznej.**

Cel strategiczny D:

**Sprawnie zarządzana gmina,
zapewniająca warunki dla rozwoju przedsiębiorczości
i tworzenia nowych miejsc pracy.**

**16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW
PUBLICZNYCH**

Na terenie gminy planowana jest jedna inwestycja o charakterze ponadlokalnego celu publicznego - projektowany północny odcinek obwodnicy Raciborza. Trasa kategorii G w obszarze gminy Rudnik będzie przebiegać od granicy z gminą Racibórz, omijać od strony wschodu i północy wieś Rudnik i włączać się do przebiegu drogi krajowej nr 45. Dokładne usytuowanie drogi oznaczone jest grubą czerwoną linią na rysunku uwarunkowań.

Rozdział III.

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

17. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW

17.1. ZMIANY W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I W UKŁADACH OSADNICZYCH

Zakłada się rozwój przestrzenny, w tym w szczególności zabudowy mieszkaniowej oraz terenów aktywności gospodarczej.

Rozwój terenów osadniczych powinien polegać przede wszystkim na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących terenów, a następnie na dodawaniu nowych, zainwestowanych sukcesywnie od granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy, poza skupione układy osadnicze.

Największy wzrost terenów mieszkaniowych planuje się w południowej części gminy, w miejscowości Rudnik. Nowe tereny stanowić będą dodatkowe tereny mieszkaniowe dla miasta Racibórz a także miejsca osiedlenia ludności, która napłynie po aktywizacji terenów aktywności gospodarczych oraz usługowych, zlokalizowanych na północ od Rudnika.

W związku z rozwojem przestrzennym osadnictwa, terenów aktywności gospodarczych oraz terenów komunikacyjnych i związanych z infrastrukturą techniczną, zmniejszy się dotychczasowa przestrzeń rolnicza.

W celu ochrony terenów osadniczych wsi Ligota Książęca, Brzeźnica, i Rudnik planuje się realizację suchych zbiorników małej retencji i wprowadzenie zakazu zabudowy w odległości 500 metrów od farm wiatrowych.

Planowane przeznaczenia terenów:

MN - obszary zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej

AG - obszary aktywności gospodarczej

UP - obszary usług publicznych

UK - obszary usług komercyjnych

ZP/U - obszary usług i zieleni parkowej

US - obszary usług sportu i rekreacji

I - obszary infrastruktury technicznej

ZP - obszary zieleni parkowej

ZN - obszary zieleni

ZC - obszary cmentarzy

ZL - obszary lasów i dolesień

R - obszary rolnicze

RU - obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i leśnych

WS - obszary wód powierzchniowych

KD-, G, Z, L, D - obszary dróg i ulic publicznych

17.2. OBSZARY PRZESTRZENI CHRONIONEJ

Przy kształtowaniu przestrzeni na terenie gminy Rudnik należy uwzględnić następujące zasady dotyczące ochrony przyrody:

- ochrona ekosystemów wodno – łąkowo - leśnych, tworzenie powiązań ekologicznych dolin rzecznych z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- zwiększanie retencji dla rolnictwa i zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez budowę zbiorników małej retencji,
- porządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę systemu zbiorczej kanalizacji ściekowej z oczyszczalniami ścieków,
- ograniczenie rozpraszania zabudowy dla zachowania i ochrony ekosystemów łąkowo – rolno – leśnych poprzez preferowanie zabudowy odtworzeniowej i uzupełniającej w istniejących jednostkach osadniczych oraz poprzez modernizację i adaptację siedlisk istniejących,
- kształtowanie krajobrazu terenów osadniczych poprzez:
 - preferowanie nowej zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
 - utrzymanie historycznej i regionalnej skali jednostek osadniczych,
 - ograniczanie przekształceń naturalnych łąk i pastwisk na grunty orne i zalesienia,
 - rekultywację gruntów zdegradowanych i nieużytków w kierunku leśnym,
 - objęcie ochroną przyrodniczą wartościowych okazów drzew.

Na terenie gminy nie występują obszary chronione w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody.

17.3. ZMIANY W UKŁADZIE KOMUNIKACYJNYM

Przewiduje się modernizację istniejących oraz budowę nowych odcinków dróg publicznych, wskazanych na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego”.

1. Zakłada się, dla drogi krajowej nr 45, dostosowanie jej do parametrów technicznych klasy G. Planuje się obwodnice w ciągu w/w drogi dla miejscowości Szonowice i Rudnik.
2. Planuje się modernizację oraz budowę nowych odcinków trasy łączącej Grzegorzowice z Szonowicami, a także odcinka do Czerwięcic.
3. Planuje się budowę trasy łączącej miejscowości Modzurów i Sławienko.
4. Planuje się budowę drogi łączącej Gamów z drogą wojewódzką nr 417.
5. Planuje się budowę obwodnicy miejscowości Strzybnik.

6. Planuje się odbudowanie mostu drogowego na rzece Odrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 421.
7. Planuje się modernizację mającą na celu poprawę jakości nawierzchni i ujednoczenie przekroju poprzecznego istniejących dróg gminnych:
 - Ponięcice - Błazejowie,
 - Modzurów - Szonowice,
 - Gamów - Krowiarki,
 - Ligota Książęca - Łubowice,
 - Ligota Książęca - Czerwięcice,
 - Gamów - Modzurów,
 - w Dolędzinie,
 - Gamów - Pawłów,
 - Rudnik - Pawłów,
 - Grzegorzowice - Gacki.
8. Za zgodną z Studium należy uznać zmianę przebiegu drogi w pasie o szerokości do 100 metrów od osi drogi przy zachowaniu kierunku jej przebiegu.
9. Dopuszcza się zmianę przebiegu i parametrów technicznych dróg, określonych w niniejszym Studium lub rezygnację z niektórych dróg w przypadku:
 - 1) wydania decyzji o lokalizacji drogi innej niż określona w Studium,
 - 2) zmiany planów rozbudowy układu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym.
10. Dopuszcza się możliwość zmiany układu komunikacyjnego na podstawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (w skrócie ZRID).

17.4. ZMIANY W SYSTEMACH INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustalenia studium nie określają szczegółowych rozwiązań technicznych systemów inżynierskich i szczegółowego przebiegu sieci infrastruktury. Wszelkie projekty wdrożeniowe i programy wymagają specjalistycznych opracowań, dla których ustalenia studium należy traktować jako warunki wyjściowe.

Zakłada się wzrost jednostkowego zużycia wody oraz ilość wytwarzanych ścieków. Rozbudowa sieci wodociągowej odbywać się będzie w miarę przyrostu terenów zabudowanych. Przewiduje się podejmowanie niezbędnych działań dla zapewnienia właściwej jakości dostarczanej użytkownikom wody. Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wynikać będzie z przyrostu nowych terenów zwodociągowanych oraz z sukcesywnego wyposażania istniejących terenów zwodociągowanych a dotychczas nieskanalizowanych. Zakłada się objęcie wszystkich gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych działających w gminie (istniejących i nowopowstających) systemami odbioru odpadów komunalnych. Rozbudowa sieci elektroenergetycznych jest planowana w miarę wzrostu potrzeb wynikających m.in. z

przewidywanego przyrostu terenów zainwestowanych. Przewiduje się rozbudowę sieci i urządzeń telekomunikacyjnych.

W celu realizacji systemu kanalizacji sanitarnej obsługującego gminę Rudnik i gminy ościenne (Kuźnia Raciborska, Nędza), odprowadzającego ścieki do oczyszczalni ścieków komunalnych w Raciborzu planuje się:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej w pierwszej kolejności dla wsi Rudnik.
2. W miarę możliwości finansowych budowa kanalizacji sanitarnych dla pozostałych wsi, traktując priorytetowo wsie nadodrzańskie.
3. Sukcesywne kanalizowanie rowów otwartych deszczowych w terenach zabudowanych, w szczególności w sytuacji modernizacji istniejących ulic.
4. Modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków w Ponięcicach i Modzurowie.
5. Dopuszcza się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków.

W celu realizacji uzupełniających odcinków istniejącego układu sieci wodociągowej rozdzielczej planuje się wyposażenie w sieć wodociągową terenów nowo przyłączanych pod zabudowę.

W celu realizacji gazyfikacji gminy Rudnik w oparciu o kryteria ekonomicznej opłacalności zadania planuje się:

1. Opracowanie wstępnej informacji na temat potencjalnej ilości odbiorców gazu w gminie oraz celów do jakich będzie gaz zużywany.
2. W sytuacji podzielenia przedsięwzięcia dotyczącego budowy sieci gazowej na etapy w pierwszej kolejności gazyfikowanie wsi gminnej Rudnik oraz wsi nadodrzańskich.

W celu rozwoju sieci średnich napięć i stacji transformatorowych planuje się:

1. Sukcesywne remonty linii średnich napięć i stacji transformatorowych.
2. Budowę nowych stacji transformatorowych.

W celu realizacji międzygminnego składowiska odpadów komunalnych planuje się:

1. Przygotowanie pod względem formalno-prawnym terenu dla międzygminnego składowiska odpadów komunalnych w pn. części gminy w rejonie drogi krajowej nr 45. Alternatywne uczestniczenie we wspólnych pracach przygotowawczych funkcji składowania odpadów komunalnych na obszarze wskazanym w sąsiedniej gminie,
2. Prowadzenie segregacji odpadów komunalnych,

18. KIERUNKI I ZASADY ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

18.1. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Tereny wyłączone spod zabudowy:

- obszary wód powierzchniowych (cieków i zbiorników);
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- tereny bezpośredniej ochrony ujęć wodnych;
- tereny rolnicze i leśne (za wyjątkiem zabudowy z bezpośrednio związanej z funkcją rolniczą i leśną);
- tereny wyznaczone pod lokalizację farmy wiatrowe oraz obszary w strefie ich oddziaływania;

Obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią są obszary międzywali. Na obszarach tych zakazuje się głównie:

- 1) lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
- 3) prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania;
- 4) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych;
- 5) sadzenia drzew lub krzewów;
- 6) zmiany ukształtowania terenu;
- 7) składowania materiałów oraz wykonywania innych robót i czynności, które mogłyby utrudnić ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód.

Na terenach wyłączonych spod zabudowy istnieje warunkowa możliwość lokalizacji zabudowy w przypadku:

- 1) uzyskania dopuszczenia na podstawie obowiązujących przepisów prawa;
- 2) zmiany sposobu zagospodarowania terenu w wyniku rezygnacji z funkcji stanowiącej podstawę do ograniczenia zabudowy.

Należy pozostawić wzdłuż wszystkich naturalnych i sztucznych cieków wodnych, pasów terenów o szerokości nie mniejszej niż 5m (licząc od górnej krawędzi biegu cieków) wolnych od zabudowy w celu umożliwienia administratorom cieków wykonywania prac remontowo-administracyjnych.

18.2. FUNKCJONALNE JEDNOSTKI TERENOWE – OGÓLNE ZASADY I STANDARDY ZAGOSPODAROWANIA

1. Cały obszar gminy dzieli się na jednostki terenowe (obszary), dla których określono przeważające przeznaczenie (podstawowe funkcje terenów), funkcje dopuszczalne oraz sposoby i zasady zagospodarowania. Jednostki te oznaczono na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” symbolami i wydzielono liniami rozgraniczającymi. Funkcję linii rozgraniczających pełnią również przedstawione na tym rysunku drogi i ulice, oraz granice obrębów.
2. Linie rozgraniczające wyznaczone w Studium mogą ulegać zmianie wynikającej z istniejących podziałów geodezyjnych lub potrzeb lokalnych oraz zmian przebiegów układów komunikacyjnych i sieci infrastruktury technicznej.
3. W rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy zaleca się preferować kierunki w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego, z zachowaniem dużej dbałości o jego stan.
4. Przyrost terenów osadniczych powinien polegać na dopełnianiu i intensyfikacji istniejących układów oraz na dodawaniu terenów zainwestowanych bezpośrednio od granic istniejących terenów osadniczych. Na nowych terenach przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły).
5. Zaleca się, aby nowa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa, mieszkaniowo-gospodarcza swoją architekturą nawiązywała do tradycji regionalnych. Zaleca się by wysokość takiej zabudowy nie przekraczała 12 metrów razem z ewentualnie użytkowym poddaszem. Zaleca się symetryczne pokrycia dachowe, o nachyleniu połaci do 45°.
6. Dopuszcza się wyznaczenie terenów górniczych na terenach występowania udokumentowanych złóż kopalin. W przypadku ustalenia w drodze koncesji terenu górniczego na danym obszarze ustala się zmianę kierunków zagospodarowania terenów określonych w niniejszym studium na przeznaczenie terenu pod teren górniczy. W przypadku zmiany kierunków zagospodarowania terenów na tereny górnicze obowiązują ustalenia jak dla terenów górniczych określone w niniejszym Studium.
7. Należy ograniczać lokalizację budynków w bezpośrednim sąsiedztwie linii rozgraniczających dróg i ulic klasy zbiorczej (Z) i wyższych klas.
8. Warunki lokalizacji nowej zabudowy, w tym na stały pobyt ludzi, muszą być zgodne z przepisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
9. Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować poza osiedlami mieszkalnymi, poza ustalonymi strefami ochrony sanitarnej ujęć wód, itp.
10. Lokalizacja inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej odbywać się będzie na warunkach określonych w przepisach odrębnych.
11. Oddziaływanie inwestycji nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny. Dla istniejących zakładów, których oddziaływanie wykracza poza obszary

działalności zaleca się stopniowe ograniczanie uciążliwości poprzez stosowanie rozwiązań technicznych oraz zmianę technologii.

12. Linie zabudowy od cieków naturalnych tj.: rzeki Odry, zaliczanej do śródlądowych wód powierzchniowych stanowiących własność publiczną, istotną dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, należy utrzymać w odległości zapewniającej wykonanie robót konserwacyjnych sposobem mechanicznym zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo Wodne.
13. W przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach zdrenowanych lub zmeliorowanych rowami należy dokonać przebudowy systemów drenarskich i melioracyjnych w celu zachowania ich dalszego funkcjonowania i ciągłości.
14. W użytkowaniu i zagospodarowaniu jednostek terenowych należy uwzględnić chronione obiekty i obszary oraz respektować zasady zagospodarowania dotyczące innych wydziełów przestrzennych określonych w niniejszym Studium.
15. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się utrzymanie istniejącego przeznaczenia terenów wynikające z braku zgody na przeznaczenie terenów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne lub występowania lokalnych czynników fizjograficznych uniemożliwiających realizację przeznaczenia podstawowego.
16. Na wszystkich terenach określonych w studium dopuszcza się lokalizację w planach miejscowych funkcji innych niż wyznaczone w studium o ile lokalizacja tych funkcji wynika z planów wyższego rzędu, wydanych decyzji i pozwoleń i nie będzie powodować konfliktów z sąsiadującymi terenami.
17. Wzdłuż istniejących i projektowanych napowietrznych linii 400 kV ustala się strefę techniczną, obejmującą tereny zlokalizowane bezpośrednio pod linią, oraz pasy terenu o szerokości 30 m od rzutu skrajnego przewodu linii, po obu jej stronach.
18. Wzdłuż istniejących i projektowanych napowietrznych linii 110 kV ustala się strefę techniczną, obejmującą tereny zlokalizowane bezpośrednio pod linią, oraz pasy terenu o szerokości 15 m od rzutu skrajnego przewodu linii, po obu jej stronach.
19. Użyte w studium definicje oznaczają:
 - 1) Pod pojęciem „usługi niekomercyjne” należy rozumieć działalność usługową nie nastawioną na osiąganie zysku, realizowaną zarówno przez podmioty publiczne, prywatne i inne. Do działalności komercyjnej (inaczej gospodarczej) – nie tylko usługowej – zalicza się natomiast takie, które nastawione są na osiąganie zysku.
 - 2) Pod pojęciem działalność/obiekt nieuciążliwa należy rozumieć taką, która w miejscu lokalizacji (a nie tylko poza granicami nieruchomości) nie spowoduje obniżenia standardów środowiska określonych w przepisach szczególnych.
 - 3) Pod pojęciem „usługi towarzyszące” należy rozumieć usługę towarzyszącą podstawowemu sposobowi użytkowania terenu, której wprowadzenie nie zajmuje więcej niż 30% powierzchni zabudowy lub powierzchni terenu o ustalonym w planie przeznaczeniu.

- 4) Pod pojęciem „usługi chronione” należy rozumieć te, dla których w przepisach ochrony środowiska ustalono standardy jakości środowiska takie jak dla zabudowy mieszkaniowej lub wyższe (np. szpitale, domy opieki społecznej, budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży itp.).
- 5) Pod pojęciem „drobna działalność gospodarcza” (produkcyjna, naprawcza lub komercyjno-usługowa) należy rozumieć przedsiębiorstwa produkcyjne (w tym w sferze gospodarki rolnej) nie przekraczające 1ha.
- 6) Pod pojęciem „uciążliwość dla środowiska” należy przez to rozumieć zjawiska fizyczne lub stan powodujący przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny.
- 7) Pod pojęciem „wskaźnik intensywności zabudowy” należy rozumieć wskaźnik wyrażający stosunek powierzchni całkowitej rzutów wszystkich kondygnacji nadziemnych obiektów do powierzchni odpowiadających im działek lub terenów.

18.3. FUNKcjONALNE JEDNOSTKI TERENOWE - SZCZEGÓŁOWE ZASADY I STANDARDY ZAGOSPODAROWANIA

MN - obszary zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej

- a) ustala się tereny mieszkaniowe ekstensywnej zabudowy wielorodzinnej oraz jednorodzinnej ze znacznym udziałem zieleni towarzyszącej;
- b) dopuszcza się lokalizację usług towarzyszących oraz usług użyteczności publicznej;
- c) ustala się wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 0,4;
- d) wysokość nowych lub przebudowywanych lub rozbudowywanych budynków nie powinna przekraczać 12 m. Dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
 - stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
 - są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty, kominy i inne budowle;
- e) ustala się wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych nie mniejszy niż 50%;

- f) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych w ilości:
- budynki mieszkalne: minimum 1,5 miejsca postojowego na 1 mieszkanie w zabudowie wielorodzinnej i nie mniej niż 2 miejsca postojowe na jeden budynek mieszkalny jednorodzinny lub zagrodę;
 - usług: co najmniej 3 m.p. na 100 m² pow. użytkowej,
 - pozostałe usługi, w tymi towarzyszące: co najmniej 1 m.p. na /50 m² pow. użytkowej;
- g) na terenach objętych ochroną konserwatorską należy przestrzegać przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- h) na terenach wiejskich dopuszcza się lokalizację gospodarstw rolnych i hodowlanych.

AG – obszary aktywności gospodarczej

- a) ustala się tereny zabudowy aktywności gospodarczej: budynki wytwórczości, składów, przetwórstwa rolniczego, usług w tym usług komunikacyjnych (parkingi, stacje paliw), magazynowe, hurtownie, składy, budynki funkcji mieszanych, zabudowa pomocnicza, których oddziaływanie na środowisko nie wykracza poza granicę inwestycji;
- b) ustala się wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 0,4;
- c) wysokość nowych lub przebudowywanych lub rozbudowywanych budynków nie powinna przekraczać 12 m. Dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
- stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
 - są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty, kominy i inne budowle;
- d) ustala się zalecaną minimalną powierzchnię biologicznie czynną w granicach działek budowlanych – 15% powierzchni działki;
- e) ustala się następujące warunki urbanistyczno – architektoniczne:
- nowoprojektowaną zabudowę należy traktować indywidualnie pod względem architektonicznym i urbanistycznym,
 - wokół granic poszczególnych działek budowlanych graniczących z terenami dróg publicznych należy lokalizować pasy wielowarstwowej zieleni izolacyjnej,
 - należy zapewnić miejsca parkingowe w ramach własnej nieruchomości lub na parkingach ogólnodostępnych.

UP - obszary usług publicznych

- a) ustala się tereny zabudowy budynków usług publicznych, które w razie potrzeby mogą być zaadaptowane na inne cele ze szczególnym uwzględnieniem innych usług, jako usługi publiczne rozumie się w szczególności: usługi administracji, oświaty, opiekuńczo-wychowawcze, zdrowia, łączności, kultury, sportu, sakralne, a także: obiekty zbiorowego zamieszkania, gastronomii, parkingi itp.;
- b) ustala się zalecaną minimalną powierzchnię biologicznie czynną w granicach działki budowlanej – 30% powierzchni działki przy czym dla intensywnej zabudowy powierzchnia biologicznie czynna może zostać obniżona do 15%;
- c) zaleca się zabudowę wysokości do 3 kondygnacji lecz wysokość nowych lub przebudowywanych lub rozbudowywanych budynków nie powinna przekraczać 18 m. Dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 18 m, jeżeli:
 - stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - są to obiekty sakralne,
 - są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 18 m,
 - są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty, kominy i inne budowle;

UK – obszary usług komercyjnych

- a) ustala się tereny usług, w tym handlu z obiektami sprzedaży;
- b) ustala się wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 0,8;
- c) ustala się wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej na działkach nie mniejszy niż 25%;
- d) zaleca się zabudowę wysokości do 3 kondygnacji lecz wysokość nowych lub przebudowywanych lub rozbudowywanych budynków nie powinna przekraczać 18 m. Dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 18 m, jeżeli:
 - stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,

- są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 18 m,
 - są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty, kominy i inne budowle;
- e) dopuszcza się funkcje mieszkaniowe związane z obiektem usługowym (np.: mieszkanie właściciela zakładu usługowego, mieszkania służbowe);
- f) dopuszcza się bazy, składy, magazyny i hurtownie o powierzchni gruntu nie przekraczającej 5000 m² oraz o powierzchni pod budynkami nie przekraczającej 2000 m²;
- g) zakazuje się lokalizacji usług handlu wielkopowierzchniowego;
- h) dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- i) dopuszcza się, w tym na wydzielonych działkach lub jednostkach terenowych, zieleni urządzonej oraz obiekty i zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne. Dopuszcza się także obiekty małej architektury;
- j) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i ulic (publicznych i wewnętrznych) oraz sieci infrastruktury technicznej i lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania oraz obszary podlegające ochronie;
- k) na terenach znajdujących się w centrum wsi Rudnik należy dążyć do:
- lokalizacji obiektów usługowych o randze ponadlokalnej (m.in. usługi kultury, gastronomii, handlu, biznesu, administracji, turystyki),
 - lokalizacji obiektów usługowych o szczególnie atrakcyjnej formie architektury,
 - zapewnienia przestrzeni publicznych o wysokich walorach estetycznych (m.in. place, skwery, ciągi piesze, wprowadzenie akcentów architektonicznych).

ZP/U – obszary usług i zieleni parkowej

- a) ustala się tereny usług i zieleni parkowej: szeroko pojmowane obiekty usługowe i obiekty usług turystyki (hotele, pensjonaty, obiekty gastronomiczne, obiekty sportowe, rekreacyjne) usługi kultury, oświaty, zdrowia, sportu, rekreacji, w powiązaniu z zielenią parkową;
- b) ustala się wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 0,4;

- c) ustala się zalecaną minimalną powierzchnię biologicznie czynną w granicach działki budowlanej 50– 30% powierzchni działki w zależności od szczegółowego przeznaczenia terenu;
- d) ustala się następujące warunki urbanistyczno – architektoniczne:
- nowoprojektowaną zabudowę należy traktować indywidualnie pod względem architektonicznym i urbanistycznym,
 - nowoprojektowana zabudowa nie powinna przekraczać 12 m wysokości,
 - zaleca się, aby teren biologicznie czynny był zagospodarowany zielenią urządzoną,
 - nie powinno się grodzić działek budowlanych ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych,
 - należy zapewnić miejsca parkingowe w ramach własnej nieruchomości lub na parkingach ogólnodostępnych.

US – obszary usług sportu i rekreacji

- a) ustala się tereny publicznych i komercyjnych usług sportu i rekreacji: boiska sportowe, baseny, kąpieliska, ośrodki jeździeckie, pola golfowe, hale sportowe i inne obiekty wraz z towarzyszącą zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.
- b) ustala się wskaźnik intensywności zabudowy nie większy niż 0,4;
- c) wysokość nowych lub przebudowywanych lub rozbudowywanych budynków nie powinna przekraczać 12 m. Dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 12 m, jeżeli:
- stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy,
 - są to budynki nawiązujące wysokością i formą do znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków o wysokości przekraczającej 12 m,
 - są to dopuszczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wieże, maszty, kominy i inne budowle;
- d) ustala się zalecaną minimalną powierzchnię biologicznie czynną w granicach działek budowlanych – 40% powierzchni działki;
- e) przy projektowaniu należy uwzględniać ochronę środowiska kulturowego poprzez kształtowanie zabudowy w nawiązaniu do otaczającego krajobrazu;
- f) przy projektowaniu inwestycji należy uwzględniać konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc postojowych oraz wprowadzania towarzyszącej zieleni wysokiej;

- g) tereny te należy traktować jako niezbędne usługi społeczne i jako takie należy je bezwzględnie chronić przed innym zainwestowaniem. Zaleca się systematyczne podnoszenie standardu istniejących obiektów i boisk oraz uzupełnianie ich o inne elementy związane z tą funkcją (nowe place zabaw, hale sportowe, itp.).

I – obszary infrastruktury technicznej

- a) ustala się tereny infrastruktury technicznej (energetyka, woda, kanalizacja, telekomunikacja, gaz, ciepło);
- b) powierzchnia zabudowy i powierzchnia biologicznie czynna powinna być określona w planie miejscowym według standardów dla terenu infrastruktury technicznej.
- c) wysokość zabudowy powinna być określona w planie miejscowym według standardów dla terenu infrastruktury technicznej.
- d) dopuszcza się zieleni, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym oraz zakrzewienia, zadrzewienia i zalesienia;
- e) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania oraz obszary podlegające ochronie.

ZP – obszary zieleni parkowej

- a) ustala się tereny zieleni parkowej;
- b) należy stosować wyłącznie zieleni urządzoną;
- c) należy stosować zieleni wielogatunkową, wielopiętrową, z co najmniej 40 % udziałem zieleni zimozielonej;
- d) zaleca się lokalizację obiektów, urządzeń i elementów parkowo-wypoczynkowo-rekreacyjnych typu: tafle wodne, fontanny, pomniki, gloriety, trejaże, szachownice plenerowe, klomby, rabaty, place zabaw dla dzieci, ścieżki zdrowia itp.;
- e) dopuszcza się lokalizację obiektów małej gastronomii pod warunkiem:
- nadania obiektom wysokich walorów architektonicznych,
 - gabarytu nie przekraczającego dwóch kondygnacji w tym druga kondygnacja w poddaszu,
 - małej kubatury (do kilkuset m³) i dachów stromych o symetrycznym nachyleniu połaci;
- f) dopuszcza się lokalizację dróg wewnętrznych i parkingów oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- g) na terenach parków objętych ochroną konserwatora zabytków obowiązują przepisy Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku;

- h) pozostałe zasady i warunki zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym.

ZN – obszary zieleni

- a) ustala się tereny zieleni nieurządzonej;
- b) nie dopuszcza się zabudowy, z wyjątkiem zabudowy związanej z produkcją i obsługą produkcji rolnej, ogrodniczej i hodowlanej, zabudowy zagrodowej w gospodarstwach o powierzchni większej lub co najmniej równej średniej wielkości gospodarstwa rolnego w gminie oraz związanej z agroturystyką;
- c) dopuszcza się lokalizację masztów antenowych telefonii komórkowej oraz wielkogabarytowych reklam;
- d) dopuszcza się lokalizację dróg obsługi rolnictwa;
- e) dopuszcza się lokalizację przewodów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- f) dopuszcza się zalesienia;
- g) pozostałe zasady i warunki zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym.

ZC – obszary cmentarzy

- a) ustala się tereny cmentarzy;
- b) dopuszcza się lokalizację obiektów wyłącznie związanych z funkcją cmentarza (np. kaplica, budynek sanitarny, parking dla pojazdów mechanicznych, mauzolea, grobowce, nagrobki, pomniki itp.) oraz z infrastrukturą techniczną (sieci, urządzenia);
- c) należy stosować zieleń wyłącznie urządzoną;
- d) miejsca postojowe dla pojazdów mechanicznych należy zapewnić na terenie własnym;
- e) należy zapewnić normatywną odległość od terenów zabudowy mieszkaniowej, zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku;
- f) na terenach cmentarzy objętych ochroną konserwatora zabytków obowiązują przepisy Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku;
- g) strefy ochrony sanitarnej regulują przepisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku;
- h) pozostałe zasady i warunki zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym.

ZL – obszary lasów i dolesień

- a) ustala się tereny lasów i dolesień;
- b) obowiązują zasady zagospodarowania i użytkowania określone w przepisach ustawy o lasach;

- c) wjazd i postój pojazdów mechanicznych dopuszcza się wyłącznie w miejscach do tego wyznaczonych;
- d) dopuszcza się ruch rowerowy i konny wyłącznie wzdłuż specjalnie w tym celu wyznaczonych tras;
- e) dopuszcza się wydzielanie dróg dojazdowych i parkingów oraz lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- f) do czasu dolesienia dopuszcza się użytkowanie dotychczasowe;
- g) pozostałe zasady i warunki zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym.

R - obszary rolnicze

- a) ustala się tereny z przewagą użytkowania rolniczego;
- b) dopuszcza się zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne;
- c) dopuszcza się zalesienia na podstawie przepisów z ustawy o lasach, wyłącznie na gruntach IV klasy bonitacyjnej lub gorszych;
- d) dopuszcza się budowę stawów hodowlanych i dla potrzeb rolnictwa, pod warunkiem, że nie będą wpływać negatywnie na wody innych akwenów (zanieczyszczenie, eutrofizacja);
- e) dopuszcza się przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizację urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania oraz obszary podlegające ochronie;
- f) zakazuje się wznoszenia nowych budynków niezwiązanych z działalnością rolniczą.

RU - obszary obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych

- a) ustala się tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych;
- b) dopuszcza się obiekty związane z funkcjonowaniem dużych gospodarstw rolnych, nieuciążliwym przetwórstwem produktów rolnych i obsługą rolnictwa;
- c) intensywność zabudowy nie większa niż 0,3 a powierzchnia biologicznie czynna nie mniejsza niż 50% powierzchni terenu;
- d) wysokość zabudowy kubaturowej nie powinna być większa niż 14m;
- e) wysokość budowli, nie powinna większa niż 50m (np. elewatory zbożowe).

WS – obszary wód powierzchniowych

- a) ustala się tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- b) zabrania się wprowadzania nieoczyszczonych ścieków i innych zanieczyszczeń;
- c) zabrania się kąpeli w miejscach do tego nie wyznaczonych;
- d) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń hydrotechnicznych;

- e) dopuszcza się funkcje rekreacyjno-sportowe;
- f) wszelkie działania w obrębie terenu należy uzgadniać z właścicielem lub zarządcą terenu;
- g) pozostałe zasady i warunki zagospodarowania terenu do ustalenia w planie miejscowym.

KD-, G, Z, L, D - obszary dróg i ulic publicznych

- a) ustala się tereny dróg publicznych;
- b) ustala się lokalizację dróg i ulic publicznych stanowiących główne elementy układu drogowego, oznaczonych symbolem:
 - KD-G – droga główna;
 - KD-Z – drogi/ulice zbiorcze;
 - KD-L – drogi/ulice lokalne;
 - KD-D – drogi/ulice dojazdowe.
- c) w planach miejscowych należy określić zasady realizacji i funkcjonowania dróg publicznych zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku, w szczególności w zakresie szerokości pasa drogowego, powiązań pomiędzy drogami o różnych parametrach technicznych, odległości pomiędzy skrzyżowaniami oraz dopuszczenia włączeń, obsługi terenów przyległych i lokalizacji skrzyżowań oraz infrastruktury technicznej.

Obszary dopuszczalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych

- a) na rysunku pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wyznaczono obszary, na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych. Ustala się obowiązek zachowania nieprzekraczalnych odległości w stosunku do siłowni wiatrowych:
 - 500 metrów – od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi,
 - 100 metrów – od dróg klasy G,
 - 50 metrów – od dróg publicznych innych niż G,
 - 100 metrów – od linii kolejowych;
 - w przypadku linii 400 kV - odległość będącą sumą wysokości masztu, promienia wirnika oraz odcinka o długości 15 m;
 - w przypadku linii 110 kV – odległość będącą sumą wysokości masztu, promienia wirnika oraz odcinka o długości 15 m;
 - w przypadku linii 15 kV – odległość będącą sumą średnicy wirnika oraz odcinka o długości 10 m.
- b) lokalizacja farm wiatrowych powinna być poprzedzona, zgodnym z obowiązującymi wytycznymi, monitoringiem ornitologicznym i chiropterologicznym;

- c) dopuszczalna odległość od linii elektroenergetycznych zawarta w lit. „a” nie dotyczy linii zasilających turbiny wiatrowe oraz inne obiekty znajdujące się na obszarze farmy wiatrowej;
- d) odległość pomiędzy turbinami wiatrowymi powinna wynosić nie mniej niż 4 średnice wirnika turbiny;
- e) przy lokalizacji inwestycji należy uwzględnić:
 - emisję dźwięków słyszalnych dla człowieka wytwarzanych przez pracujące turbiny;
 - szorstkość terenu;
 - gęstość oraz typ zabudowy otaczającej farmę wiatrową;
 - orografię terenu – rodzaj i rozmiar pofalowania terenu.
- f) dopuszcza się powstawanie siłowni o mocy przekraczającej 100 kW.

18.4. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Linie rozgraniczające poszczególnych jednostek terenowych mają charakter orientacyjny, co oznacza, że mogą podlegać pewnym korektom i uściśleniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się możliwość korekty w pasie o szerokości do 50 metrów.
2. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi).
3. Dopuszcza się przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych utrzymania dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy, lub sposobu wykorzystania także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.
4. Szczególnym przypadkiem zasady omówionej w ust. 3 jest przyjmowanie w ustaleniach planów na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy, także na terenach, na których Studium przewiduje możliwość wprowadzenia zabudowy.
5. Zgodnie z ustaleniami Studium uznaje się wykorzystywanie i przebudowę akwenów wodnych, cieków i innych urządzeń melioracyjnych, jeżeli nie stoi to w kolizji z pozostałymi ustaleniami niniejszego studium i odrębnymi przepisami.

6. Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i dróg służących obsłudze terenów inwestycyjnych.

19. OBSZRY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU NATURALNEGO I KULTUROWEGO

19.1. ZASADY ORAZ KIERUNKI OCHRONY

1. Na terenach podmokłych należy zachować naturalne cechy siedlisk, a w szczególności pożądane jest zachowanie torfowisk i naturalnych oczek wodnych.
2. Na terenach leśnych należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych i presji antropogenicznej. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe.
3. Zaleca się by przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie powodowała niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach o wysokich walorach przyrodniczych; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego.
4. W ochronie środowiska wysoką wagę ma ochrona wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez:
 - sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenach zainwestowanych;
 - wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej i agrotechnik (zgodnie z zasadami dobrych praktyk rolniczych);
 - kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdziale: „zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej”;
 - zalesianie najsłabszych gleb;
 - uporządkowanie gospodarki odpadami (w szczególności niedopuszczanie do powstawania składowisk nielegalnych).
5. Zaleca się dążyć do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających.
6. Do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych zaleca się stosowanie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi: paliwa płynne, gazowe, stałe w postaci biomasy, drewna. Ponadto zaleca się wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

7. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym (w tym systemy ogrzewania).
8. Utrzymanie dobrej jakości powietrza a nawet poprawę jego jakości można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania emisji zanieczyszczeń na środowisko naturalne, likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz, olej, biomasę, itp.), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnic, a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (energię wiatru, promieniowania słonecznego, energia wód płynących, energia geotermalna, biogaz).
9. Wprowadza się zakaz grodzenia nieruchomości w odległości mniejszej niż 1,5 m od krawędzi cieku w myśl z art. 27 oraz zgodnie z art. 28 ustawy Prawo wodne, właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest zobowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymaniem wód.
10. W związku z tym, że teren gminy Rudnik jest zlokalizowany w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 332 lokalizacja obiektów mogących bezpośrednio zagrażać jakości wód podziemnych i powierzchniowych powinna być uwarunkowana spełnieniem wymogów w zakresie bezpiecznej ich eksploatacji zgodnie z ustawą Prawo wodne.
11. Wprowadza się zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego, zgodnie z ustawą Prawo wodne.
12. Na terenach zalewowych (w międzywałach) wprowadza się zakaz zabudowy, nasadzeń drzew, krzewów oraz zmian ukształtowania terenu za wyjątkiem zmian mających na celu zapewnienie wyższej ochrony przeciwpowodziowej.

19.2. ZASADY REALIZACJI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ NA OBSZARACH CHRONIONYCH

Na obszarze gminy Rudnik nie występują tereny chronione w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody.

20. OBSZARY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

20.1. ZASADY ORAZ KIERUNKI OCHRONY

Na obszarze Gminy Rudnik, proponuje się utrzymanie następujących strefy ochrony dziedzictwa kulturowego:

- **„S. ARCH ” – strefa ochrony i obserwacji archeologicznych; rozpoznanych i potencjalnych obszarów eksploracji archeologicznej**

PROPONOWANY ZAKRES PRZESTRZENNY:

Gmina Rudnik w granicach administracyjnych – granice obszarów eksploracji archeologicznej powinny być wyznaczone na podstawie badań archeologiczno-historycznych.

PROPONOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ:

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy pracach ziemnych w szczególności na terenie dawnego grodziska kultury łużyckiej we wsi Łubowice. W przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili itd.

- **Strefa „ A ” – ścisłej ochrony konserwatorskiej.**

PROPONOWANY ZAKRES PRZESTRZENNY:

- obszar założenia pałacowo-parkowego wraz z zabudowaniami folwarcznymi we wsi Rudnik
- obszar założenia pałacowo-parkowego we wsi Modzurów wraz z kaplicą
- mauzoleum w parku oraz zabudowaniami folwarcznymi w Strzybniku
- obszar założenia pałacowo-parkowego w Czerwięcicach
- obszar założenia pałacowo-parkowego w Sławikowie
- obszar założenia pałacowo-parkowego w Jastrzębiu
- obszar założenia pałacowo-parkowego w Łubowicach
- kościół parafialny p.w. św. Katarzyny (neogotyck) wraz z ogrodzeniem i cmentarzem, kaplicą cmentarną, zielenią oraz plebanią w Rudniku (w granicach działki geodezyjnej)

ELEMENTY STANU ZACHOWANIA:

- historyczne rozplanowanie,
- historyczna zabudowa ,
- kompozycja parku,
- ukształtowanie zieleni.

PROPONOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ:

- o bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich,
- o zachowanie i ochrona zieleni zabytkowej oraz układu przestrzennego parków,
- o podjęcie prac:
 - inwentaryzacyjnych (wykazy gatunków, ocena wieku, stan drzew),
 - pielęgnacyjnych i wycinkowych (uczytelnienie w celu odtworzenia kompozycji,
 - usuwanie elementów zacierających układ, utrzymanie w miarę możliwości stanu istniejącego, jego utrwalenie oraz pielęgnowanie),
 - nasadzeniowych (zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wcześniej przeprowadzonych prac),
 - zakaz naruszenia krajobrazowej kompozycji przestrzennej obszaru,
 - zakaz lokalizacji funkcji uciążliwych.

- **Strefa „B” – pośredniej ochrony konserwatorskiej**

ZAKRES PRZESTRZENNY:

- o obszar dawnego folwarku przy dworze we wsi Brzeźnica,
- o teren parku krajobrazowego we wsi Brzeźnica oraz aleja w kierunku zachodnim,
- o założenie parkowo-dworskie we wsi Szonowice,
- o izolowane przestrzennie założenie folwarczne powyżej wsi Rudnik (w kierunku na Szonowice)
- o centralne, zwarte układy przestrzenne wsi (z przewagą ulicówek, związane z gospodarką folwarczną): Brzeźnica, Strzybnik, Gamów, Jastrzębie, Czerwięcice (dla centralnych układów przestrzennych w/w wsi szczegółowe granice winny być wyznaczone na podstawie badań historyczno-archiwalnych)
- o założenia zieleni – cmentarze nieczynne: we wsi Łubowice przy założeniu pałacowo-parkowym; we wsi Ponięcice (pozostałość muru cmentarnego oraz 1 nagrobek z 1886 roku, ruina kaplicy w lesie cmentarnym) i o ograniczonym pochówku we wsi Czerwięcice,
- o cmentarze parafialne oraz obiekty sakralne – kościoły w granicach działek geodezyjnych: w Modzurowie kościół parafialny p.w. Trójcy św. (neogotyck) wraz z ogrodzeniem; w Łubowicach kościół parafialny p.w. Narodzenia N.M.P. (neogotyck),
- o historyczne przebiegi dróg,
- o obiekty wpisane do ewidencji zabytków.

ELEMENTY STANU ZACHOWANIA:

Historyczne rozplanowanie, historyczna zabudowa, ukształtowanie zieleni przypadku cmentarzy, kompozycja parków.

PROPONOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ:

- o zachowanie historycznego układu urbanistycznego i charakteru zabudowy,
- o utrzymanie „podstawowych elementów rozplanowania i kompozycji przestrzennej (układu ulic, linii zabudowy, gabarytów budynków, usytuowanie na działce, kształt dachu, linii podziału parcelacyjnego),
- o uzupełnianie luk w zabudowie z utrzymaniem skali zabudowy (nie dotyczy to dominant na obiektach użyteczności publicznej; ich wysokość nie może jednak konkurować z obiektami sakralnymi);
- o wymagany wysoki poziom estetyki noworealizowanej architektury,
- o zachowanie ogrodzeń wokół obiektów lub zespołów,
- o zachowanie zieleni zabytkowej,
- o zapewnienie nadzoru archeologicznego przy wszelkich pracach ziemnych,
- o w odniesieniu do założeń parkowych zachowanie i ochrona, podjęcie prac:
 - inwentaryzacyjnych (wykazy gatunków, ocena wieku, stan drzew),
 - pielęgnacyjnych i wycinkowych (uczytelnienie w celu odtworzenia kompozycji - usuwanie elementów zacierających układ, utrzymanie w miarę możliwości stanu istniejącego, jego utrwalenie i pielęgnowanie)
 - nasadzeniowych (zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wcześniej przeprowadzonych prac).

• **„E” – strefa ekspozycji (ochrony ekspozycji panoram)**

PROPONOWANY ZAKRES PRZESTRZENNY:

Granice (orientacyjne) ekspozycji z punktów widokowych w szczególności obejmujące:

- teren położony na pn-zach od wsi Rudnik wzdłuż drogi prowadzącej do wsi Strzybnik,
- teren położony na pn-zach od wsi Modzurów, wzdłuż drogi prowadzącej do wsi Jastrzębie,
- teren położony na pn-zach od Sławikowa wzdłuż drogi prowadzącej
- w kierunku Koźła (granicy z województwem opolskim),
- aleja akacyjowa w Sławikowie prowadząca w kierunku Odry,

PROPONOWANY ZAKRES DZIAŁAŃ:

- o utrzymanie i zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-ekspozycyjnych w szczególności związanych z założeniami pałacowo, dworsko- parkowymi i wartościowymi układami osadniczymi, osadzonymi w urozmaiconej rzeźbie terenu,
- o powiązanie ze sobą poszczególnych elementów krajobrazu min. układu pól, łąk, zagajników, pasm zadrzewień, układu sieci osiedleńczej, nowych przebiegów infrastruktury technicznej tak aby nie przesłaniały widoków już ukształtowanych i nie wprowadzały dysharmonii - zalecane oznaczenie punktów,
- o zakaz przesłaniania pozytywnych dominant wysokościowych.

Postuluje się ochronę zabytków rejestrowych i ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

21. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I TRANSPORTU

21.1. UKŁAD I HIERARCHIA WAŻNIEJSZYCH DRÓG

1. Studium - na rysunku pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” - określa podstawowy hierarchiczny układ dróg publicznych: dróg głównych, zbiorczych oraz ważniejszych (istotnych dla powiązań funkcjonalnych) dróg lokalnych i dojazdowych, które wraz z pozostałymi (nieokreślonymi w Studium) drogami lokalnymi, dojazdowymi oraz drogami wewnętrznymi mają zapewnić sprawną obsługę obecnych terenów zainwestowanych, terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje.
2. W przypadku przebudowy dróg wojewódzkich i budowy obwodnic w ciągach tych dróg dopuszcza się podniesienie parametrów technicznych tych dróg do parametrów jak dla dróg głównych, oraz określenia tych dróg jako główne w planach miejscowych.
3. Dla obsługi gospodarki rolnej należy realizować drogi transportu rolnego.
4. W celu eliminowania uciążliwości powodowanych przez transport samochodowy zaleca się wprowadzenie:
 - pasów ochronnych w postaci zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych w odległości zapewniającej bezpieczeństwo ruchu i nie stwarzającej zagrożeń dla podróżujących (w szczególności zlokalizowanej poza liniami rozgraniczającymi dróg).
 - barier akustycznych w postaci ekranów w miejscach najbardziej narażonych na hałas.

- materiałów budowlanych o podwyższonej izolacyjności akustycznej oraz wykorzystaniu obiektów niewrażliwych na hałas do ekranowania zabudowy chronionej.
5. Dopuszczenie nowej zabudowy w miejscach, gdzie może ona być narażona na negatywne oddziaływanie głównych dróg, a w szczególności na hałas i zanieczyszczenie powietrza dopuszcza się wyłącznie po zrealizowaniu pasów zieleni izolacyjnej lub ekranów wzdłuż dróg ograniczających negatywne oddziaływanie ruchu samochodowego.
 6. W przypadku braku technicznej możliwości realizacji pasów zieleni ochronnej oraz ekranów zabudowę należy odsunąć do odległości gdzie uciążliwości powodowane przez ruch samochodowy zostaną ograniczone do wartości określonych przepisami odrębnymi.
 7. Jednocześnie zaleca się wykorzystanie dostępnych technologii i metod mających na celu ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania ruchu samochodowego na środowisko i zdrowie ludzi.
 8. We wszystkich miejscowościach, przy przejściu dróg tranzytowych przez tereny zabudowane, należy dążyć do segregacji ruchu kołowego i pieszego. Drogi/ulice zaleca się wyposażać, zależnie od posiadanych środków w: podniesione krawężniki, obustronne lub jednostronne chodniki, kanalizację deszczową, oświetlenie. Jednocześnie zaleca się dążyć do ograniczenia uciążliwości wywołanej ruchem drogowym i zwiększenia bezpieczeństwa (np. przez izolację przyległej do jezdni zabudowy pasami zieleni, np. żywopłotami itp.).
 9. Na terenach niezabudowanych a w szczególności terenach o intensywnym ruchu pieszych, zaleca się wyposażać drogi, zależnie od posiadanych środków w: obustronne lub jednostronne chodniki, ścieżki rowerowe.

21.2. USTALENIA DOTYCZĄCE POZOSTAŁYCH ELEMENTÓW KOMUNIKACJI I TRANSPORTU

1. W ciągu drogi wojewódzkiej nr 421 przewiduje się obiekt mostowy na rzece Odrze na granicy gmin Rudnik oraz Nędza.
2. Zaleca się wykonać i/lub oznakować oraz utrzymać we właściwym stanie szlaki rowerowe.
3. Należy wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc postojowych dla samochodów w obrębie działek dla nowych albo przekształconych funkcjonalnie lub architektonicznie obiektów, z dopuszczeniem lokalizacji tych miejsc w nieodległym sąsiedztwie, jako wydzierżawienie na obszarze innej nieruchomości. Na terenach intensywnie zagospodarowanych można odstępować od ścisłego respektowania tej zasady.

4. W planach miejscowych należy zapewnić niezbędne miejsca postojowe dla samochodów osobowych w ramach terenów inwestycyjnych, stosując wskaźniki miejsc postojowych w odniesieniu do liczby mieszkań lub powierzchni zabudowy, lub powierzchni handlowej.

21.3. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się:
 - a) dokonywanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego odstępstw od przebiegów określonych w Studium dróg i ulic, przy zachowaniu relacji połączeń wskazanych w tym dokumencie oraz nie obniżaniu ustalonych w Studium klas;
 - b) odstępstwa od spełnienia wszystkich parametrów technicznych wiążących się z przyjętą klasą dróg i ulic na terenach zabudowanych (w chwili uchwalenia Studium);
 - c) przyjmowanie wyższej klasy niż określona w Studium dla całych ulic i dróg lub ich wybranych odcinków;
 - d) wprowadzanie nieoznaczonych na rysunku Studium dróg i ulic publicznych klasy lokalnej i dojazdowej oraz dróg wewnętrznych;
 - e) zmianę wskazanych w Studium kształtu i powierzchni terenu zajmowanego przez skrzyżowania dróg i ulic;
2. Zaleca się przyjmowanie pasów dróg i ulic o szerokościach większych niż minimalne, określone w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku.
3. Dla planowanych dróg lokalnych na terenach dotychczas nie zainwestowanych, innych niż leśne, nie dopuszcza się ustalania mniejszej szerokości pasa drogi niż 10 m.
4. Postuluje się wprowadzenie zakazu lokalizacji reklam świetlnych, w szczególności o zmiennej treści skierowanych do uczestników ruchu drogowego drogi krajowej nr 45.
5. Obsługa komunikacyjna terenów graniczących z drogą krajową nr 45 powinna być zapewniona wyłącznie od strony układu lokalnego. Nie należy projektować żadnych nowych włączeń komunikacyjnych (skrzyżowań, zjazdów indywidualnych czy też publicznych) z terenów przyległych na w/w drogę krajową.
6. Z uwagi na uciążliwości akustyczne od drogi krajowej nie należy sytuować nowych terenów podlegających ochronie przed hałasem w tym terenów mieszkaniowych, usług oświaty i zdrowia, terenów rekreacyjnych w rejonie oddziaływania w/w drogi.

7. Lokalizacja obiektów budowlanych (w tym sieci infrastruktury technicznej) w odległości od drogi krajowej powinna być realizowana zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych.

22. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

22.1. ZASADY WYPOSAŻANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Dla zapewnienia warunków harmonijnego rozwoju gminy należy zapewnić możliwość przyłączania nowych odbiorców do sieci wodociągowej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę.
2. Zaleca się podejmować niezbędne działania i inwestycje służące zapewnieniu wysokiej niezawodności dostaw wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych, w tym poprzez:
 - skuteczną ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniami,
 - dbałość o właściwe parametry techniczne sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę.
3. Należy dążyć do objęcia siecią kanalizacji sanitarnej terenu całej gminy i wszystkich terenów przewidzianych pod zainwestowanie.
4. Obiekty przemysłowe, mogą być podłączone do komunalnych sieci infrastruktury technicznej (w tym wodnych, kanalizacyjnych), jeżeli nie będzie to w konflikcie z potrzebami innych użytkowników tych sieci oraz za zgodą i na warunkach określonych przez zarządców tych sieci.
5. Należy podejmować działania, które doprowadzą do sytuacji, że wszystkie wytworzone na terenie gminy ścieki będą odpowiednio oczyszczone przed zrzutem do odbiornika (wód lub gruntu).
6. Dopuszcza się indywidualne i grupowe rozwiązania w postaci małych przydomowych oczyszczalni dla pojedynczych posesji lub niewielkich ich zespołów.
7. Zaleca się uregulować gospodarkę wodami opadowymi, w szczególności na terenach o intensywnym zainwestowaniu.
8. Na obszarze gminy zakazuje się składowania odpadów niebezpiecznych w rozumieniu przepisów Ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku.
9. Ze względu na brak składowiska odpadów na terenie gminy oraz brak planów co do lokalizacji zarówno składowisk jak i punktów unieszkodliwiania odpadów, gospodarka odpadami powinna opierać się na zbieraniu i transporcie odpadów do miejsc odzysku i unieszkodliwiania, zlokalizowanych poza terenem gminy.
10. Zaleca się prowadzenie ciągłego nadzoru nad procesem zbiórki i wywozu odpadów przez organy gminy.

11. Zbiórkę i wywóz odpadów dokonywać może wyłącznie uprawnione do tego celu przedsiębiorstwo.
12. Zaleca się wspierać inicjatywy zmierzające do zbierania i przetwarzania surowców wtórnych.
13. Należy podejmować skuteczne działania administracyjne skłaniające do utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
14. Odpady nie będące odpadami komunalnymi, pochodzące z terenów produkcyjnych i usługowych powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich powstawania przy jednoczesnym zakazie postępowania z odpadami w sposób sprzeczny z przepisami ustawy o odpadach oraz o ochronie środowiska.
15. Odpady, które nie mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu w miejscu ich powstawania, powinny być przekazywane do miejsc gdzie mogą zostać poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu. Postępowania takie dotyczy również odpadów medycznych i weterynaryjnych.
16. W przypadku odpadów niebezpiecznych zakazuje się ich mieszania z innymi odpadami niebezpiecznymi lub innymi niż niebezpieczne chyba że mieszanie odpadów ma na celu poprawę bezpieczeństwa procesów odzysku bądź unieszkodliwienia odpadów i nie stwarza to niebezpieczeństwa dla ludzi i środowiska.
17. Inwestycje w zakresie energetyki i telekomunikacji powinny stwarzać warunki dla harmonijnego rozwoju gminy. Dopuszcza się realizację nowych sieci i urządzeń (a także modernizowanie istniejących), w tym nie zdefiniowanych w niniejszym studium, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowania oraz obszary podlegające ochronie.
18. Zaleca się sprzyjać inicjatywom uruchamiania niewielkich, niekonwencjonalnych elektrowni. W miarę możliwości należy stwarzać korzystne warunki dla pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.
19. Zaleca się skłaniać właścicieli i użytkowników nieruchomości do przechodzenia na bardziej proekologiczne źródła ciepła. Do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych zaleca się stosowanie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi: paliwa płynne, gazowe, stałe w postaci biomasy, drewna. Ponadto zaleca się wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.
20. W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

21. Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.
22. W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączności telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hotspotów.
23. Ustalane w studium ograniczenia nie dotyczą inwestycji celu publicznego w zakresie łączności.
24. W zakresie lokalizacji urządzeń energetyki wiatrowej zachowanie wymogów w kwestii hałasu emitowanego do środowiska na granicy obszarów chronionych, w szczególności osadniczego i innych funkcji związanych ze stałym lub czasowym pobytem ludzi; zachowanie wymogów w zakresie hałasu emitowanego do środowiska na granicy terenów produkcji gospodarki zwierzęcej.

22.2. WYTYCZNE DO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Przedstawione na rysunku Studium pt. „Kierunki rozwoju przestrzennego” przebiegi sieci infrastruktury technicznej - istniejących i projektowanych - nie stanowią ustaleń Studium. Dopuszcza się możliwość przeprowadzenia tych sieci w inny sposób (w tym przełożenie istniejących).
2. Przy planowaniu i realizacji zmian w zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględniać ograniczenia w sąsiedztwie istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wynikające z obowiązujących przepisów; w szczególności dotyczy to sąsiedztwa sieci elektroenergetycznych wysokich napięć oraz sieci gazowych średniego ciśnienia.
3. Należy rezerwować miejsca pod stacje transformatorowe z uwzględnieniem również powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi. Pod kubaturowe stacje transformatorowe 15/0,4 kV należy zarezerwować tereny o maksymalnych wymiarach 5 m x 4 m wraz z drogami dojazdowymi.
4. W przypadku rozbudowy lub modernizacji sieci, zaleca się na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określenie dla potrzeb planów energetycznych przewidywanego zapotrzebowania na moc elektryczną i terminów realizacji przedsięwzięcia.
5. Zaleca się odprowadzanie wszystkich ścieków w rozumieniu ustawy prawo wodne do sieci kanalizacji sanitarnej i następnie do miejsc oczyszczania ścieków. W przypadku braku

skanalizowania terenów dopuszcza się odprowadzanie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków i szczelnych bezodpływowych zbiorników na ścieki.

6. Szamba dopuszcza się wyłącznie jako rozwiązania tymczasowe do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej.
7. Ścieki przemysłowe należy poddać wstępnemu podczyszczeniu przed odprowadzeniem ich do sieci kanalizacji sanitarnej.
8. Zaleca się retencjonowanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenie przy wykorzystaniu dopuszczonych przepisami odrębnymi metod.
9. Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych placów parkingowych, dróg i terenów gdzie mogło dojść do ich skażenia należy podczyścić.
10. Dopuszcza się wywożenie nawozów organicznych na grunty orne i użytki zielone zgodnie z kodeksem dobrej praktyki rolniczej. Nawozy naturalne oraz organiczne w postaci stałej i płynnej czyli obornik i gnojówka powinny być stosowane, na polach w okresie od 1 marca do 30 listopada.
11. Zabrania się rozcieńczania ścieków wodą w celu uzyskania ich stanu oraz składu zgodnego z przepisami.
12. Każde postępowanie z ściekami powinno spełniać przepisy określone w ustawie prawo wodne i prawo ochrony środowiska, dotyczy to w szczególności rolniczego wykorzystywania ścieków.
13. Obowiązek zachowania nieprzekraczalnych odległości w stosunku do siłowni wiatrowych: 500m - od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi, 100m - od dróg klasy G, 50m - od dróg publicznych innych niż kl. G i zachowanie innych odpowiednich odległości od przedmiotowych urządzeń wraz z uwzględnieniem emisji dźwięków słyszalnych dla człowieka, wytwarzanych przez pracujące turbiny; szorstkość terenu; gęstość oraz typ zabudowy otaczającej farmę wiatrową; orografię terenu - rodzaj i rozmiar pofalowania terenu.

23. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Na obszarach gruntów ornym należy chronić, a także wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie kęp/enklaw oraz pasów/rzędów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej), zwłaszcza wzdłuż dróg gminnych i polnych oraz koryt większych cieków.
2. Należy - w strukturze użytkowania gruntów rolnych - co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach.
3. Zaleca się wdrażanie „zamkniętych” systemów melioracji (odwadniająco-nawadniających).

4. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez pola orne, zachować należy (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m dla umożliwienia stworzenia biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nie nawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól. Ustalenie to nie będzie dotyczyć cieków stanowiących element przyszłych „zamkniętych” systemów melioracji (o ile takie systemy zostaną wdrożone).
5. Zakładanie stawów hodowlanych dopuszczalne tylko w przypadku, jeśli nie naruszają istotnie bilansu wodnego (nie spowodują deficytu wodnego) w zlewni oraz nie spowodują zanieczyszczenia wód w innych akwenach.
6. Lokalizację zabudowy związanej z rolnictwem dopuszcza się w odległości od istniejących terenów mieszkaniowych zapewniającej ograniczenie ich oddziaływania negatywnego.
7. Zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne należy ograniczyć do terenów wyznaczonych w Studium pod nowe zainwestowanie (osadnictwo).
8. Przy zalesieniach gruntów rolnych zaleca się dążyć do wyrównania granicy rolno-leśnej i łączenia izolowanych enklaw leśnych (łączenia ich w większe zwarte kompleksy).
9. W zagospodarowaniu terenów położonych w rejonie granicy rolno - leśnej (istniejącej i planowanej) zaleca się stworzyć odpowiednie warunki dla kształtowania się strefy ekotonowej lasu i właściwej (ekologicznie) krawędzi lasu. W szczególności lokalizowanie zabudowy zaleca się ograniczać w strefie minimum 50 m od granicy lasu.
10. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne należy w miarę możliwości ograniczyć.

Najważniejsze kierunki przemian w rolnictwie to:

- stworzenie mechanizmów umożliwiających powstawanie dużych, silnych gospodarstw indywidualnych,
- działania w kierunku podniesienia kwalifikacji i aktywności zawodowej ludności wiejskiej,
- działania w kierunku tworzenia miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,
- propagowanie działalności agroturystycznej,
- wprowadzanie rolnictwa ekologicznego i innych niekonwencjonalnych kierunków produkcji rolniczej,
- zwiększenie lesistości gminy poprzez wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków, zalesianie terenów łąk i pastwisk o bonitacji gleb nie nadającej się do produkcji rolnej oraz nieużytków i wyrobisk.

Na większości terenów gminy zalegają głównie gleby o wysokiej klasie bonitacyjnej objęte ochroną na podstawie przepisów Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 roku. Na tych obszarach nie należy wprowadzać inwestycji o charakterze nierolniczym poza terenami wskazanymi w rysunku Studium pod rozwój takich funkcji. Z uwagi na warunki glebowo – klimatyczne na terenie gminy preferuje się intensywną produkcję zbóż i upraw. W celu ochrony rolnych gruntów ornych przed postępującą erozją gleb należy wprowadzić system zadrzewień śródpolnych, a także stosować: przemiennie pasy użytków zielonych i gruntów ornych. Większość łąk i pastwisk klas IV i niższych proponuje się zalesić z uwagi na zbyt małą powierzchnię lasów na terenie gminy. Obsługę rolnictwa w zakresie usług agrotechnicznych, handlu nawozami, środkami ochrony roślin, materiałem siewnym, magazynowania produktów rolnych i przetwórstwa rolnego zapewnią istniejące obiekty i bazy lub nowe, lokalizowane w granicach terenów zainwestowanych. Na terenach rolniczych dopuszcza się zalesienia zgodnie z ustawą o lasach.

24. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W granicach administracyjnych gminy Rudnik występują obszary predysponowane do występowania i zagrożone ruchami mas ziemnych oraz obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Są to obszary położone na lewym brzegu rzeki Odry wzdłuż jej całego przebiegu przez teren gminy. Zasięg tych obszarów jest określony na rysunku studium.

Aspekty dotyczące osuwania się mas ziemnych w gminie Rudnik znajdują się w punkcie 5.6 rozdziału Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Gminy.

W planach miejscowych należy uwzględnić stopień zagrożenia ruchami masowymi i wprowadzić zapisy mające na celu zastosowanie rozwiązań technologicznych minimalizujących możliwość wystąpienia katastrof budowlanych na terenach osuwisk.

W planach należy wprowadzić zakaz lokalizacji nowej zabudowy na terenach aktywnych osuwisk.

Zagadnienia związane z niebezpieczeństwem powodzi zawarto w punkcie 14.7 rozdziału Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. Gmina posiada rozpoznany i sprecyzowany zakres niezbędnych przedsięwzięć dotyczących ochrony przed powodzią. Obecnie wszystkie działania podjęte w ramach programu „Odra 2006” związane z lewostronnym obwałowaniem rzeki Odry są zakończone. Wskazane jest ograniczenie możliwości inwestycyjnych w dolinie Odry poprzez uznanie terenów zalewowych za obszary zmniejszonego bezpieczeństwa powodziowego. Postuluje się wprowadzenie zakazu budowy nowych obiektów kubaturowych na tych terenach. Zakaz ten przestałby obowiązywać w momencie zakończenia prac modernizacji obwałowań na terenie gminy Rudnik i sąsiednich oraz oddania do użytku zbiornika Racibórz.

Dopuszczenie nowej zabudowy winno być każdorazowo poprzedzone informacją o potencjalnym zagrożeniu powodziowym, potwierdzoną przez inwestora o jej przyjęciu do wiadomości.

Pozostałe działania to:

- zwiększanie retencji terenów zalewowych poprzez dolesienia;
- rozbudowa systemu odwodnień powierzchniowych terenów zalewowych.

25. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY OCHRONNE

Na obszarze gminy Rudnik nie znajdują się pomniki zagłady, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

26. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE

Na obszarze gminy Rudnik nie występują żadne tereny zamknięte, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

27. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy Rudnik występują tereny wymagające rekultywacji. Tereny wymagające przekształceń i rehabilitacji to:

- obiekty zabytkowe lub o walorach kulturowych (m. in. Zespoły pałacowo - parkowe, dwory, folwarki), w przeważającej części obiekty po zlikwidowanych PGR;
- pozostałe nie wykorzystane obiekty gospodarcze po byłych PGR;
- istniejąca zabudowa zagrodowa sprzed 1945 r. o wysokich walorach architektonicznych.

27.1. ZASADY ORAZ KIERUNKI PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI ORAZ REKULTYWACJI

1. Poprawa stanu technicznego obiektów poprzez ich remonty i modernizacje oraz wyposażenie w standardowe urządzenia infrastruktury technicznej.
2. Dostosowanie funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów.
3. Wyeliminowanie funkcji uciążliwych i degradujących.
4. Zachowanie w miarę możliwości funkcji poszczególnych części zespołów pałacowo - parkowych (pałace - funkcje usługowe lub mieszkaniowe, folwarki - funkcje usługowe lub gospodarcze, parki - funkcje rekreacyjne).

5. Adaptacja istniejących, niewykorzystanych obiektów gospodarczych na cele przetwórstwa rolnego, usług komercyjnych i urzędzeń obsługi rolnictwa o ile przepisy szczególne nie będą takich adaptacji wykluczać.
6. Adaptacja budynków gospodarczych lub ich części w istniejącej zabudowie zagrodowej na usługi nieuciążliwe.

28. OBSZARY LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

28.1. INWESTYCJE O ZNACZENIU LOKALNYM

1. W zakresie infrastruktury technicznej:
 - rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
 - rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej.
2. W zakresie komunikacji:
 - budowa nowych i modernizacja istniejących dróg gminnych;
 - modernizacja szlaków rowerowych.
3. W zakresie ochrony przeciwpowodziowej:
 - Modernizacja istniejących oraz budowa nowych wałów przeciwpowodziowych.
4. Ochrona i rewaloryzacja obiektów i obszarów o wysokich walorach kulturowych.
5. Ochrona obiektów i obszarów o wysokich walorach przyrodniczych.
6. Utrzymanie i modernizacja obiektów, będących we władaniu gminy.

28.2. INWESTYCJE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. W zakresie infrastruktury technicznej:
 - budowa linii wysokiego napięcia 110 kV.
 - inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym pod nazwą: "Budowle regulacyjne na Odrze swobodnie płynącej i w dorzeczu Warty. Naprawa i modernizacja wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą".
2. W zakresie komunikacji:
 - budowa obwodnic na drodze krajowej nr 45 oraz podwyższenie jej parametrów technicznych;
 - zadanie o znaczeniu ponadlokalnym pn. "Budowa i przebudowa drogi wojewódzkiej 935".
 - budowa północnego odcinka obwodnicy Raciborza.

Dopuszcza się realizację innych zadań.

29. STREFY UZDROWISKOWE

Na obszarze gminy Rudnik nie występują strefy uzdrowiskowe. Brak też uwarunkowań dla powstania i rozwoju funkcji uzdrowiskowych.

30. TERENY, NA KTÓRYCH PRZEWIDUJE SIĘ LOKALIZACJĘ OBIEKTÓW HANDLOWYCH WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH

Na terenie gminy nie wyznacza się terenów pod lokalizację obiektów handlowych wielkopowierzchniowych.

31. NARZĘDZIA REALIZACJI STUDIUM

Osiągnięcie zamierzonych celów wymaga od Władz Gminy realizacji polityki przestrzennej zgodnie z ustaleniami studium. Podstawą do realizacji zadań własnych gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W zakresie polityki przestrzennej gminy mają one bezpośredni wpływ na określenie przeznaczenia terenu, prowadzenie gospodarki gruntami, i politykę fiskalną związaną z podatkami od nieruchomości.

Tym samym plan miejscowy stanowi podstawowe narzędzie realizacji polityki przestrzennej określonej w niniejszym Studium.

31.1. OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na terenie gminy Rudnik obowiązuje 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W poniższej tabeli nr 17 przedstawiono wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1	Uchwała Nr XXXIII2302002 Rady Gminy Rudnik z dnia 27 marca 2002 roku
2	Uchwała Nr V3503 Rady Gminy Rudnik z dnia 18 lutego 2003 roku
3	Uchwała Nr X8903 Rady Gminy Rudnik z dnia 22 września 2003 roku
4	Uchwała Nr XXX29005 Rady Gminy Rudnik z dnia 28 września 2005 roku
5	Uchwała Nr XXXV36606 Rady Gminy Rudnik z dnia 26 kwietnia 2006 roku
6	Uchwała Nr XXXV/365/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 26 kwietnia 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „M”, obejmujący tereny sołectwa Brzeźnica.
7	Uchwała Nr XXXV/366/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 26 kwietnia 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „A” Rudnik, obejmujący tereny sołectwa Rudnik.
8	Uchwała Nr XXXIV/341/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „B” Strzybnik”, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
9	Uchwała Nr XXXIV/342/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „C” Gamów, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
10	Uchwała Nr XXXIV/343/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „D” Modzurów, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
11	Uchwała Nr XXXIV/344/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „E” Jastrzębie, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.

12	Uchwała Nr XXXIV/345/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „F” Ponięcice, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
13	Uchwała Nr XXXIV/346/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „G” Szonowice, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
14	Uchwała Nr XXXIV/347/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „H” Czerwiecice, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
15	Uchwała Nr XXXIV/348/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „I” Lasaki, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
16	Uchwała Nr XXXIV/349/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „J” Sławików, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
17	Uchwała Nr XXXIV/350/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „K” Grzegorzowice, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
18	Uchwała Nr XXXIV/351/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „L” Ligota Książęca, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
19	Uchwała Nr XXXIV/352/06 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 marca 2006 r. - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej „Ł” Łubowice, obejmujący tereny osadnicze i przewidziane pod planowany rozwój.
20	Uchwała Nr XXX/XX/XX Rady Gminy Rudnik z dnia - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pod linię energetyczną 400kV.

Tab. 17. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Rudnik.

Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego w znacznej mierze wymagają aktualizacji czy zmian w wybranych fragmentach w związku ze złożonymi wnioskami dotyczącymi tychże planów. W chwili obecnej prowadzone są prace polegające na sporządzeniu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obrębów w gminie Rudnik.

31.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, KTÓRYCH SPORZĄDZANIE JEST OBOWIĄZKOWE

Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wymagane w sytuacji, gdy na terenie gminy będą realizowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Poza tym na terenie gminy nie wskazuje się innych obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 8, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym takich jak:

- 1) obszary wskazane do przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości;
- 2) obszary przestrzeni publicznych.

Dla terenów wskazanych pod nową zabudowę, będącą uzupełnieniem istniejących terenów zabudowy na terenach użytkowanych obecnie jako rolne, ustala się obowiązek objęcia w planie miejscowym całego obszaru wymagającego uzyskania zgody na wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Gmina Rudnik posiada sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla większości terenów zainwestowanych.

Zaleca się objęcie planami miejscowymi terenów rolnych i leśnych, które nie posiadają obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu ich ochrony przed antropopresją.

Ponadto sukcesywnie należy dokonywać ocen aktualności planów, nie rzadziej niż raz w czasie kadencji Rady i w razie stwierdzenia nieaktualności wprowadzać zmiany dla fragmentów lub całych planów. Harmonogram sporządzenia zmiany planów należy dostosować do potrzeb i możliwości finansowych i organizacyjnych gminy.

Istoty jest aby przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany planu miejscowego dokonywać szczegółowej analizy ekonomicznej zasadności przystąpienia do sporządzenia lub zmiany.

31.3. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przed przystąpieniem do sporządzenia planu miejscowego zaleca się jest wykonanie analizy zasadności przystąpienia uwzględniającej:

- Stan własności i władania gruntów i ich wpływ na możliwość przeprowadzenia procedury formalno-prawnej;
- Potencjalne skutki prawne i ekonomiczne wynikające z sporządzenia planu miejscowego;
- Określenie zakresu niezbędnych ustaleń koniecznych do uwzględnienia w planie miejscowym;
- Analizę dostępności materiałów źródłowych (w szczególności: opracowanie ekofizjograficzne przygotowanie podkładów geodezyjnych).

Jeżeli z przeprowadzonej analizy wyniknie, że w terenie przewidywanym do objęcia planem miejscowym istnieje potrzeba sporządzenia wariantowych koncepcji zagospodarowania terenu, lub może wystąpić dokonania ustaleń z właściwymi instytucjami lub właścicielami gruntów deklarującymi sprzeczne oczekiwania co do sposobu zagospodarowania terenów, to sporządzenie planów należy poprzedzić fazą analityczno-studialną, koncepcyjną jeszcze przed podjęciem uchwał o przystąpieniu do planu.

Kolejność realizacji planów dla poszczególnych miejscowości powinna być podyktowana:

- ilością składanych wniosków o zmianę funkcji terenów;
- interesami publicznymi;
- uzasadnionymi i racjonalnymi interesami mieszkańców;
- koniecznością zapewnienia ochrony terenów przed nadmierną antropopresją.

31.4. WSPÓLNE PROBLEMY POLITYKI PRZESTRZENNEJ Z SĄSIADUJĄCYMI GMINAMI, WNIOSKI DO PLANÓW GMINNYCH

- **Gmina Racibórz:** gazyfikacja, północny odcinek obwodnica Raciborza, ochrona przeciwpowodziowa;
- **Gmina Pietrowice Wielkie:** lokalizacja farm wiatrowych;
- **Gmina Nędza:** ochrona przeciwpowodziowa, przeprawa mostowa na rzece Odrze;
- **Gmina Kuźnia Raciborska:** kabel do odbioru energii z farm wiatrowych;
- **Gmina Cisek:** ochrona przeciwpowodziowa;
- **Gmina Polska Cerekiew:** lokalizacja farm wiatrowych;
- **Gmina Baborów:** skoordynowanie sporządzanych opracowań planistycznych oraz zamierzeń inwestycyjnych na styku gmin.

**Rozdział IV. SYNTEZA USTALEŃ
STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM
OBJAŚNIAJĄCYM PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA**

Istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru gminy Rudnik można ocenić jako zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania, ich usprawnieniu, oraz stworzeniu warunków dla zrównoważonego rozwoju Gminy. W rozwiązaniach rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy poza ukształtowane istniejące zespoły osadnicze. Rozwój osadnictwa powinien polegać na uzupełnianiu istniejącej struktury osadniczej oraz jej rozbudowę poprzez dołączanie nowych terenów przylegających do niej.

Studium gminy Rudnik określa kierunki działań gminy z zakresu następujących form działalności:

- w zakresie zmian w strukturze przestrzennej oraz przeznaczeniach terenów – projekt Studium zakłada rozwój nowych terenów inwestycyjnych w celu usprawnienia i poszerzenia działalności rolniczej, jak również w celu pobudzenia innych form działalności gospodarczej na terenie gminy,
- w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego – projekt zakłada utrzymanie wszelkich terenów o wysokich walorach przyrodniczych, jak również proponuje zwiększenie obszarów zielonych, w celu utrzymania i ciągłego polepszania warunków przyrodniczych na terenie gminy,
- w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej – projekt zakłada ochronę i rewitalizację obiektów i założeń o wysokich walorach kulturowych, działania takie mają na celu zachowanie tożsamości kulturowej gminy, jak również dają możliwość wykreowania miejsc atrakcji turystycznych,
- w zakresie komunikacji – projekt Studium przenosi wszelkie zamierzenia inwestycyjne zarządców dróg krajowych i wojewódzkich, które zakładają nowe rozwiązania w zakresie drogi krajowej nr 45 i jej połączeń z innymi drogami,
- w zakresie infrastruktury – projekt zakłada dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, jak również modernizację istniejących, w celu zapewnienia lepszych warunków bytowych dla mieszkańców oraz przygotowania dogodnych warunków rozwojowych na terenach inwestycyjnych,
- w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej – projekt przedstawia propozycje rozwiązań dla polepszenia sytuacji sektora rolniczego w gminie.

Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument Studium pozwoli władzom gminy na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych dla gminy jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.

PODSTAWY PRAWNE

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami),
- Prawo wodne – Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku (Dz. U. z 2005 r. nr 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1233),
- Ustawa o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 roku (Dz. U. z 2007 r. nr 19, poz. 115 z późniejszymi zmianami),
- Prawo ochrony środowiska – Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 roku (Dz. U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227),
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 30 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2004 nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r. nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2007 r. nr 39, poz. 251 z późniejszymi zmianami),
- Prawo Budowlane - Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz. U. z 2006 r. nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami),
- Prawo geologiczne i górnicze – Ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz. U. z 2005 r. nr 228, poz. 1947 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (tj. Dz. U. z 2001 r. nr 142 poz. 1591),
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. nr 43, poz. 430),
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie (Dz. U. z 2000 r. nr 63, poz. 735).

LITERATURA

1. Ekofizjografia gminy Rudnik,
2. Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu,
3. Opracowania Głównego Urzędu Statystycznego,
4. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2004-2015. Racibórz, grudzień 2003,
5. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015. Racibórz, październik 2008,
6. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rudnik na lata 2004-2006, sierpień 2004,
7. III RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO, Katowice, 2010,
8. Trampler T. i In., Regionalizacja przyrodniczo - leśna na podstawach ekologiczno - fizjograficznych. PWRiL, Warszawa 1990,
9. Województwo Śląskie: podregiony, powiaty, gminy. Urząd Statystyczny W Katowicach, Katowice 2010,
10. Środowisko kulturowe gminy Rudnik,
11. Dane ze strony internetowej Urzędu Gminy w Rudniku,
12. Wykaz zadań inwestycyjnych planowanych w 2010 roku,
13. Plan gospodarki odpadami,
14. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Rudnik na lata 2009-2012
15. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Katowice, czerwiec 2004,
16. <http://przyroda.polska.pl>,